

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
V kadencja

Sprawozdanie Stenograficzne

z 12. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 21 marca 2002 r.

Porządek obrad

12. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 21 marca 2002 r.

1. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.*
2. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.*
3. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym.
4. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach.
5. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji.
6. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r.
7. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.
8. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą.
9. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

*Oświadczenia senatorów są składane na końcu posiedzenia,
po wyczerpaniu porządku obrad*

Obecni senatorowie: *według załączonej do protokołu listy obecności.*

Obecni goście

Ministerstwo Finansów
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Obrony Narodowej

Ministerstwo Sprawiedliwości
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu
Ministerstwo Zdrowia

– podsekretarz stanu Jacek Uczkiewicz
– podsekretarz stanu Andrzej Zdebski
– sekretarz stanu Janusz Zemke
– podsekretarz stanu Andrzej Towpik
– dyrektor generalny Jakub Pinkowski
– podsekretarz stanu Sylwester Królak
– podsekretarz stanu Zenon Kosiniak-Kamysz
– podsekretarz stanu Sławomir Dąbrowa
– podsekretarz stanu Włodzimierz Paszyński
– podsekretarz stanu Aleksander Nauman

* Zgodnie z art. 123 ust. 1 Konstytucji RP Rada Ministrów określiła projekt ustawy jako pilny.

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczą wicemarszałkowie Ryszard Jarzembowski, Jolanta Danielak oraz Kazimierz Kutz)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Witam panie senator i panów senatorów w pierwszym dniu wiosny.

Bardzo proszę o zajmowanie miejsc i zaopatrywanie się w karty do czytników. Otwieram dwunaste posiedzenie Senatu piątej kadencji.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza łaską marszałkowską)

Dzisiaj w prezydium będą mi towarzyszyć sekretarze Andrzej Jaeschke i Marian Lewicki. Listę mówców będzie prowadzić pan senator Andrzej Jaeschke. Proszę jeszcze raz pana Mariana Lewickiego o zajęcie miejsca.

Informuję, że Sejm na szesnastym posiedzeniu w dniach 14 i 15 marca bieżącego roku przyjął większość poprawek Senatu do ustawy budżetowej na rok bieżący i do ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy oraz odrzucił większość poprawek Senatu do ustawy o zmianie ustawy o Polskim Rejestrze Statków.

Wobec niewniesienia zastrzeżeń do protokołów ósmego i dziewiątego posiedzenia stwierdzam, że protokoły tych posiedzeń zostały przyjęte.

Informuję, że protokoły dziesiątego i jedenastego posiedzenia Senatu, zgodnie z art. 39 ust. 3 Regulaminu Senatu, są przygotowane do udostępnienia senatorom. Jeżeli nikt z państwa nie zgłosi do nich zastrzeżeń, to zostaną one zatwierdzone przez Wysoką Izbę na następnym posiedzeniu.

Doręczony państwu senatorom projekt porządku obrad dwunastego posiedzenia Senatu obejmuje:

1. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawie-

ranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

2. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

3. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym.

4. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach.

5. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji.

6. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r.

Przypominam, że ustawy, które mają być dzisiaj omawiane w punkcie pierwszym i drugim, zostały wniesione przez Radę Ministrów w trybie art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jako projekty pilne. W tym przypadku, zgodnie z art. 123 ust. 3 konstytucji, termin rozpatrzenia ustawy przez Senat wynosi czternaście dni.

Przypominam ponadto, że zgodnie z art. 71 ust. 2 Regulaminu Senatu do postępowania w sprawie ustaw pilnych nie mają zastosowania art. 16 ust. 3 pkt 1 i 2 oraz terminy określone w art. 32 ust. 2 i w art. 34 ust. 2 Regulaminu Senatu.

Proponuję rozpatrzenie punktu trzeciego i czwartego porządku obrad, pomimo że sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej w sprawie ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym oraz sprawozdanie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej w sprawie ustawy o zmianie ustawy

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

o paszportach zostały doręczone w terminie późniejszym niż określony w art. 34 ust. 2 Regulaminu Senatu.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Wysoka Izba przyjęła przedstawioną propozycję.

Jest sprzeciw, Panie Senatorze?

(Głos z sali: Nie, nie.)

Pan senator antycypuje, tak?

(Głos z sali: Tak.)

Dobrze.

Wobec braku głosu sprzeciwu stwierdzam, że Senat przedstawioną propozycję przyjął.

Czy ktoś z państwa pragnie zabrać głos w sprawie przedstawionego porządku obrad?

Pan senator Marek Balicki, bardzo proszę.

Senator Marek Balicki:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Chciałem na podstawie art. 35 zaproponować uzupełnienie porządku obrad o ustawę z dnia 20 marca 2002 r. o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Jest ona zawarta w druku nr 86. Wprowadzenie jej do dzisiejszego porządku obrad uzasadnione jest tym, że przesuwają ona termin wejścia w życie tych ustaw z 1 kwietnia na 1 października. Nieujęcie jej w dzisiejszym porządku obrad spowodowałoby rozliczne problemy prawne i faktyczne.

Wicemarszałek

Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Marian Żenkiewicz.

Senator Marian Żenkiewicz:

Panie Marszałku, na podstawie tego samego art. 35 regulaminu wnoszę o uzupełnienie porządku obrad o ustawę z dnia 18 marca 2002 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. W dniu wczorajszym nasza komisja rozpatrzyła ustawę rządową i przyjęła ją bez poprawek. Potrzeba wprowadzenia jej na dzisiejsze posiedzenie wynika stąd, że zmiany zawarte w ustawie wymagają niezwłocznego wprowadzenia w życie. Ustawa jest bardzo krótka i dyskusja nad nią na pewno nie zabierze wiele czasu.

Wicemarszałek

Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Tadeusz Rzemikowski.

Senator Tadeusz Rzemikowski:

Panie Marszałku, proponuję, żeby rozszerzyć porządek obrad o stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą. Wczoraj Sejm uchwalił tę ustawę jednomyślnie. Sądzę, że w Senacie także będzie... (rozmowy na sali) ...krótka debata na ten temat i decyzja będzie taka sama. Ustawa i sprawozdanie Komisji Emigracji i Polaków za Granicą zostaną dostarczone senatorom w najbliższych godzinach w dniu dzisiejszym.

Następne posiedzenie Senatu planowane jest na 10 i 11 kwietnia. Jest obawa, że jeżeli przesuniemy rozpatrywanie tej ustawy na ten termin, to nie wejdzie ona w życie przed dniem 2 maja. Ponieważ procedura pracy nad tą ustawą nie jest skomplikowana i nie jest długa, proponuję, żeby ją rozpatrzyć na tym posiedzeniu Senatu. (Rozmowy na sali)

(Senator Zbigniew Kruszecki: Inicjatorem był Senat.)

To wszyscy wiedzą.

Wicemarszałek

Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Zgodnie z art. 35 Regulaminu Senatu marszałek może proponować uzupełnienie porządku obrad. Zamierzam to zrobić, ponieważ głosy senatorów mnie przekonały, jeśli nie usłyszę głosów sprzeciwu. Nie stwierdzam. Zatem rozszerzam porządek obrad o punkty: siódmy, ósmy i dziewiąty, zgodnie z wnioskami senatorów: Mariana Żenkiewicza w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, Tadeusza Rzemikowskiego w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą i Marka Balickiego w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Przypominam ponadto, że zgodnie z art. 49 ust. 1 Regulaminu Senatu marszałek na końcu posiedzeniu po wyczerpaniu porządku obrad udziela głosu senatorom dla wygłoszenia oświadczeń senatorskich. Przedmiotem oświadczenia mogą być sprawy związane z wykonywaniem mandatu, przy czym nie może ono dotyczyć spraw będących przedmiotem porządku obrad bieżącego posiedzenia Senatu. Nad oświadczeniem senatorskim nie przeprowadza się dyskusji, a może ono trwać nie dłużej niż pięć minut.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wypośażenie Sił

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na siedemnastym posiedzeniu wczoraj. Do Senatu została przekazana również wczoraj. Marszałek Senatu, zgodnie z art. 68 ust. 1 regulaminu, skierował ją do Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, która przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie. Tekst ustawy zawarty jest w druku nr 84, a sprawozdanie komisji w druku nr 84A.

Zanim poproszę pana senatora sprawozdawcę, chcę serdecznie powitać na naszym spotkaniu przedstawicieli rządu, na czele z sekretarzem stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej panem posłem Januszem Zemke.

Bardzo proszę o zabranie głosu sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego senatora Grzegorza Niskiego i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Grzegorz Niski:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

W imieniu senackiej Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego mam zaszczyt i przyjemność przedstawić stanowisko komisji w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa. Posiedzenie senackiej komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego odbyło się w dniu dzisiejszym.

Panie Senator i Panowie Senatorowie! Wysoki Senacie! Uchwalona ustawa o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji zmienia zakres programu wyposażenia sił zbrojnych w samoloty przede wszystkim w ten sposób, że zmniejsza docelową liczbę samolotów objętych programem do czterdziestu ośmiu i jednocześnie wskazuje, że mogą to być wyłącznie nowe samoloty.

Ponadto w projekcie ustawy przesuwają się końcową datę wyposażenia w samoloty na 31 grudnia 2008 r. Przypominę, że w nowelizowanej usta-

wie zawarty był zapis o zakończeniu tego procesu do dnia 31 grudnia 2006 r. Na posiedzeniu naszej komisji również ewidentnie wyszło na jaw, że był to nierealny zapis. Przecież nie jest tak, że tak nowoczesne urządzenia jak samoloty stoją w salonach albo na półkach i wystarczy po nie sięgnąć. W momencie podpisania przez rząd kontraktu na dostawę samolotu wielozadaniowego, co jest przed nami, dopiero rozpocznie się proces ich produkcji. Jest możliwe, że tak znaczna partia samolotów trafi do naszych sił zbrojnych do końca grudnia 2008 r.

Zmiana ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa pozwala na zawarcie umowy offsetowej w terminie sześćdziesięciu dni od dnia zawarcia umowy na dostawę uzbrojenia lub sprzętu wojskowego. Zgodnie z obecnym brzmieniem tego przepisu ta umowa i umowa na dostawę uzbrojenia powinny być zawarte w tym samym dniu. Podzieliliśmy zdanie Sejmu, że przy zawieraniu kontraktu na tak znaczną kwotę – będzie to kilka miliardów złotych – trzeba odpowiedzialności i musi być czas na to, żeby ten kontrakt, że tak powiem, odpowiedzialnie podpisać. Termin sześćdziesięciu dni od dnia zawarcia umowy jest realnym i wykonalnym terminem.

Wysoki Senacie, w imieniu senackiej Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego wnoszę, żeby Wysoki Senat uchwalić raczył załączony projekt uchwały. Komisja jednogłośnie podjęła uchwałę o przyjęciu tej ustawy bez poprawek – i o to również apeluję do pań senator i panów senatorów. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo. Może pan jeszcze zaczeka sekundę.

Czy ktoś z państwa chciałby zadać pytanie, które – przypomnę – nie może trwać dłużej niż jedną minutę?

Pan senator Mieczysław Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku, Panie Senatorze, chciałbym odnieść się do art. 3 ustawy, którą nowelizujemy. Mianowicie jest tam mowa o tym, że rozpoczęcie realizacji programu nastąpi w roku 2001. Czy pan senator jest zorientowany, co w ramach tego programu zrobiono w roku ubiegłym i co zrobiono do tej pory?

Senator Grzegorz Niski:

Przyznam szczerze, że jeśli chodzi o ten temat, to chyba bardziej kompetentny byłby przedsta-

(senator G. Niski)

wiciel rządu, dlatego że na posiedzeniu komisji zajmowaliśmy się tylko nowelizacją ustawy. Nie ma w tej chwili materiałów dotyczących tego, jak do tej pory wyglądała realizacja programu.

(Senator Mieczysław Janowski: A więc skieruję to pytanie do pana ministra.)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby zadać pytanie sprawozdawcy?

Skoro nikt, to dziękuję bardzo.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była pilnym rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister obrony narodowej Jerzy Szmajdziński, natomiast dzisiaj ministerstwo na naszej sali reprezentuje, jak już powiedziałem, sekretarz stanu Janusz Zemke, dyrektor generalny MON Jakub Pinkowski i szef logistyki pan generał Roman Baszuk. Jeszcze raz serdecznie witam.

Czy pan minister chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Obrony Narodowej
Janusz Zemke:**

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Chciałem nawiązać do pytania, jakie postawił pan senator Mieczysław Janowski – co zrobiono, jeśli chodzi o realizację programu „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe”? Otóż chciałem poinformować, że wykonano następujące czynności.

Po pierwsze, w roku 2001 rozpoczęto procedurę przetargową, a obecnie zakończył się pierwszy etap przetargu na wyposażenie w samolot wielozadaniowy. Po decyzji Senatu będziemy mogli przystąpić do drugiego etapu przetargu. Na tym etapie przetargu musimy w bardzo jednoznaczny sposób zdefiniować, jaką liczbę samolotów i w jakim czasie polskie siły zbrojne będą chciały pozyskać. Zatem przetarg trwa.

Po drugie, rozpoczęto bardzo ważne, kosztowne, a także wymagające czasu przedsięwzięcie, to jest adaptację niektórych polskich lotnisk do przyjęcia nowych samolotów wielozadaniowych. Otóż chcę poinformować Wysoki Senat, że od zeszłego roku największa i podstawowa inwestycja jest na lotnisku Krzesiny pod Poznaniem. Docelowo przewidujemy, że te trzy eskadry nowych samolotów wielozadaniowych będą usytuowane na dwóch lotniskach. Podstawowe będzie lotnisko Krzesiny, a drugą bazą będzie lotnisko Łask.

Te dwa lotniska musimy wybrać w centrum Polski, dlatego że samoloty będą miały takie parametry operacyjno-taktyczne, iż z różnych względów powinny być w centrum Polski, bowiem do granicy Polski dolatują one w ciągu trzech, czterech minut.

I wreszcie po trzecie, rozpoczęto oczywiście szkolenie personelu i pilotów, ponieważ latanie na nowych samolotach będzie wymagało biegłej znajomości języka angielskiego oraz poznania wszystkich procedur, jakie obowiązują w NATO. Intensywnie szkolimy pilotów i personel techniczny, by mogli się przygotować najpierw do prób i ćwiczeń, a potem do pilotażu tychże samolotów.

Odpowiadam zatem, że do momentu, kiedy nowe samoloty nie pojawią się w Polsce – a pierwsze samoloty będą się mogły pojawić na jesieni roku 2005 – musimy przygotować przede wszystkim całą bazę techniczną, całą bazę logistyczną i kadre.

Nie wiem, czy pana senatora ta odpowiedź satysfakcjonuje. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję.

Jeszcze pan senator Sławomir Izdebski.

Czy pan minister zechce chwilę poczekać, aż wyczerpią się pytania?

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Janusz Zemke: Tak.)

Przypominam, że pytanie nie może trwać dłużej niż minutę.

Bardzo proszę.

Senator Sławomir Izdebski:

Panie Ministrze, chciałbym tylko zapytać, czy jest możliwość montowania tych samolotów na terenie Polski?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Obrony Narodowej
Janusz Zemke:**

Panie Senatorze, odpowiem na to konkretne pytanie w następujący sposób. Otrzymaliśmy oferty trzech typów samolotów. Są to: amerykański samolot F-16 C/D Blok 50/52, „Gripen JAS-39”, ale w wersji eksportowej, oraz „Mirage 2000-5”. Wszyscy oferenci proponują, żeby montaż odbywał się na terenie Polski i co do tego nie ma wątpliwości. Wątpliwości pojawiają się w innym miejscu. Otóż montaż na terenie Polski odbywałby się oczywiście w ramach offsetu, czyli obniżałby wartość offsetu, jaki powinien dotrzeć do naszego kraju. Zakładamy, że ten offset będzie na poziomie co najmniej 100%, przy skali

(sekretarz stanu J. Zemke)

kontraktu w przedziale 3 – 3,5 miliarda dolarów – to największy kontrakt Polski w ostatnich latach i na najbliższych wiele lat. Chodzi o to, żeby ten offset mądrze wykorzystać – na pobudzenie produkcji, na tworzenie nowych miejsc pracy, na sprowadzanie technologii. Teraz, przy okazji montażu, który nam wszyscy proponują, musimy sobie postawić pytanie i oczywiście je postawimy: czy mamy się na niego zdecydować? Będzie to dla nas bardzo korzystne przez trzy albo cztery lata, bo samoloty będą montowane w Polsce właśnie w tym czasie. Ale co dalej? Zmontujemy samoloty, a wyposażenie pozostanie. Turcy, którzy zdecydowali się na montaż F-16, mają taką sytuację, że samoloty zostały zmontowane, a fabryka stoi dzisiaj pusta. Tak więc zastanawiamy się nad rozwiązaniem, by montaż miał miejsce w Polsce, bo to jest bardzo ważne dla lotnictwa, dla przemysłu lotniczego, ale nie chcielibyśmy, żeby to był tylko prosty montaż. Chodzi o takie rozwiązanie, by można było produkować w Polsce jak największą liczbę elementów, uzyskując porozumienie, że koncern, który wygra przetarg, będzie zabiegał o możliwość wykorzystywania tych elementów w swoim sprzęcie w następnych latach po zmontowaniu czterdziestu ośmiu samolotów. Chodzi o to, żeby po roku 2007 te hale nie stały puste.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.
Pan senator Adam Gierek.

Senator Adam Gierek:

Panie Ministrze, czy dotychczasowy sposób prywatyzacji przemysłu lotniczego nie wpłynie na przebieg przetargu? Mam na myśli prywatyzację WSK Rzeszów. Nawiązuję też do tego, o czym pan minister przed chwilą powiedział, żeby jednak w tym offsecie uwzględnić możliwie dużo elementów produkcji polskiej. WSK zostało ostatnio sprzedane firmie amerykańskiej. Dziękuję.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Obrony Narodowej
Janusz Zemke:**

Jeśli chodzi o przemysł lotniczy, to mamy obecnie w Polsce dwa sprywatyzowane zakłady. Jeden to WSK Rzeszów – jak pan senator powiedział, ten kontrakt finalnie został podpisany bodajże pięć dni temu. Drugi to Zakłady Lotnicze Warszawa-Okęcie sprywatyzowane i przejęte przez firmę hiszpańską, która rozpocznie produkcję średnich samolotów transportowych

typu CASA-295. W przyszłym roku zostaną zmontowane trzy takie samoloty, w następnym też trzy, a potem dwa – będzie to już także montaż w Polsce.

Nie potrafię w tym momencie precyzyjnie powiedzieć, jak ten offset będzie wyglądał w przypadku Rzeszowa, dlatego że mamy tutaj następującą sytuację. Otóż w ofercie amerykańskiej mamy do wyboru dwa silniki. Jeden z nich to Pratt Whitney, który jest produkowany w Rzeszowie, a drugi to silnik General Electric, którym się zajmują głównie Wojskowe Zakłady Lotnicze w Warszawie, jeśli chodzi o hamownie i inne rzeczy. Dzisiaj jeszcze nie wiemy – to się rozstrzygnie na jesieni tego roku – jaki silnik wybierzemy. Ta decyzja oczywiście wpłynie w zasadniczy sposób na to, by ten silnik, na ile się tylko da, był montowany na terenie Polski. Chcę zapewnić, że to jest w naszym interesie. Cztery dni temu brałem udział we wmurowaniu kamienia węgielnego pod nową hamownię w Zielonce pod Warszawą. To jest sprawa niewiarygodnie ważna dla tego typu przedsięwzięcia. Podjęliśmy decyzję, że niezależnie od tego, jaki samolot Polska wybierze – czy to będzie samolot szwedzki, amerykański czy francuski – wszystkie silniki będą poddawane przeglądowi na hamowni w Zielonce pod Warszawą. Podaję ten przykład, by pokazać Wysokiemu Senatowi, że staramy się podejmować pewne działania, zanim zostanie rozstrzygnięty przetarg, bo, przykładowo, hamownię trzeba budować dwa lata.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję.
Pan senator Zbigniew Kruszewski.

Senator Zbigniew Kruszewski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, czy offset przewiduje się tylko w obszarze przemysłu wojskowego, czy również w innych dziedzinach gospodarki? Ile tego offsetu wystarczy dla innych dziedzin gospodarki? Dziękuję bardzo.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Obrony Narodowej
Janusz Zemke:**

Polska ustawa przewiduje, że 50% offsetu musi być przeznaczone na potrzeby obronności, a 50% będzie skierowane na inne dziedziny. Ustawa przewiduje, że offset musi mieć co najmniej wartość 100% wartości kontraktu, ale kładę silny nacisk na określenie „co najmniej”. Myślę, że do końca maja przygotujemy ostateczne kryteria wyboru samolotu i określimy wagę

(sekretnarz stanu J. Zemke)

poszczególnych kryteriów. Przewidujemy tutaj położenie silnego nacisku na offset i chcemy systemem punktowym preferować ten offset, który przekraczałby owe 100%. To jest pierwsza informacja.

Druga informacja. Nie potrafię obecnie poinformować Senatu, jaką konkretnie skalę będzie miał ten offset i gdzie on zostanie w końcu ulokowany. Dlaczego? Dlatego że ostateczną wiedzę na ten temat będziemy mieli w momencie złożenia ofert, bo dana oferta dotyczy konkretnego samolotu, zawiera wiele elementów technicznych, zawiera ceny, a równocześnie w resorcie gospodarki składane są propozycje offsetowe. Ostateczny offset będzie zależał także od ceny samolotu. Nie wiemy dzisiaj, jakie będą finalne ceny, bo kontrahenci podają je dopiero w drugim etapie przetargu, wtedy, kiedy się otwiera koperty – dopiero to przesądzi, jaka będzie skala offsetu.

Chcę jednak poinformować, że na pewno 50% offsetu trafi poza bezpośrednie potrzeby wojska. Pracuje nad tym intensywnie polski rząd. Pan premier Miller zdecydował o powołaniu specjalnego zespołu, którym kieruje pan premier Belka. W gronie kilku osób odbywamy szczegółowe dyskusje na temat pożądanego kierunku offsetu w Polsce. Mówię o tym celowo, bo mamy tutaj do czynienia także z tymi ofertami, które chciałyby nam złożyć poszczególne firmy, a które nie zawsze muszą być zgodne z interesem Polski. Chcę to wyraźnie stwierdzić – czasami może być tak, że firma chce na przykład się pozbyć jakiejś bardzo uciążliwej produkcji bądź też przekazać produkcję, która jest stara. My zaś musimy sobie stawiać pytanie, co chcemy uzyskać w Polsce w wyniku offsetu. Bo to są duże pieniądze, które mogą się w Polsce nie pojawić w ciągu wielu lat. W związku z tym te dyskusje zmierzają w następującym kierunku. Po pierwsze, chcielibyśmy – byłoby to rzeczą, naszym zdaniem, pożądaną – w wyniku działalności offsetowej, przeproszę za takie słowo, uratować niektóre upadające dzisiaj wielkie przedsiębiorstwa w Polsce, które z różnych względów ekonomicznych i społecznych powinny istnieć. Takie rozmowy się toczą. Po drugie, chcielibyśmy w wyniku offsetu uzyskać bardzo nowoczesne technologie. Dlatego w zespole pana premiera Belki pracuje między innymi pan minister Kleiber. My nie mamy szansy uzyskania niektórych bardzo nowoczesnych technologii bądź też udzielenia pomocy niektórym ciekawym badaniom w Polsce bez uzyskania środków. I to musi zdefiniować pan minister Kleiber i KBN, nikt inny tego zrobić nie chce.

Jeśli zaś chodzi o wojsko, to wyraźnie mówimy, że nas nie interesuje każdy offset. Nas interesuje offset w niektórych dziedzinach. Jeśli chodzi o nasze wojskowe priorytety, są to następujące

dziedziny: system rozpoznania – dlatego zależałoby nam na przykład na offsecie dla warszawskiego RADWAR czy warszawskiego PCO; kwestia optoelektroniki; myślimy też intensywnie o systemie raketowym do zestawu Loara, a także o uzyskaniu pewnych technologii na przykład dotyczących produkcji amunicji nowej generacji. Niestety, w Polsce mamy strasznie przestarzałe linie, jeśli chodzi o amunicję, środki wybuchowe itd. Rozmowy się toczą, będzie to bardzo skomplikowana faza negocjacji. Chodzi o to, żebyśmy nie przyjmowali wszystkiego, co inni chcą ulokować w Polsce, tylko w wyraźny sposób związali się z określonymi kierunkami rozwoju technicznego, na przykład z informatyzacją pewnych dziedzin związanych z wojskiem. Wtedy byłaby szansa na to, że offset stałby się dość silną dźwignią postępu technicznego w Polsce.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chce jeszcze zadać pytanie panu ministrowi?

Proszę bardzo.

Senator Władysław Mańkut:

Pan minister był uprzejmy stwierdzić, iż główną bazą nowych jednostek bojowych będą Krzesiny i Łask. Czy należy rozumieć, że dotychczasowe lotniska, na przykład Królewsko, nie będą stanowiły baz dla zmodernizowanych sił powietrznych Rzeczypospolitej?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Obrony Narodowej
Janusz Zemke:**

Panie Senatorze, odpowiem w następujący sposób. Polska miała kiedyś ponad tysiąc samolotów i, stosownie do tej liczby, kilkadziesiąt lotnisk. Docelowo wyobrażamy sobie taki model lotnictwa polskiego, że za kilkanaście lat Polska będzie miała dziewięćdziesiąt nowoczesnych samolotów wielozadaniowych, czyli obecnie czwartej, a później piątej generacji. Do tego momentu będziemy eksploatowali inne samoloty. Będą to przede wszystkim samoloty MiG-29. Dzisiaj mamy dwadzieścia dwa, a wkrótce, po pozyskaniu ich od Niemców, będziemy mieli czterdzieści pięć takich samolotów. Następnie będą używane samoloty Su-22.

Pan senator był łaskaw wskazać konkretne lotnisko. Być może nie każdy z państwa wie, że chodzi – jak się domyślam – o lotnisko pod Malborkiem, gdzie mamy następującą sytuację. Dzisiaj znajdują się tam samoloty MiG-21, które już wkrótce zakończą swój żywot. Są to samoloty nie

(sekretarz stanu J. Zemke)

tylko stare, ale także niebezpieczne. Nie chcieli byśmy, aby nadal ginęli na nich polscy piloci. Oczywiście jest problem, co będzie z lotniskiem. Z różnych względów nie chcemy tam sytuować nowych, zachodnich samolotów wielozadaniowych, między innymi dlatego, że z Malborka jest za blisko do Kaliningradu. Mógłbym zresztą podać znacznie więcej powodów. Po prostu najnowocześniejszego sprzętu nie trzyma się zbyt blisko pewnych terenów. Dlatego samoloty będą w dwóch bazach: w Łasku i w Krzesinach. Jeśli chodzi o Malbork, to chciałem pana senatora uspokoić, bo podjęliśmy decyzję, że samoloty MiG-29, które powinniśmy pozyskać na przełomie tego roku od armii niemieckiej, zostaną ulokowane w Malborku. Lotniskiem zapasowym będzie Słupsk.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję.

Nieprzypadkowo pytał o to pan senator Władysław Mańkut z Elbląga. Czy są jeszcze pytania do pana ministra? Nie.

Dziękuję bardzo.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Janusz Zemke: Dziękuję.)

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wszystkich ograniczeniach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia, o konieczności zapisywania się do głosu, a także konieczności składania wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Przypominam, że wnioski muszą być dostarczone na piśmie do zakończenia dyskusji, bo tylko te będą rozpatrywane.

Spoglądam na listę mówców i widzę, że zapisał się pan senator Lesław Podkański.

Bardzo proszę.

Senator Lesław Podkański:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Problem samolotu wielozadaniowego dla naszych wojsk ciągnie się w naszym systemie politycznym i ustawodawczym bodajże od ośmiu lat. Na szczęście ustawa przyjęta przez poprzedni parlament rozpoczęła obudowę prawną tego procesu, a dzisiejsza debata umożliwia, moim zdaniem, jego przesądzenie i przyspieszenie.

Pragnę przypomnieć Wysokiej Izbie, że ustawa z czerwca 2001 r. zawierała pewne podstawy i rozstrzygnięcia, które między innymi miały doprowadzić do tego, że do końca 2003 r. gotowość operacyjną miało osiągnąć szesnaście samolotów. Było także jednoznaczne rozstrzygnięcie do-

tyczące liczby. Łącznie miało być sześćdziesiąt samolotów: czterdzieści cztery nowe i szesnaście używanych. Ustawa zawierała także zapis, który obligatoryjnie określał sposób zakupu: pierwsza szesnastka, to znaczy samoloty używane, miała być przejęta poprzez najem bądź użyczenie, a czterdzieści cztery samoloty miały być zakupione jako nowe.

Dzień dzisiejszy i rzeczywistość wymusza określone zmiany. W przedstawionym projekcie nowelizacji ustawy bardzo wyraźnie zmieniono tryb zakupu, uwzględniając sytuację budżetu, mianowicie poszerzono formułę nabycia samolotów. Bardzo dobrze się stało, że w końcu zapadła decyzja, że wszystkie samoloty będą nowe. Bardzo dobrze, że w obliczu ograniczenia budżetu o 5% PKB rozszerzono formułę zakupu o możliwość leasingowania, czyli rząd może również to wprowadzić do warunków przetargu. Nowy samolot funkcjonuje do średnio trzydziestu lat, więc myślę, że następne pokolenia będą zadowolone z tej decyzji.

Przedstawiane zmiany poszerzają ponadto możliwość finansowania infrastruktury lotniskowej i systemu ubezpieczeń lotów, jak również – myślę, że jest to najważniejsze – modernizacji lotnisk, dróg i tego wszystkiego, co jest związane z zabezpieczeniem logistyki naziemnej.

Kolejna zmiana proponowana przez naszą komisję, a wcześniej rozpatrywana w Sejmie, dotyczy terminu. Wynika ona z pewnej logiki technicznej i technologicznej oraz z możliwości produkcji. Nowych samolotów nie da się wyprodukować do roku 2006. Musimy mieć świadomość, że po rozstrzygnięciu przetargu pierwsza dostawa jest realizowana najwcześniej w drugim bądź w trzecim roku od podjęcia decyzji.

Chciałbym jeszcze podnieść jedną kwestię jako bardzo istotną. Należy cieszyć się z tego, że zakładamy wariant uruchomienia w Polsce chyba największego w historii ostatnich lat offsetu. Chciałbym jednak zgłosić pod adresem rządu jak gdyby potrzebę przyspieszenia przygotowania specjalnej i cywilnej części offsetu. Taki poziom środków finansowych do wykorzystania w 100% – przyjmując, że będzie tylko stuprocentowy offset – to potężne przedsięwzięcie i znakomite pole działania dla rządu. Widząc szansę w tym, że będzie to rozstrzygnięcie skuteczne i pożyteczne dla naszej gospodarki i polskiej armii, popieram w całości przedstawione rozwiązania. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Senatorowie pytają mnie, kiedy. Mam nadzieję, że dzisiaj. Jest taka szansa – wszystko w naszych rękach, a raczej w naszych ustach. *(Wesołość na sali)*

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na szesnastym posiedzeniu w dniu 15 marca. Do Senatu została przekazana w dniu 18 marca. Marszałek Senatu, zgodnie z regulaminem, skierował ją do Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Komisje przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 83, a sprawozdanie komisji w druku nr 83A.

Widzę na sali przedstawiciela ministra finansów, podsekretarza stanu doktora inżyniera Jacka Uczkiewicza, którego serdecznie witam.

Bardzo proszę pana senatora Mieczysława Mietłę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Proszę bardzo.

Senator Mieczysław Mietła:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

W imieniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności mam zaszczyt poinformować Wysoki Senat o wynikach prac połączonych komisji nad ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł. Jednocześnie pragnę poinformować, że ustawa została wniesiona przez Radę Ministrów w trybie art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jako ustawa pilna i została uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 marca 2002 r.

Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, obowiązująca od 23 czerwca 2001 r., miała na celu stworzenie systemu organizacyjno-prawnego, którego zadaniem będzie zapobieganie wykorzystywaniu polskiego systemu finansowego do legalizacji dochodów pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, a także stworzenie możliwości wczesnego wykrywania przestępstwa prania brudnych pieniędzy.

Do realizacji tych celów został utworzony nowy organ administracji rządowej – generalny inspektor informacji finansowej – do którego zadań należy uzyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie informacji oraz podejmowanie czynności o charakterze prewencyjnym. Istotnym elementem jego działania jest także współpraca z wieloma instytucjami obowiązanyymi: organami kontroli skarbowej, organami podatkowymi i celnymi, a także z tak zwanymi jednostkami współpracującymi, to znaczy organami administracji państwowej i samorządowej.

W dniu wczorajszym połączone komisje: Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisja Ustawodawstwa i Praworządności, zapoznały się z uzasadnieniem potrzeby wprowadzania dokonanych w ustawie zmian i odpowiedziami na pytania senatorów udzielonymi przez przedstawiciela rządu – generalnego inspektora informacji finansowej. Pytania i wypowiedzi senatorów dotyczyły głównie: obowiązujących obecnie zasad gromadzenia i analizowania informacji o transakcjach budzących podejrzenia, że służą do wprowadzania środków finansowych pochodzących z nielegalnych źródeł; kryteriów określających transakcje, które pozwalają zaliczyć operację finansową do podejrzanych czy nielegalnych; obaw, czy opóźnienie wprowadzenia systemu rejestracji transakcji powyżej 10 tysięcy euro daje gwarancje, iż niezmienione zasady zabezpieczają system finansowy; stopnia zaawansowania i kosztów wprowadzenia systemu rejestracji oraz skuteczności w zapobieganiu prania pieniędzy przez obecnie stosowany system finansowy w porównaniu z systemami stosowanymi w tym zakresie w krajach Unii Europejskiej, USA i Australii.

Istotą obecnej nowelizacji jest, po pierwsze, czasowe objęcie przepisami ustawy transakcji polegających na wymianie walut narodowych na euro dokonywanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 marca 2001 r. o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro. Do wymiany tej, jako szczególnego rodzaju transakcji regulowanej w odrębnej ustawie, nie stosuje się dotychczas przepisów ustawy nowelizowanej. Wprowadzony przepis ma obowiązywać od

(senator M. Mietła)

31 marca bieżącego roku do 31 grudnia 2002 r., to jest do ostatniego dnia okresu, w którym zostanie dokonana wymiana banknotów i monet nominowanych w walutach narodowych na znaki pieniężne nominowane w euro.

Po drugie, wprowadzone zostaje przesunięcie terminu wejścia w życie przepisu art. 8 ust. 1 ustawy na dzień 1 lipca 2004 r. Artykuł ten nakłada na obowiązane instytucje wymóg rejestracji wszystkich transakcji o wartości przekraczającej 10 tysięcy euro. Termin rozpoczęcia rejestrowania tych transakcji ustala się na dzień 1 lipca 2004 r., uzasadniając jego przesunięcie o dwa lata potrzebą zbudowania szczelnego i bezpiecznego informatycznego systemu przekazywania i rejestracji danych.

Szanowni Państwo Senatorowie! Biorąc pod uwagę kompetentne wypowiedzi przedstawiciela Ministerstwa Finansów, szeroką i dogłębną dyskusję nad wprowadzonymi przez Sejm zmianami w omawianej ustawie oraz zapewnienie, że wprowadzone zmiany zaspokajają bieżące potrzeby systemu finansowego, a także to, że wprowadzone zmiany są zgodne z prawem Unii Europejskiej, połączone komisje: Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisja Ustawodawstwa i Praworządności, wnoszą o przyjęcie ustawy bez poprawek. Stanowisko połączonych komisji jest zawarte w druku senackim nr 83A. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję. Może pan się na sekundę zatrzyma.

Czy są pytania do pana senatora sprawozdawcy? Nie stwierdzam. Dziękuję.

(Senator Mieczysław Mietła: Dziękuję.)

Przypominam, że mamy do czynienia z pilnym rządowym projektem ustawy. Rząd na naszym posiedzeniu reprezentuje podsekretarz stanu, pan minister Jacek Uczkiewicz.

Czy pan minister zechce zabrać głos i przedstawić stanowisko rządu w tej sprawie?

Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Dziękuję bardzo za udzielenie mi głosu w tej ważnej sprawie.

Zacznę od tego, że ustawa o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu itd. – będę ją nazywał w skrócie ustawą o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy – uchwalona w listopadzie 2000 r. jest ustawą niezmiernie Polsce potrzebną. Bardzo dobrze, że ją uchwalono, choć

szkoda, że tak późno. Znaczenie tej ustawy wzrosło niepomiaralnie po tragicznych wydarzeniach z 11 września, które uświadomiły wszystkim znaczenie bezpieczeństwa systemów finansowych dla bezpieczeństwa państwa czy bezpieczeństwa państw. Okazało się bowiem, że śledzenie, analizowanie przepływów finansów jest niezwykle istotne w zwalczaniu światowego terroryzmu, ale okazało się również, że światowy terroryzm potrafi wykorzystywać systemy finansowe państw demokratycznych przeciwko tym państwom. W związku z tym nie ulega wątpliwości, że jeżeli dyskutujemy o systemach przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących ze źródeł nielegalnych bądź nieujawnionych, to mówimy o ważnym elemencie systemu bezpieczeństwa państwa. Dlatego, jak powiedziałem, bardzo dobrze się stało, że ta ustawa została przyjęta.

Niestety, trzeba też stwierdzić, że ustawa ta, uchwalona zapewne w dużym pośpiechu, przyjęta została bez należnych analiz, a na pewno bez potrzebnej wyobraźni co do praktycznych skutków wprowadzania niektórych rozwiązań. Efektem tego jest potrzeba jej głębokiej nowelizacji w wielu aspektach, żeby mogła ona być w ogóle realizowana, ale również potrzeba uzupełnienia tej ustawy na przykład o mechanizmy, które umożliwią stosowanie jej w celu włączenia się do międzynarodowego ruchu zwalczania finansowania terroryzmu. Jest to wyzwanie dla naszego systemu prawnego bardzo duże i bardzo poważne, ale niezbędne.

Z dużej, obszernej nowelizacji, z jaką minister finansów wystąpił do rządu, Rada Ministrów postanowiła wydzielić do trybu pilnego dwie sprawy, które niniejszym mam zaszczyt referować Wysokiej Izbie. Proszę mi pozwolić nie zachowywać chronologii wynikającej z dokumentów. W pierwszej kolejności chodzi o kwestię przedłużenia terminu wprowadzenia ustawowego obowiązku gromadzenia przez generalnego inspektora informacji o wszystkich transakcjach gotówkowych powyżej 10 tysięcy euro i obowiązku przekazywania tych informacji przez instytucje obowiązane od dnia 1 kwietnia tego roku. Druga sprawa, o której też mówił pan senator sprawozdawca, to kwestia objęcia ustawą operacji przewalutowywania.

Dlaczego w tej chwili wnosimy te akurat zmiany i dlaczego tryb jest pilny? Wysoka Izbo, najpierw trzeba powiedzieć, że generalny inspektor informacji finansowej, kierujący jednostką powołaną do przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy, ma określone obowiązki wynikające z tej ustawy. Podstawowe obowiązki polegają na gromadzeniu, przetwarzaniu i analizowaniu informacji o podejrzanych transakcjach. Cała bardzo rozległa struktura, która tworzona jest w tej ustawie, poczynawszy od Ministerstwa Finansów,

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

przez wszystkie instytucje finansowe i zajmujące się obrotem finansowym w tym zakresie, opiera się więc na zbieraniu i analizie informacji o podejrzanym transakcjach.

Ustawa z listopada 2000 r., o której mówimy, wprowadziła ponadto obowiązek gromadzenia przez generalnego inspektora informacji o wszystkich niepodjeżdżanych transakcjach dokonywanych przez instytucje obowiążane, transakcjach zarówno gotówkowych, jak i bezgotówkowych, o wartości powyżej 10 tysięcy euro. To rozwiązanie, czyli decyzja o tym, że będzie tworzona centralna baza tego typu informacji, jest niezwykle ważne, dlatego że poza Stanami Zjednoczonymi, Australią oraz w pewnym zakresie Hiszpanią i Włochami nie ma innych państw, które by przyjęły podobny system. Chciałbym bardzo wyraźnie podkreślić fakt, że podstawową materią do pracy służb generalnego inspektora są informacje o podejrzanym transakcjach, natomiast poprawka do ustawy, która dzisiaj jest przedmiotem debaty, dotyczy systemu zbierania informacji o wszystkich transakcjach, które przekraczają określony pułap, bez względu na to, czy są podejrżane, czy nie. Jak już powiedziałem, w tym zakresie jesteśmy oryginalni, ponieważ nawet w Australii podobny system jest umiejscowiony w banku centralnym i właściwie zbiera on tylko informacje od instytucji bankowych. Również włoski system zbiera informacje zagregowane od instytucji finansowych, ale nie tak rozległych jak w systemie przewidzianym w Polsce.

Otóż w ustawie z 16 listopada 2000 r. przewidziano, że obowiązek gromadzenia tych informacji i przekazywania ich przez instytucje obowiążane będzie wprowadzony z dniem wejścia w życie ustawy, czyli 23 czerwca 2001 r. Zorientowano się jednak, że ani służby generalnego inspektora Ministerstwa Finansów nie są przygotowane do przyjęcia tych informacji, ani instytucje obowiążane nie są zdolne do raportowania – z wielu powodów, między innymi dlatego, że ustawa w ogóle nie wprowadziła obowiązku ewidencji tych instytucji obowiążanych. W związku z tym 8 czerwca zeszłego roku dokonano między innymi w tym zakresie noweli ustawy, ustalając termin wejścia w życie obowiązku przekazywania generalnemu inspektorowi informacji finansowej informacji o wszystkich transakcjach gotówkowych na dzień 1 kwietnia tego roku, a bezgotówkowych – na dzień 1 kwietnia przyszłego roku.

To uchwalono w czerwcu, a już w lipcu – mówię to „już” z pewnym przekąsem – rozpisano zamówienie, ogłoszono przetarg na udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie studium koncepcji systemu informatycznego, który miał zbierać informacje i umożliwić ich analizowanie.

Po badaniach, o które poprosiłem, okazało się, że chodzi tutaj o ni mniej, ni więcej, tylko o około półtora do dwóch milionów rekordów miesięcznie, które by spływały do generalnego inspektora informacji finansowej, a liczba podmiotów, które miałyby według tej ustawy przysyłać informacje, została ledwie oszacowana – ponieważ jej precyzyjne określenie na dzień dzisiejszy jest niemożliwe – na około pięćdziesięciu tysięcy.

Jak powiadam, już w lipcu ogłoszono przetarg na opracowanie studium koncepcji systemu informatycznego. Po miesiącu ten przetarg przerwano, po jakimś czasie wznowiono i efekt był taki, że dopiero w grudniu udało się wyłonić wykonawcę owego studium, firmę, która właśnie kończy pracę.

Chcę uzmysłowić to paniom senator i panom senatorom, ponieważ te bardzo ambitne terminy zaprojektowano zupełnie w oderwaniu od, nazwijmy to, naturalnych praw rządzących procesami projektowania systemów informatycznych, tym bardziej że chodzi tutaj o ważny system informatyczny o określonym stopniu trudności. Teraz przyjmujemy wyniki pracy tej firmy, potem trzeba będzie ogłosić kolejny przetarg, a może nawet i dwa – zobaczymy, jakie będą wyniki – na wykonanie systemu informatycznego i jego wdrożenie. Przewiduję, że jeżeli wszystko dobrze pójdzie, to przetarg na tworzenie systemu uda się rozstrzygnąć w październiku tego roku, a jego utworzenie i wdrożenie to jest kwestia jeszcze jakiegoś czasu.

Jednym słowem, Wysoka Izbo, w tym przypadku szczególnie przypomina się sprawa, z którą po części, według mnie, mieliśmy do czynienia przy informatyzacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, kiedy dokonano niespodziewanej akceleracji prac nad systemem informatycznym, dlatego że tak było trzeba, bez liczenia się z naturalnymi procesami związanymi z projektowaniem i wdrażaniem dużych systemów informatycznych.

Dlatego też zachodzi potrzeba urealnienia terminów wdrażania tych systemów i niedopuszczenia do tego, abyśmy po raz kolejny musieli uchylać nowy termin wejścia w życie tego obowiązku.

Po analizach, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Rady do spraw Informacji Finansowej, która działa przy generalnym inspektorze, zaproponowaliśmy 1 lipca 2004 r. jako termin wejścia w życie całego systemu, a więc i operacji gotówkowych, i operacji bezgotówkowych. Uznaliśmy, że jest to termin, z jednej strony, w miarę bezpieczny w tym sensie, że daje gwarancję, iż nie trzeba go będzie przedłużać, a z drugiej – nie nazbyt odległy, żeby nie móc skorzystać z tego, co daje jego wprowadzenie.

I to jest ta druga zmiana. Przepraszam, że od niej zacząłem, ale to jest główny powód wprowadzenia.

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

dzania tej noweli i jego pilnego trybu. Chodzi o to, żeby nie spowodować sytuacji, kiedy oto 1 kwietnia bardzo wiele, niepoliczalnych zresztą, instytucji otrzyma ustawowe obowiązki niemożliwe do wykonania.

Druga zmiana wynika z ustawy o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro i mówi o tym, ażeby ustawą o zwalczaniu prania brudnych pieniędzy objąć również transakcje polegające na przewalutowaniu – z walut narodowych na euro, a także precyzuje pozycję Narodowego Banku Polskiego w całym tym procesie. Ustawa o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich wspólnej waluty zmieniła bowiem pozycję Narodowego Banku Polskiego w tym zakresie. Narodowy Bank Polski w świetle prawa bankowego, jak wiadomo, bankiem komercyjnym nie jest, a ustawa nałożyła nań obowiązek dokonywania operacji przewalutowania, więc zgodnie z tą ustawą wykonuje on w tym zakresie czynności właściwe dla banków podlegających ustawie – Prawo bankowe. Musiało to znaleźć swoje odzwierciedlenie w ustawie o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy i zgodnie ze zmianą pierwszą Narodowy Bank Polski będzie w tym zakresie traktowany tak samo jak w ustawie o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich wspólnej waluty euro.

Podkreślam raz jeszcze, że jest to regulacja bardzo ograniczona przedmiotowo, dotyczy bowiem tylko operacji przewalutowania, oraz bardzo ograniczona w czasie – do końca tego roku.

Bardzo proszę Wysoką Izbę o zaakceptowanie przedłożonego rozwiązania. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Proszę, Panie Ministrze, jeszcze chwileczkę zostać na mównicy.

Czy ktoś z państwa chciałby zadać krótkie, trwające nie dłużej niż minutę pytanie? Tak.

Pan senator Zbigniew Romaszewski, proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Ministrze, ja mam właściwie dwa dosyć krótkie pytania.

Dla mnie jest dosyć jasne, że jak się czegoś nie da zrobić, to się nie da zrobić, to jest sprawa dosyć oczywista. I nie jest to pierwsza ustawa, która w tych warunkach została przyjęta. Mnie interesują natomiast dwie kwestie. Co właściwie w ciągu tego półtora roku stało się w Ministerstwie Finansów? Co Ministerstwo Finansów

przez półtora roku robiło z ustawą przyjętą przez parlament? To jest pierwsza kwestia.

Druga dotyczy tego, czy rozważono możliwość podniesienia granicy analizowanych, monitorowanych transakcji do 20, do 50 tysięcy i zbudowania wprawdzie chwilowo, ale za to szybciej systemu monitoringu.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Bardzo dziękuję, Panie Senatorze, za te pytania, bo dzięki nim uświadomiłem sobie w tej chwili, że jednej rzeczy rzeczywiście nie podkreśliłem. Otóż mówiąc o tym, że podstawową materia do pracy generalnego inspektora i jego służb są informacje o transakcjach podejrzanych, powinienem poinformować, że w tym zakresie ustawa jest w pełni wdrażana – nie mówię, że wdrożona, ale wdrażana. To znaczy generalny inspektor otrzymuje z miesiąca na miesiąc od obowiązujących do tego instytucji coraz więcej informacji o transakcjach podejrzanych. Transakcje te są analizowane i wdrażane jest zgodne z ustawą postępowanie, a więc albo po analizie sprawy kierowane są do właściwej prokuratury, albo są zamykane. Tylko takie dwie możliwości daje ustawa generalnemu inspektorowi.

Do tej pory, przez te osiem miesięcy, wpłynęło do generalnego inspektora trzysta takich informacji. Nie wiem, czy to jest dużo, czy to jest mało. Ale tak się składa, Panie Senatorze, że akurat przychodzę na to posiedzenie wprost ze spotkania z kolegami z podobnej jednostki analityki finansowej z Belgii. Oni mają w tym już ośmioletnią praktykę, ale kiedy przedstawili swoje wyniki, okazało się, że rzeczywiście w pierwszym roku działalności też mieli około czterystu zgłoszeń. Belgia jest mniejszym krajem niż nasz, no i my robimy to dopiero od ośmiu miesięcy. A więc ta ustawa jest wdrażana, sprawy są analizowane, wolumen tych transakcji przekracza w tej chwili 1 miliard zł, ale trzeba też zdawać sobie sprawę z tego, że są to często tylko wartości początkowe, ponieważ w trakcie badań okazuje się na przykład, że za tym stoi przestępstwo o wiele większym wymiarze finansowym i gospodarczym itd., itd.

Z tych trzystu spraw trzydzieści skierowaliśmy już do prokuratury, dwieście dziesięć jest badanych w dalszym ciągu, to znaczy zbierane są od innych instytucji dodatkowe informacje dotyczące stron uczestniczących w transakcji i okoliczności jej przeprowadzenia. Jak do tej pory w czterech przypadkach generalny inspektor skorzystał z ustawowego prawa do wstrzymania zapowiadanej transakcji.

Ale oczywiście analiza podejrzanych transakcji nie jest jedynym zadaniem ustawowym służb

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

generalnego inspektora. Ich zadaniem jest też organizowanie i przeprowadzanie szkoleń dla pracowników obowiązanych do informowania instytucji. Trzeba bowiem wiedzieć, Wysoka Izbo, że efektywność tego rodzaju rozwiązania, jakie zostało wprowadzone przez ustawę, tak naprawdę zależy od wiedzy i doświadczenia, od tego, na ile świadomy ważności sprawy jest urzędnik banku czy instytucji ubezpieczeniowej czy innego podmiotu, ten urzędnik, który ma bezpośredni kontakt z klientem. To od wyczulenia tych urzędników na sprawę, od zrozumienia przez nich sensu całej tej olbrzymiej organizacji zależy to, jak skutecznie będziemy mogli walczyć z praniem brudnych pieniędzy. Dlatego prowadzimy całą akcję szkoleniową w różnych grupach podmiotów.

I wreszcie trzeci rodzaj tych zadań to kontrolowanie realizacji ustawy przez zobowiązane podmioty. Służby generalnego inspektora przeprowadzają również kontrole w jednostkach zobowiązanych, w bankach, w zakładach ubezpieczeniowych, z bardzo zresztą ciekawymi skutkami.

Jednym słowem, ustawa jest realizowana, a przesunięcie terminu uruchomienia systemu gromadzenia informacji o wszystkich transakcjach nie będzie miało wpływu na dotychczasowy bieg spraw związanych z analizą transakcji podejrzanych.

Jeśli chodzi o rozważenie możliwości podwyższenia granicy, to tak, Panie Senatorze, rozważaliśmy to. Tutaj, niestety, górną granicą jest granica wyznaczona dyrektywami Unii Europejskiej, to jest 15 tysięcy euro. Chcę powiedzieć, że są zresztą tendencje do obniżania tej granicy. Na przykład ostatnia dyrektywa z grudnia zeszłego roku w stosunku do transakcji dokonywanych w kasynach obniżyła ten limit do 1 tysiąca euro. W tej szerszej, merytorycznej nowelizacji, której projekt rząd przyjął w tym tygodniu, będziemy rzeczywiście proponować parlamentowi podwyższenie tej granicy z 10 tysięcy do maksymalnej, czyli 15 tysięcy euro, po to właśnie, ażeby na tyle, na ile się da, przynajmniej w tym pierwszym etapie uruchamiania bardzo złożonego systemu ograniczyć – mówiąc tak technicznie – liczbę rekordów, a przez to narazić się na mniejszą liczbę pomyłek, komplikacji itd. A więc dostrzegamy ten problem i staramy się – na tyle, na ile nam pozwalają przepisy unijne – w ten sposób postępować. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Jolanta Danielak)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Czy są dalsze pytania?

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Kazimierz Pawelek:

Panie Ministrze, są instytucje zwane pralniąmi brudnych pieniędzy. Jednym z typów takich pralni, zresztą typowym nie tylko dla Polski, są kasyna gry. Przychodząc systematycznie, codziennie można tam wyprać całkiem pokaźną sumę pieniędzy. I chciałem zapytać pana ministra, czy ministerstwo zwróciło szczególną uwagę na kryjące się tu możliwości prania brudnych pieniędzy, co się zresztą robi nagminnie. Dziękuję bardzo.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Kasyna są powszechnie uznawane przez międzynarodowe środowisko instytucji powołanych do przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy – bo istnieją takie organizacje europejskie, ogólnoświatowe – za jeden z zagrożonych obszarów. I w większości krajów są one na liście instytucji obowiązanych, to znaczy objętych rygorami tej ustawy, niezależnie od rygorów wynikających w stosunku do tych instytucji z innych ustaw. A więc one na pewno należą do tych obszarów szczególnego ryzyka. Podobnie jest w naszym przypadku. Kasyna są obowiązane do informowania nas, my zaś jesteśmy obowiązani do kontrolowania, w jakim w zakresie przestrzegają przepisów ustawy.

I jeszcze jedna sprawa. Otóż zarówno wówczas, gdy chodzi o kasyna, jak i o innego rodzaju gry, zakłady wzajemne, najbardziej newralgicznym punktem jest wydanie zaświadczenia o wysokości wymiany. Bo dopiero to zaświadczenie de facto legalizuje to w urzędzie skarbowym. Właśnie w tym roku zamierzamy przeprowadzić taką wspólną kontrolę. Z jednej strony dotyczyłaby gospodarowania drukami ścisłego zarachowania, jakimi są zaświadczenia – reguły są tutaj bardzo wyostrome, ale chcemy je sprawdzić – a z drugiej strony zweryfikowałaby to od strony urzędów skarbowych. Ustalilibyśmy, na ile tytuły do zwolnień albo też deklaracje o uzyskaniu dochodów z tego tytułu są rejestrowane i uwzględniane przez urzędy skarbowe. I w ten sposób wyrobilibyśmy sobie pogląd na temat tego, w jaki sposób ta ustawa jest generalnie przestrzegana przez kasyna.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo.

Czy są dalsze pytania? Nie ma. Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów,

(wicemarszałek J. Danielak)

o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą.

Przypominam, że połączone komisje będą rozpatrywać tylko te wnioski, które zostały złożone do zamknięcia dyskusji na piśmie do marszałka Senatu.

Proszę o zabranie głosu pana senatora Romaszewskiego.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Ustawa, którą rozpatrujemy, jest w zasadzie niezwykle prosta. Ma tylko dwa artykuły, przy czym pierwszy, dotyczący kontroli procesu wymiany dotychczasowych walut na euro i włączenia do tego Narodowego Banku Polskiego, będącego głównym motorem tej całej wymiany, właściwie jest bezdyskusyjny. Jeśli ludzie przynoszą w workach marki, to warto by zobaczyć, skąd się te marki wzięły i to zarejestrować, to jest oczywiste.

Druga kwestia jest może bardziej dyskusyjna. Trudno się w niej wypowiadać, bo należałoby posiadać tu wiedzę fachową i przeprowadzić głęboką analizę na temat tego, jaki termin jest całkowicie realny dla wprowadzenia systemu monitoringu. Z uwagi na doświadczenia zusowskie, kiedy sprawa właściwie od początku wydawała się nierealistyczna, trzeba podchodzić do tego z dużą ostrożnością. I w tym sensie można przyjąć, że termin proponowany przez ministerstwo jest terminem realnym i domagać się jego dotrzymania.

Dlaczego w tej sprawie jestem bardzo daleki od entuzjazmu? Otóż, proszę państwa, jestem daleki od entuzjazmu, bo problem prania brudnych pieniędzy, jak zauważył również pan minister, nie jest czymś nowym. Pierwsza ustawa została przyjęta chyba w 1999 r., czyli o wiele, o wiele za późno. Problem prania brudnych pieniędzy datuje się praktycznie od 1989 r. i z tego trzeba sobie bardzo jasno, bardzo wyraźnie zdawać sprawę.

Proszę państwa, jeżeli przeprowadza się prywatyzację tak gigantycznego majątku jak majątek państwa, to jest oczywiste, że muszą być wtedy najrozmaitsze nadużycia, że popełniane są najrozmaitsze przestępstwa. I rzeczywiście opóźnianie się tego procesu monitoringu to bardzo poważny zarzut dla sił politycznych, które w tym czasie sprawowały władzę. A muszę powiedzieć, że każda próba ograniczenia nielegalnego wpływu pieniędzy państwowych z majątku

skarbu państwa, każda próba doprowadzenia do większej przejrzystości transakcji, każda próba ograniczenia tajemnicy bankowej zawsze kończyła się na tej sali ogromną awanturą. Lobby neobiznesmenów było na tyle silne, że podjęcie efektywnych działań okazywało się w końcu niemożliwe. Pierwsza ustawa dotycząca tego, nad którą dyskutowaliśmy tutaj, na tej sali, to chyba była ustawa o korupcji, która powstała bodajże w roku 1992. Wtedy powstał projekt, a ustawa przegłosowana została dopiero w 1994 r., chyba pod koniec drugiej kadencji Senatu. Tak to było, a więc mamy tutaj do czynienia ze świadomą blokadą działań, które miałyby ukrócić nielegalne operacje gospodarcze.

Proszę państwa, przecież jeszcze w poprzedniej kadencji przyjmowaliśmy kodeksy karne. I znowu opis przestępstwa prania brudnych pieniędzy w swej wersji podstawowej był wtedy dokładnie dopasowany do potrzeb krajów zachodnich, którym znudziło się istnienie takiej pralni jak Polska i które na nas naciskały, natomiast zupełnie nic nie mówił o rzeczywistych problemach państw przeżywających transformację ustrojową.

Muszę powiedzieć, że choć zgadzam się z panem ministrem, iż ta ustawa została przyjęta zbyt późno, to moje zaniepokojenie budzi inna kwestia, zresztą dosyć marginalnie potraktowana w wystąpieniu pana ministra, rzutująca w jakiś sposób na pojmowanie tej ustawy. Otóż pan minister był uprzejmy akcentować wydarzenia z dnia 11 września, wskazując na potrzebę walki z terroryzmem. Proszę państwa, uważam, że należy walczyć z terroryzmem, że należy być w tym sensie solidarnym z Ameryką, ale to nie my jesteśmy mocarstwem i nie nam w pierwszej kolejności grozi terroryzm. Nam grozi rozgrabienie państwa, które w gruncie rzeczy już miało miejsce i może trwać nadal, jeżeli będziemy się przejmowali tym, co jest wygodne, a co niewygodne dla krajów Europy Zachodniej, zamiast myśleć o własnych interesach.

Proszę państwa, w latach 1992–1993 należałem do organizacji nazywającej się „Europa 2000”, która zajmowała się zwalczaniem przestępczości zorganizowanej. Zresztą, generalnie rzecz biorąc, działalność tej organizacji była podporządkowana interesom krajów zachodnich, to była taka zachodnia wizja zwalczania przestępstw gospodarczych. Przestępstwa gospodarcze polegające na rozkradaniu krajów, które były w okresie transformacji, w ogóle nie były przedmiotem zainteresowania tej organizacji. I właśnie na tych niezwykle interesujących posiedzeniach nagle okazywało się, że roczny wpływ kapitałów – a głównym bohaterem była oczywiście Rosja – sięgał dziesiątków miliardów dolarów inwestowanych przez najdziwniejszych ludzi w najdziwniejszych miejscach świata. My oczywiście nie

(senator Z. Romaszewski)

możemy porównywać się do Rosji, ale niewątpliwie też chodziło o miliardowe sumy. I to były lata 1992–1993.

Tak więc dzisiaj, kiedy mówimy o zwalczaniu prania brudnych pieniędzy, ja ciągle uważam, że zasadniczą kwestią jest jednak to, kto w gruncie rzeczy rozgrabił ten kraj. Bo przecież wszyscy państwo wiedzą o zdumiewających fortunach, które nagle powstawały z niewiadomych przyczyn, pochodziły z niewiadomych źródeł. To był chleb powszedni, każdy dobrze o tym wiedział, ale byliśmy wobec tego bezradni.

I dlatego, proszę państwa, trudno przyjmować z entuzjazmem wydłużenie terminu wejścia w życie tej ustawy, bo zadania w tej dziedzinie są naprawdę niezwykle poważne. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze zabrać głos w dyskusji?

Pan senator Litwiniec.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

(Senator Bogusław Litwiniec: Dziękuję bardzo.)

Panie Senatorze, jesteście w trakcie dyskusji, bardzo proszę do mównicy.

(Senator Bogusław Litwiniec: Pytanie jest tak krótkie...)

Przepraszam bardzo, pytania już skończyliśmy. W tej chwili trwa dyskusja.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Wysoka Izbo, przed chwilą użyłem pojęcia „pytanie”, bo moja wypowiedź właściwie sprowadza się do pytania, pytania skierowanego do mego poprzednika, z którym chciałbym podjąć polemikę, ja niżej podpisany, przemawiający jako senator, który zaledwie od kilku miesięcy pełni zaszczytną funkcję reprezentanta narodu w Wysokiej Izbie. Jest to właściwie taka myśl, którą adresuję tyleż do siebie, co i do pana, Panie Senatorze. Był pan uprzejmy – a zwracam się do pana jako do senatora dużo bardziej doświadczonego, który przebył już kilka kadencji, doświadczając trudu pełnienia tego obowiązku – sformułować takie zdanie: każda próba ograniczenia tajemnicy bankowej była już od roku 1989 oprotestowana przez lobby – chcę dokładnie powtórzyć sformułowanie, którego pan użył – neobiznesmenów.

A zatem zadaję sobie pytanie, i panu pytanie, i Polsce pytanie, czy dzisiaj jest możliwe wskazanie, *expressis verbis* i publicznie, choćby z tej tribuny, kto to i kogo lobby reprezentowało. Reprezentowało na tej sali, jeśli się w ogóle na tej sali,

Panie Senatorze, objawiło i na tej sali wspierało, jak rozumiem, siłą swego autorytetu senackiego i perswazji osobistej. To, co w tej chwili wypowiedziałem, stanowi oczywiście margines naszej debaty, ale nie w obliczu tego, z czym spotykam się w całej Polsce, a zwłaszcza na Dolnym Śląsku. Słyszę tam od swoich wyborców, i nie tylko od nich, lecz po prostu od rodaków zaniepokojonych stanem Rzeczypospolitej, wołanie o sprawiedliwość w stosunku do tych, którzy poza prawem doprowadzili Polskę do takiego stanu, jaki w tej chwili przeżywa. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie ma chętnych.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Czy pan minister chciałby jeszcze ustosunkować się do wypowiedzi, które pojawiły się w dyskusji?

Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek. Postaram się mówić bardzo krótko, ale do dwóch spraw chciałbym się odnieść.

Otóż, abstrahując od politycznych dyskusji, chcę powiedzieć, że jestem daleki od entuzjazmu w sprawie tego terminu. Z drugiej jednak strony chcę powiedzieć, i być może za słabo to zaakcentowałem, że z punktu widzenia europejskich standardów organizowania państwa do walki z praniem brudnych pieniędzy dyskutujemy o przesunięciu terminu sprawy marginalnej. Wprawdzie chodzi o duży system, ale sprawa jest marginalna, dlatego że w Europie, jak powiedziałem, tylko dwa państwa zdecydowały się na podobne narzędzie dodatkowe, a zdecydowana większość jednostek wywiadu finansowego koncentruje się wyłącznie na transakcjach podejrzanych.

W związku z tym nie można mówić, Panie Senatorze, o wydłużeniu terminu wejścia w życie ustawy. Niedawno jedna z prawicowych gazet ogłosiła po dyskusji na posiedzeniu komisji sejmowej, że rząd przesunął termin wejścia w życie ustawy dotyczącej przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy. Oczywiście jest to bzdura, ponieważ ja powiedziałem, że wszystkie transakcje podejrzane są na bieżąco analizowane i kierowane do prokuratury. Gdy jednak skierowałem odpowiednie sprostowanie tych bzdur, to redakcja odpowiedziała, że nie jest zainteresowana pu-

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

blikacją mojego oświadczenia. A przecież sprawa dotyczy bezpieczeństwa państwa.

I dlatego w tej sprawie muszę wystąpić bardzo jednoznacznie. Nie ma mowy o żadnym wydłużeniu terminu wejścia w życie ustawy. Chodzi tylko o wydłużenie terminu wejścia w życie jednego jej fragmentu, który nie jest istotny dla samej podstawy tej ustawy, fragmentu dotyczącego zbierania i analizowania informacji o transakcjach podejrzanych. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo.

Z uwagi na fakt, że nie zgłoszono wniosków o charakterze legislacyjnym, informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na piętnastym posiedzeniu w dniu 28 lutego 2002 r. Do Senatu została przekazana w tym samym dniu. Marszałek Senatu, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia oraz do Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowały swoje sprawozdania w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 74, a sprawozdania komisji w drukach nr 74A, 74B i 74C.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawstwa i Praworządności panią senator Teresę Liszcz o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Teresa Liszcz:

Pani Marszałek! Szanowni Państwo Senatorowie!

Mam przyjemność w imieniu Komisji Ustawodawstwa i Praworządności przedłożyć sprawozdanie dotyczące sejmowej ustawy z 28 lutego bieżącego roku o europejskich radach zakładowych oraz o sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym.

Ustawa dotyczy jednej z zasad zbiorowego prawa pracy, mianowicie prawa pracowników do udziału w zarządzaniu zakładem pracy. Treść tego prawa w warunkach prywatnej gospodarki rynkowej sprowadza się do tego, że pracownicy mają prawo być poinformowani o istotnych sprawach dotyczących ich zakładu pracy – w szczególności o kondycji finansowej zakładu, o strukturze programowanych, projektowanych zmian w zakresie profilu działalności, o zwolnieniach grupowych – oraz mają prawo do tego, ażeby było wysłuchane stanowisko ich przedstawicieli. Głównym sposobem uzyskiwania informacji i realizowania prawa do konsultowania jest w większości państw europejskich, według ich prawa wewnętrznego, funkcjonowanie rad zakładowych w poszczególnych zakładach pracy. Również na szczeblu przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, to znaczy takich przedsiębiorstw, których działalność wykracza poza terytorium jednego państwa członkowskiego – według szczegółowej definicji chodzi o takie przedsiębiorstwa, które zatrudniają co najmniej tysiąc pracowników, w tym co najmniej stu pięćdziesięciu pracowników w co najmniej dwóch państwach członkowskich – działają rady zakładowe, które są określane jako europejskie rady zakładowe. Zagadnienie funkcjonowania europejskich rad zakładowych jest przedmiotem dyrektywy Unii Europejskiej nr 45 z 1994 r., a rozpatrywana dzisiaj ustawa jest implementacją tej dyrektywy do polskiego zbiorowego prawa pracy.

Pewnym paradoksem jest to, że wprowadzamy do naszego prawa przepisy o współzarządzaniu w przedsiębiorstwach na szczeblu wspólnotowym w sytuacji, kiedy w tym prawie nie jest w pełni uregulowana sprawa partycypacji pracowniczej. Przypomnę, że jest ona uregulowana tylko fragmentarycznie: w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych reguluje to ustawa z 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego. To prawo do współzarządzania jest tam niezwykle daleko posunięte, tak daleko, jak w żadnym innym państwie na świecie. Wcześniej tylko w Jugosławii taki typ przedsiębiorstwa, de facto samorządowego, funkcjonował. Z kolei w jednoosobowych spółkach skarbu państwa, które powstały w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych, ten współudział wyraża się w udziale przedstawicieli pracowników w radach nadzorczych. Ale w przypadku wszystkich pozostałych zakładów pracy, wszystkich pozostałych pracodawców, szczególnie prywatnych, właściwie w ogóle nie ma uregulowanej sprawy tego przedstawicielstwa: załoga ad hoc wybiera przedstawicieli do konsultowania poszczególnych spraw, takich jak ustalanie regulaminu pracy czy regulaminu wynagradzania. Być może jednak przyjęcie rozwiązań dotyczących przedsiębiorstw o charakterze wspólnotowym

(senator T. Liszcz)

przyspieszy regulację także tego problemu w naszym prawie wewnętrznym, zwłaszcza że od dawna jest już projekt kodeksu zbiorowego prawa pracy, w którym przewiduje się utworzenie u nas rad zakładowych, i tylko egoizm związków zawodowych sprawia, że blokują one te rozwiązania, ponieważ boją się konkurencji rad zakładowych.

Ta ustawa, jak powiedziałam, dotyczy tworzenia rad zakładowych w przedsiębiorstwach o zasięgu wspólnotowym, dokładnie w takich, których centralny zarząd przedsiębiorstwa ma siedzibę w Polsce albo których centralny zarząd, choć nie ma tu siedziby, to wyznaczył swojego stałego przedstawiciela z siedzibą w Polsce, albo też jeśli w Polsce znajduje się zakład zatrudniający największą liczbę pracowników w danym przedsiębiorstwie. W chwili obecnej nie ma jeszcze w Polsce takich przedsiębiorstw, a więc jest to ustawa, która trochę wyprzedza życie, ale tak właśnie powinno być.

Ustawa reguluje jednak także drugi problem, który jest już aktualny, mianowicie problem wyłaniania przedstawicieli polskich pracowników zatrudnionych w zakładach pracy przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, których centralny zarząd jest w innym państwie członkowskim. I takie przypadki współuczestniczenia naszych polskich pracowników w radach europejskich funkcjonujących na podstawie ustawodawstwa innych państw członkowskich już obecnie mają miejsce. A więc w tym aspekcie ustawa jest aktualna, i to od zaraz.

Ustawa sejmowa dotyczy przede wszystkim tworzenia europejskich rad zakładowych, które są traktowane jako główny tryb realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji; chociaż możliwe jest także ustalanie innego trybu korzystania z tego prawa. Jeżeli chodzi o europejskie rady zakładowe, to według ustawy one mogą powstawać w dwojakim trybie. Pierwszy – w drodze porozumienia między zarządem centralnym a wyłonionym przez pracowników zatrudnionych w różnych zakładach przedsiębiorstwa o zasięgu wspólnotowym przedstawicielstwem, nazywanym specjalnym zespołem negocjacyjnym, przy czym ten specjalny zespół negocjacyjny albo może zawrzeć porozumienie o utworzeniu europejskiej rady zakładowej, a wtedy w tym porozumieniu ustala wszystkie szczegóły dotyczące składu, liczebności, kadencji i kompetencji europejskiej rady zakładowej, albo zamiast europejskiej rady zakładowej może ustalić inny tryb korzystania z prawa do informacji i konsultacji. Drugi tryb obowiązuje, gdy nie dojdzie do zawarcia porozumienia w sprawie utworzenia europejskiej rady zakładowej bądź w sprawie innego trybu korzystania z prawa do informacji i konsultacji, a także gdy sam specjalny zespół negocjacyjny

w porozumieniu z zarządem centralnym uzna, że odpowiadają mu przepisy rozdziału 4 o utworzeniu tej rady z mocy prawa, jak również gdy zarząd centralny nie podejmie negocjacji w ciągu sześciu miesięcy od zgłoszenia inicjatywy dotyczącej negocjacji w sprawie utworzenia europejskiej rady, a także kiedy mimo upływu trzech lat od rozpoczęcia negocjacji nie dojdzie do zawarcia porozumienia. W takich wypadkach wchodzi w grę przepisy rozdziału 4 ustawy przewidujące tworzenie europejskiej rady zakładowej niejako z mocy prawa.

Ustawa szczegółowo reguluje tryb wyłaniania przedstawicieli pracowników z poszczególnych państw członkowskich, na terenie których działa przedsiębiorstwo o zasięgu wspólnotowym, zarówno do specjalnego zespołu negocjacyjnego, który dopiero doprowadzi do powstania europejskiej rady zakładowej, jak i do samej europejskiej rady zakładowej. Zasadą jest to, że w takiej europejskiej radzie, podobnie jak w zespole, ma zasiadać co najmniej jeden przedstawiciel każdego państwa członkowskiego, na terenie którego działa dane przedsiębiorstwo.

Jeżeli chodzi o kompetencje europejskiej rady zakładowej tworzonej wprost na podstawie ustawy, a nie w wyniku porozumienia, to one są w istocie ograniczone do otrzymywania informacji od zarządu centralnego i do przedstawiania swojego stanowiska, czyli do konsultacji w sprawie tych informacji. Według ustawy zarząd centralny ma obowiązek raz w roku spotkać się z europejską radą i przedstawić na tym spotkaniu sprawozdanie dotyczące kwestii wyliczonych wyraźnie w ustawie, a mianowicie: kondycji finansowej przedsiębiorcy, jego planowanych, istotnych zmian organizacyjnych, ewentualnie planowanych zwolnień grupowych, zmian metod pracy, zmian organizacyjnych, zmian technologii. A więc chodzi tu o wszystkie sprawy dotyczące zarówno bieżącego stanu firmy, jak i planów rozwojowych istotnych dla pracowników.

W przypadku nadzwyczajnych zdarzeń, bardzo istotnych dla pracowników we wszystkich zakładach przedsiębiorstwa wspólnotowego albo w niektórych z nich, centralny zarząd ma obowiązek poinformowania o tym prezydium bądź rady z własnej inicjatywy, nie czekając na termin zebrania dorocznego. Wtedy prezydium rady bądź rada może zażądać spotkania.

Ustawa przewiduje ponadto obowiązek zachowania przez członków zespołu negocjacyjnego i europejskiej rady zakładowej w tajemnicy wszystkich udzielonych im, jako członkom rady europejskiej bądź jako członkom zespołu, informacji, których zastrzeżenie zawarował zarząd centralny.

Przewiduje także szczególną ochronę trwałości stosunku pracy pracowników będących członkami zespołu negocjacyjnego lub członka-

(senator T. Liszcz)

mi europejskiej rady zakładowej na wzór szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy działaczy związkowych członków organów zakładowych i ponadzakładowych organizacji związkowych przewidzianych w prawie polskim.

Ustawa jest dosyć wiernym odwzorowaniem treści dyrektywy – dyrektywa jest zresztą dosyć szczegółowa i nie pozostawia za wiele swobody państwom członkowskim przy jej wdrażaniu do prawa wewnętrznego – i z tego wynikają pewne problemy terminologiczne, pewne nieścisłości będące może skutkiem niezbyt wiernego tłumaczenia. I przede wszystkim w związku z tymi problemami Komisja Ustawodawstwa i Praworządności proponuje kilka poprawek mających głównie charakter legislacyjny.

W szczególności proponujemy skrócenie tytułu tak, żeby mówił tylko o europejskich radach zakładowych, żeby był krótki.

Następnie proponujemy wyraźnie odróżnić przypadek, gdy tworzy się europejską radę w wyniku porozumienia zarządu centralnego ze specjalnym zespołem negocjacyjnym, od przypadku, gdy ona zostaje utworzona na mocy prawa. W tym drugim przypadku proponujemy używanie zwrotu „utworzenie” zamiast „powołanie”, gdyż termin „powołanie” w polskim prawie pracy ma specyficzne znaczenie: oznacza jeden ze sposobów nawiązywania stosunku pracy.

Proponujemy także wprowadzenie terminu w przypadku zawiadamiania przez zarząd centralny członków europejskiej rady zakładowej o dorocznym spotkaniu. Tego terminu do tej pory nie ma.

Komisja zdawała sobie sprawę z potrzeby pewnych głębszych zmian w tej ustawie. Mieliśmy na przykład wątpliwości co do tego, co się dzieje z zespołem negocjacyjnym, w jakim momencie on się rozwiązuje w związku z zawarciem porozumienia o utworzeniu europejskiej rady lub zwłaszcza w sytuacji, gdy postanowi o niepodjęciu negocjacji. Było jednak zbyt mało czasu, żeby przygotować szczegółowe poprawki dotyczące tych wszystkich kwestii. Zgłosiliśmy te, co do których byliśmy w pełni zgodni już w czasie posiedzenia. Kolejne poprawki przedłożę w swoim indywidualnym wystąpieniu senatorskim, nie będą to już poprawki komisji. Dziękuję.

Ach, jeszcze konkluzja. Komisja wnosi o podjęcie uchwały o przyjęciu ustawy wraz z poprawkami zaproponowanymi w sprawozdaniu komisji. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Proszę sprawozdawcę Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia panią senator Zdzisławę Janowską o zabranie głosu i przedstawienie spra-

wozдания komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy oraz wniosku mniejszości komisji.

Senator Zdzisława Janowska:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

W imieniu Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia chciałabym zaprezentować sprawozdanie i propozycje wniosków legislacyjnych zmieniających tę ustawę.

Otóż popierając w całej rozciągłości wypowiedź pani senator Liszcz, chciałabym podkreślić wagę wprowadzenia w życie ustawy dotyczącej powołania europejskich rad zakładowych oraz sposobów informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym.

Chciałabym zwrócić uwagę na problemy, które są dzisiaj bardzo żywotne dla naszego kraju. Otóż właśnie dzisiaj możemy przekonać się o wielkiej wadze, jaką prawo wspólnotowe przywiązuje do udziału pracowników w zarządzaniu, o respektowaniu prawa pracowników do informowania ich o sprawach i konsultowania z nimi spraw, które ich, czyli będących w przedsiębiorstwach o zasięgu wspólnotowym, a więc w przedsiębiorstwach o różnorodnych wspólnotach kulturowych, dotyczą. Mówię to w kontekście toczących się dyskusji na temat ograniczania praw związków zawodowych i otrzymywania niezbyt dużej pomocy czy chęci otrzymywania pomocy ze strony organizacji związkowych czy przedstawicielstwa pracowników.

Rzeczywiście konieczne jest wprowadzenie dyrektywy, która w Polsce będzie miała zastosowanie w dużo większym stopniu w późniejszych latach. Dzisiaj ona odnosi się do pracowników przedsiębiorstw międzynarodowych pracujących w naszym kraju. Oni po raz pierwszy będą delegowali swoich przedstawicieli do europejskiej rady zakładowej.

Do problemów, którymi może zajmować się europejska rada zakładowa, chciałabym, oprócz tych, które zostały podkreślone przez panią senator, dodać jeszcze inne.

A więc przede wszystkim sprawy bieżące, ale i sprawy przyszłościowe. Ustawa odnosi się do przedsiębiorstw, które w nomenklaturze organizacyjnej nazywamy koncernami, holdingami, a więc przedsiębiorstw zatrudniających kilkanaście czy kilkadziesiąt tysięcy ludzi. Takowy koncern ma przecież swoją strategię, strategię rozwoju, którą musi dostosowywać do zmieniającego się otoczenia. A więc konsultacje muszą obejmować właśnie rozwój przedsiębiorstwa, sytuację gospodarczą, dzisiejszą i przyszłą, sytuację w dziedzinie zatrudnienia, wprowadzanie nowości technologicznych, wprowadzanie określonych rozwiązań dotyczących restrukturyzacji, a przede wszystkim związane z tym ogra-

(senator Z. Janowska)

niczanie zatrudnienia, łączenie, kooperowanie i podział przedsiębiorstw, wreszcie kwestie dotyczące zwolnień grupowych. To są sfery, które dotyczą spotkań członków europejskiej rady zakładowej, a tak jak powiedziałam, ustawa przede wszystkim realizuje prawo pracowników do informacji i konsultacji.

Nie chciałabym już powtarzać tych kwestii, o których mówiła pani senator, stąd też skupię uwagę na poprawkach, które proponuje Komisja Polityki Społecznej i Zdrowia.

Komisja wprowadza sześć poprawek. Pierwsza poprawka – taka sama, jak widzę, jak poprawka Komisji Ustawodawstwa i Praworządności – dotyczy zmiany nazwy ustawy. Otóż, wchodząc w szczegóły, pragnę powiedzieć, że projektodawca niewłaściwie przetłumaczył dyrektywę, ponieważ w dyrektywie jest napisane, że jest tam mowa o europejskich radach zakładowych lub – podkreślam: lub – o sposobach informowania pracowników. Tutaj postawiono zaś znak nie alternatywy, ale koniunkcji. W związku z tym to niejako przeczy meritum i sensowi dyrektywy. Szczęśliwsze rozwiązanie to takie, gdy tytuł ustawy, nie tylko ze względu na skrócenie, ale i ze względów merytorycznych, otrzyma brzmienie: „o europejskich radach zakładowych”.

Komisja proponuje, ażeby w art. 2 dokonać zmiany... Przepraszam, poprawka druga dotyczy art. 1 ust. 1. Proponujemy, aby wyrazy „sposoby informowania pracowników i konsultacji z pracownikami”, zgodnie z tym, co wcześniej powiedziałam, zastąpić wyrazami „inne sposoby realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji”.

Poprawka trzecia odnosi się do art. 7 ust. 2. Proponujemy, aby po wyrazach „państwa członkowskiego” dodać wyrazy „na terenie którego działa przedsiębiorstwo lub grupa przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym”. Ta poprawka ma charakter doprecyzowujący i w taki sposób należy ją traktować.

Poprawka czwarta. W art. 16 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „W przypadku równej liczby głosów decyduje głos członków z państwa członkowskiego o największej liczbie zatrudnionych pracowników”. Poprawka czwarta dotyczy procedury głosowania przy podejmowaniu uchwały w specjalnym zespole negocjacyjnym, czyli uzupełnia brak, który występował w ustawie. Również ona doprecyzowuje procedurę, w tym przypadku głosowania.

Poprawka piąta naprawia błąd terminologiczny. Art. 24 odnosi się do europejskiej rady zakładowej, nie zaś do zespołu negocjacyjnego. Stąd też wyrazy „specjalnego zespołu negocjacyjnego” zastępujemy wyrazami „europejskiej rady zakładowej”.

I wreszcie art. 40, poprawka szósta. Ustawodawca pominął postępowanie w przypadku, kiedy zachodzi trudność w powołaniu europejskiej rady zakładowej. Konsekwencje z tego tytułu winny być poniesione, one dotyczą zastosowania tutaj kodeksu karnego, a więc w art. 40 dodaje się zdanie drugie, w myśl którego w tych sprawach oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy. Chodzi tu o zapewnienie spójności postępowania w sprawach o wykroczenia. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Bardzo proszę sprawozdawcę Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej pana senatora Zbigniewa Kulaka o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Zbigniew Kulak:

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Moje wielce szanowne przedmówczynie tematykę ustawy omówiły bardzo dokładnie, w związku z czym skoncentruję się raczej tylko na czystym sprawozdaniu z prac Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej nad tą ustawą.

Komisja zbierała się w tej sprawie dwukrotnie. Podczas pierwszego posiedzenia w ubiegłym tygodniu pojawiło się bardzo wiele wątpliwości. Wątpliwości dotyczących właśnie formy, języka, rzetelności tłumaczenia, sposobu przeniesienia dobrej idei na nasze polskie warunki legislacyjne. A ponieważ było ich tak bardzo wiele, postanowiono posiedzenie komisji przerwać, zasięgnąć opinii ekspertów i zebrać się ponownie, żeby ustalić ewentualną listę poprawek. W kuluarach rozważano nawet możliwość negatywnego ustosunkowania się do całej tej ustawy.

Komisja dysponowała dwoma opiniami prawnymi: opinią panów profesora Ludwika Florka i doktora Jacka Skoczyńskiego, bardzo opisową, szczegółową i objętościowo szeroką, a także opinią pana profesora Jerzego Wratnego enumeratywnie wyliczającą, wypunktującą pewne uchybienia tej ustawy.

Senatorowie po zapoznaniu się z tymi opiniami oraz z bardzo dobrą, jak zwykle zresztą, opinią Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu stwierdzili – ze względu na to, że obradowaliśmy w przeddzień posiedzenia plenarnego i w ogóle ze względu na pośpiech w pracach nad tą ustawą, co sygnalizowały też moje przedmówczynie w sprawozdaniach innych komisji – że skoro Sejm w takiej wersji ustawę zaakceptował, to mając do dyspozycji te możliwości, jakie prawo Senatowi przyznaje, możemy tylko ograniczyć się do pewnych rozwiązań szczegółowych.

(senator Z. Kulak)

W związku z tym Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej, korzystając z obu tych opinii prawnych, postanowiła, jak widać z wykazu zawartego w druku nr 74C, mają go państwo przed sobą, zaproponować jedenaście poprawek.

Te poprawki właściwie w bardzo dużej części pokrywają się z poprawkami zaproponowanymi przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisję Polityki Społecznej. Też jest to wniosek, który w naszej komisji postanowiono poprzeć jednomyślnie, o zmianę tytułu ustawy. Też są to wątpliwości dotyczące znaczenia słów „utworzenie”, „powołanie” w najróżniejszych aspektach i odmianach, które senatorowie jednomyślnie zdecydowali się poprzeć w Senacie. Też jest to taka poprawka jak zgłoszona przez mniejszość Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia. Ona naszym zdaniem, zdaniem Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej, nie tylko zasługuje na poparcie mniejszości, zasługuje na poparcie większości, a właściwie zasłużyła na jednomyślne poparcie naszej komisji. Chodzi mianowicie o nazewnictwo i to dość dziwne określenie „działalność gospodarcza wszelkiego rodzaju”. Najprawdopodobniej jest to znowu wynik pewnej niezręczności tłumaczenia. Stąd proponowane rozwiązanie, które chcielibyśmy, żeby Wysoka Izba przyjęła. W art. 2 w tym słowniku, który określa pojęcie „przedsiębiorca”, proponujemy zapisać to w ten sposób, żeby uniknąć tego właśnie niezręcznego, dość dziwnego określenia „działalność gospodarcza wszelkiego rodzaju”. Propozycja Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej brzmi tak: „...należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną oraz niemającą osobowości prawnej spółkę prawa handlowego, która zawodowo we własnym imieniu podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą, jak również działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego”. Taka definicja byłaby, zdaniem prawników, w naszych polskich warunkach, obowiązujących w naszym państwie, w świetle rozumienia prawa przez naszych obywateli, rozwiązaniem najlepszym.

Proszę o zaakceptowanie propozycji złożonych przez Komisję Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do dyskusji senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do senatorów sprawozdawców.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie? Nie ma pytań.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister pracy i polityki społecznej.

Zgodnie z art. 50 Regulaminu Senatu pragnę zapytać obecnego na posiedzeniu przedstawiciela rządu, czy chce zabrać głos i przedstawić stanowisko rządu w sprawie rozpatrywanej ustawy. Jest z nami dzisiaj podsekretarz stanu pan Andrzej Zdebski.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski:

Dziękuję.

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Rząd w pełni popiera większość zgłoszonych poprawek, bo one precyzują sformułowania zawarte w ustawie. Rzeczywiście ten projekt ustawy sprawia pewne problemy terminologiczne, ale trzeba powiedzieć, że jest to w zasadzie pierwsza pełna ustawa dostosowująca nasze prawo do prawodawstwa Unii Europejskiej, no i to, że będzie ona obowiązywała z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Można tylko wyrazić pewien żal, że w praktyce zawarte w ustawie regulacje prawdopodobnie w niewielkim stopniu będą znajdować swoją realizację w Polsce ze względu na to, że europejskie rady zakładowe będą powstawały w dużych ponadnarodowych przedsiębiorstwach. A chciałoby się, żeby te zarządy centralne miały siedziby w Polsce, chciałoby się również, żeby tutaj powstawały przedstawicielstwa tych zarządów centralnych, no i żeby największe przedsiębiorstwo z grupy przedsiębiorstw unijnych działało właśnie w Polsce.

Jedyna uwaga, w której rząd chciałby wyrazić swoją wątpliwość, dotyczy zmiany, o której mówiła bodajże pani senator Janowska, zmiany w art. 1 ustawy w zdaniu drugim polegającej na zastąpieniu słów „w sposobie informowania pracowników i konsultacji z pracownikami” słowami „inne sposoby realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji”.

Nie wiem, czy wprowadzenie tej zmiany nie spowoduje powtórzenia tej samej treści w tym zapisie, bo po zmianie, jeżeli dobrze rozumiem, artykuł miałby następujące brzmienie: „Ustawa określa zasady tworzenia i funkcjonowania europejskich rad zakładowych oraz inne sposoby realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i w grupach przedsiębiorstw, których działalność

(podsekretarz stanu A. Zdebski)

ma zasięg wspólnotowy w celu realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji". Po prostu dwa razy będziemy niejako powtarzali w tym zapisie cel, którym jest prawo pracowników do informacji i konsultacji. Wydaje się, że zmieniony zapis spowoduje pewną niejasność w art. 1 i wnosilibyśmy, żeby utrzymać dotychczasowy art. 1. Dziękuję. Pani Marszałek, dziękuję Wysoka Izbo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Panie Ministrze, o pozostanie jeszcze przy mównicy.

Zgodnie bowiem z art. 44 ust. 6 Regulaminu Senatu pragnę zapytać, czy ktoś z państwa senatorów chce zgłosić z miejsca trwające nie dłużej niż minutę pytanie kierowane do pana ministra. Nie ma chętnych. Aha, jednak jest pytanie.

Bardzo proszę, pani senator Janowska.

Senator Zdzisława Janowska:

Panie Ministrze, w związku z tym co był pan uprzejmy powiedzieć, nie zgadzając się z propozycją. Ta druga część po prostu powinna być skreślona. Ale sens jest właściwy. Zachowując poprawkę w artykule, który mówi, że ustawa określa zasady tworzenia i funkcjonowania europejskich rad zakładowych oraz inne – zgodnie z naszą propozycją – prawo do informowania i konsultacji w przedsiębiorstwach i w grupach przedsiębiorstw, których działalność ma zasięg wspólnotowy. Koniec, kropka. Wtedy będziemy chyba obydwoje zadowoleni i rzeczywiście nie będzie powtórzenia.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej
Andrzej Zdebski:**

Tak, wtedy ten artykuł będzie miał inny sens.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję.

Czy są dalsze pytania?

(Senator Zdzisław Jarmużek: Jeśli można, Pani Marszałek...)

Bardzo proszę, pan senator Jarmużek.

Senator Zdzisław Jarmużek:

Pani Marszałek! Panie Ministrze!

Jeżeli pani marszałek uzna, że to moje pytanie nie jest stosowne, to proszę nie zobowiązywać pana ministra do odpowiedzi.

Panie Ministrze, w wystąpieniach senatorów relacjonujących swoje sprawozdanie uderzyło

mnie to, że prawie wszyscy podkreślali, iż projekt ustawy został przygotowany bardzo niestaranie, a zwłaszcza zwracali uwagę na błędy w tłumaczeniu, które powodowały umieszczenie tam postanowień błędnych merytorycznie. Ustawa była przygotowywana przez rząd, przez doświadczonych przecież prawników, została uchwalona przez Sejm i była rozpatrywana przez biura legislacyjne. Jak to jest możliwe, żeby ustawa po takich sitach, przez które przeszła, zawierała tyle merytorycznych błędów wynikłych tylko z tłumaczenia?

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Czy pan minister jest gotów do udzielenia odpowiedzi panu senatorowi?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej
Andrzej Zdebski:**

Tak.

Sześć poprawek, które senatorowie zgłosili, to chyba nie tak dużo. Myślę, że również Senat dokonał poprawek, które spowodowały doprecyzowanie pewnych terminów. Ustawa reguluje prawo, które będzie obowiązywało na terenie Polski, stąd niektórych sformułowań nie można przenosić wprost z dyrektywy Unii Europejskiej. W tłumaczeniu niektórych sformułowań wynikających z dyrektywy istnieją zasadnicze trudności. Prawnicy różnią się wielokrotnie w opiniach dotyczących sformułowań wynikających z zapisów chociażby właśnie dyrektywy, o której mowa. Uważam, że tryb procedowania nad ustawą i liczba poprawek mieszczą się w normie, o której można powiedzieć, iż już jest poprawna.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję.

Czy są dalsze pytania? Nie ma pytań.

Dziękuję, Panie Ministrze.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski: Dziękuję.)

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów, o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą.

Przypominam też, że połączone komisje będą rozpatrywać tylko te wnioski, które zostały złożone do zamknięcia dyskusji na piśmie do marszałka Senatu.

(wicemarszałek J. Danielak)

Proszę o zabranie głosu pana senatora Janu-arego Bienia.

Senator January Bien:

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Omawiany dzisiaj projekt ustawy był konsultowany z partnerami społecznymi i w pełnym zakresie z nimi uzgodniony. Można zatem przyjąć, że przyszłe strony procesu tworzenia europejskich rad zakładowych uzgodniły odpowiadającą im treść rozwiązań ustawowych.

Nie zgłaszam zastrzeżeń o charakterze merytorycznym co do treści zapisów ustawy, jednak słuszną wydaje mi się uwaga zgłoszona już w trakcie dyskusji, dotycząca zapisów w art. 7 ust. 2, a mówiąca, iż z każdego państwa członkowskiego wyznacza się lub wybiera po jednym członku specjalnego zespołu negocjacyjnego. Zapis ów sugeruje, iż każdy kraj członkowski musi mieć reprezentanta w specjalnym zespole negocjacyjnym, a, jak sądzę, dotyczy to tylko krajów, które mają na swym terenie przedsiębiorstwa, dla których jest ustanowiona europejska rada zakładowa.

Jeśli specjalny zespół negocjacyjny składa się z co najmniej trzech i nie więcej członków niż wynosi liczba państw członkowskich, to treść punktu następującego po tym zapisie, iż z każdego państwa członkowskiego wyznacza się lub wybiera po jednym członku specjalnego zespołu, nie tylko nie odnosi się do punktu poprzedzającego, ale wręcz mu zaprzecza.

Proponuję zmianę zapisu w art. 7 ust. 2 przez doprecyzowanie pojęcia państwa członkowskiego, z którego wyznacza się po jednym członku specjalnego zespołu negocjacyjnego, w ten sposób, żeby po słowie „członkowskiego” dodać słowa „mającego na swym terenie przedsiębiorstwo lub grupę przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, dla których będzie powołana europejska rada zakładowa”, a następnie dodać „wybiera się co najmniej po jednym”, by kolejne zapisy omawianego art. 7 nie budziły wątpliwości interpretacyjnych.

Ponadto w art. 19 użyto sformułowania: „ustanowiona europejska rada zakładowa”, choć cały rozdział 4 został poświęcony powołaniu europejskiej rady zakładowej. Czy oba przytoczone pojęcia są tożsame, czy też sposób ustanawiania różni się od sposobów powoływania?

Proponuję zatem w art. 19 ust. 1 zmianę sformułowania „ustanowiona” i zastąpienie go w celu ujednolicenia zapisów aktu sformułowaniem użytym w tytule rozdziału 4, czyli słowem „powołana”.

Projekt ustawy zdaje się realizować dyrektywę Unii Europejskiej i prawidłowo regulować tę skomplikowaną materię, a zatem więcej uwag – poza wymienionymi i przedstawionymi tu przez panie senator i pana senatora – do omawianego aktu nie wnoszę. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę o zabranie głosu panią senator Zdzisławę Janowską. Przygotowuje się pani senator Teresa Liszcz.

Senator Zdzisława Janowska:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Pozwalam sobie teraz zabrać głos w debacie i zgłosić kolejne poprawki.

Chciałabym zwrócić uwagę na dwa braki. Pierwszy jest związany, niestety, również z niewłaściwym tłumaczeniem. W ustawie posługujemy się terminem „centralny zarząd”. Nie ma takiego pojęcia. Reprezentuję dyscyplinę nauk o zarządzaniu, sformułowanie „centralny zarząd” to terminologia z lat pięćdziesiątych. Dyrektywa mówi wyraźnie: Central Management, Zentrale Leitung.

Stąd też moja pierwsza propozycja odnosi się do zmiany, która wiąże się z wprowadzeniem do ustawy w bardzo wielu miejscach – wszędzie tam, gdzie jest mowa o centralnym zarządzie – centralnego kierownictwa. Jest to pojęcie przyjęte w dziedzinie zarządzania. Chodzi tu o prawo do współzarządzania, o uczestnictwo w zarządzaniu. Władzę w przedsiębiorstwie wielonarodowym, a jednocześnie koncernie – bo jest tu w końcu mowa o koncernie, holdingu – sprawuje centralne kierownictwo, tak zwana matka. Ta matka firmy, zgodnie z wiedzą z tej dziedziny, jest nazywana właśnie centralnym kierownictwem. Ma ona swoje odpowiedniki w swoich, że tak powiem, córkach na terenie państw wspólnotowych Europy.

Chciałabym gorąco prosić o przyjęcie tej zmiany. Na tę kwestię zwracają również uwagę eksperci, którzy w swoich opiniach wyraźnie mówią, że tłumaczenie nie było dobre. Nie ma centralnego zarządu, to jest anachronizm, to bardzo konserwatywne sformułowanie, proszę wierzyć wszyscy państwo, którzy reprezentują dyscypliny techniczne i lekarskie. Odwołuję się także do ludzi związanych z dyscyplinami ekonomicznymi i z dziedziną zarządzania. Moja poprawka jest bardzo długa, bo przedstawia potrzebę zmian w art. 1 itd. Ona jest zapisana, Pani Marszałek, więc nie wiem, czy ją czytać.

(Głosy z sali: Nie trzeba.)

Przechodzę do następnej kwestii. Zgadzając się z wypowiedziami poprzedników, a przede

(senator Z. Janowska)

wszystkim pani senator Liszcz, chciałabym powiedzieć, że prawo polskie, czyli w tym przypadku niejako prawo wspólnotowe, zobowiązuje ustawodawcę polskiego do zrobienia u siebie porządku. Przywiązując wagę – bardziej słownie niż na papierze – do współuczestnictwa w zarządzaniu, właściwie nie mamy uregulowanych tych problemów w naszym ustawodawstwie. W tłumaczeniu, w metryczce wyjaśniającej pojęcia w art. 2 brakuje podstawowego pojęcia określającego, co rozumiemy przez przedstawicielstwo pracowników. W myśl dyrektywy, ustawodawca znów zobowiązuje nas do tego, aby zastosować w tym przypadku własne pojęcie prawne lub posłużyć się obowiązującą praktyką. Nie mamy obowiązującego pojęcia prawnego, ale mamy obowiązującą praktykę, więc tuż przed spotkaniem w Senacie wykonałam telefony do ekspertów – profesor Florek jest wybitnym ekspertem od prawa europejskiego – i jeszcze raz zapytałam, co w tym przypadku należy uczynić. Zdaniem eksperta, sprawa jest jasna. Jeśli nie wprowadzimy pojęcia „przedstawiciele pracowników”, to w art. 3 ust. 3 będzie bardzo enigmatyczne sformułowanie, że po osiągnięciu wielkości zatrudnienia, o której mowa w art. 2 pkt 3 i 4, zarząd centralny niezwłocznie zawiadamia o tym przedstawicieli pracowników reprezentujących ich interesy, zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego, oraz podaje tę informację do wiadomości pracowników.

Nasze ustawodawstwo jest martwe, ale mamy obowiązującą praktykę, do której zobowiązuje nas prawo wspólnotowe. Moja poprawka dotyczy więc wprowadzenia pojęcia „przedstawiciele pracowników”, zgodnie z obowiązującą praktyką. Proponuję, aby w art. 2 pkt 9 zastąpić kropkę przecinkiem i dodać pkt 10, definicję, że przez przedstawicieli pracowników należy rozumieć zakładowe i międzyzakładowe organizacje związkowe lub ich wspólną reprezentację, a jeżeli u danego pracodawcy nie działa organizacja związkowa – osoby wybrane przez pracowników w sposób zwyczajowo przyjęty u danego pracodawcy.

Chcę to uargumentować w sposób jeszcze bardziej wyraźny, że w wielu przedsiębiorstwach – dotyczy to podmiotów prywatnych – pozostaje nam tylko i wyłącznie reprezentacja pracownicza. Nie ma innej możliwości uczestniczenia w konsultacjach czy w pracach zespołu konsultacyjnego, o którym mówimy. Bardzo proszę o przyjęcie także drugiej poprawki. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Bardzo proszę, pani Teresa Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Może zacznę od nawiązania do tego, o czym mówiła pani senator Janowska. Poprawki zgłoszone przez panią senator Janowską i większość poprawek zgłoszonych przez wszystkich senatorów mają źródło w dwóch opiniach, profesora Wrątnego i profesora Florka, które zresztą zamówiła Komisja Ustawodawstwa i Praworządności. Cieszę się, że były one tak uważnie czytane. Miałam ochotę w większym stopniu je wykorzystać, także do zgłoszenia poprawek, ale bałam się wywracać ten projekt do góry nogami, więc podjęliśmy inicjatywę zgłoszenia tylko takich poprawek, które wydawały nam się absolutnie konieczne. Jeżeli pani senator Janowskiej uda się państwu przekonać, to przyłączam się do jej głosu, w szczególności gdy chodzi o zmianę terminologii z „centralnego zarządu” na „centralne kierownictwo”. Wydaje mi się, że byłoby to dobre. Trzeba by prześledzić całą ustawę i uzupełnić, zmienić wiele przepisów, ale chyba warto.

Jeżeli chodzi o drugą kwestię, merytorycznie ważniejszą, a mianowicie o przedstawicielstwo pracowników, to wydaje mi się, że sprawa o tyle nie jest paląca, że ustawa ma wejść w życie z dniem osiągnięcia członkostwa w Unii Europejskiej. Wierzę, że do tego czasu uregulujemy sprawę przedstawicielstwa w odniesieniu do wszystkich stosunków pracy między polskimi pracodawcami a polskimi pracownikami. Być może będzie wtedy obowiązywała inna regulacja niż to, co proponuje w tej chwili pani senator Janowska, a co jest sprawozdaniem z istniejącej praktyki. Wydaje mi się, że poprawka pani senator niczego nowego nie wnosi. Jeżeli nie będzie tej zmiany, to pojęcie „przedstawiciele” będziemy rozumieli właśnie w taki sposób. To wynika z naszego obecnego prawa. Obawiam się, że potem trzeba będzie zmieniać ustawę, jeśli porządnie uregulujemy problem udziału pracowników w zarządzaniu w nowym kodeksie zbiorowego prawa pracy.

Teraz przejdę do tych poprawek, które sama proponuję. Jedna z nich nawiązuje do art. 7. Wydaje mi się, że podobnie jak trzeba ograniczyć liczbę państw członkowskich, które wyznaczają przedstawicieli do zespołu negocyjacyjnego, tylko do tych państw, na terenie których działa przedsiębiorstwo o zasięgu wspólnotowym, tak należy również ograniczyć liczbę państw wybierających przedstawicieli do europejskiej rady. Proponuję, żeby w art. 22 ust. 1 dookreślić sformułowanie „państwo członkowskie” w ten sposób, że chodzi tylko o państwo członkowskie, na terenie którego działa przedsiębiorstwo lub grupa przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym. Jest to więc poprawka do art. 22 ust. 1, analogiczna do poprawki do art. 7 ust. 2.

(senator T. Liszcz)

Następna poprawka dotyczy losu specjalnego zespołu negocjacyjnego, który po zawarciu porozumienia powinien być zastąpiony przez europejską radę zakładową. W każdym razie powinien on się rozwiązać nie tylko w razie zawarcia porozumienia, ale także w sytuacji, kiedy podjął uchwałę o nieprzystępowaniu do negocjacji albo uznał, że nie ma potrzeby zawierania porozumienia, ponieważ godzi się na obowiązywanie w tym przypadku rozdziału 4 o tworzeniu europejskiej rady zakładowej z mocy prawa. Na podstawie przepisów można by wnioskować, że on się rozwiązuje, ale nie jest to pewne. Nie jest także jasne, w jakim momencie to następuje. Proponuję więc zapis, zgodnie z którym zespół negocjacyjny rozwiązuje się z mocy prawa z dniem następnym po dniu zawarcia porozumienia o ustanowieniu europejskiej rady zakładowej lub o ustaleniu innego sposobu informowania pracowników i konsultacji z pracownikami, a także w przypadkach wskazanych w art. 20 pkt 2 i 3, kiedy w grę wchodzi tworzenie europejskiej rady z mocy prawa, więc zespół negocjacyjny niejako przestaje być potrzebny.

Jeszcze jedna zmiana merytoryczna, która dotyczy ochrony szczególnej trwałości stosunku pracy członków specjalnego zespołu negocjacyjnego oraz członków europejskiej rady zakładowej. Ochrona przewidziana w ustawie uchwalonej przez Sejm nie jest pełna, bo nie obejmuje przypadków zwolnień grupowych lub indywidualnych z przyczyn dotyczących pracodawców, czyli tych zwolnień, których tryb jest uregulowany w odrębnej ustawie z 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Proponuję więc wprowadzenie – tak się składa, że musi to być oddzielny rozdział – rozdziału 8a zawierającego zmianę w obowiązujących przepisach, a mianowicie w art. 6 ustawy z 1989 r. o tak zwanych zwolnieniach grupowych. Wprowadzie w tym przypadku wprowadza się zmianę dotyczącą innej ustawy, ale chodzi o zagadnienie, które jest objęte ustawą sejmową, o dopełnienie szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy w związku z pełnieniem funkcji członka specjalnego zespołu negocjacyjnego bądź europejskiej rady zakładowej.

Proszę o poparcie tych poprawek. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pani Senator, bardzo proszę o przedstawienie tych poprawek na piśmie.

Panie Senator i Panowie Senatorowie, czy ktoś z państwa chce jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie ma zgłoszeń.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana. Zgodnie...

(Senator Zdzisława Janowska: Przepraszam, jest jeszcze jedna poprawka, o której rozma-

wiałam z panem ministrem, i teraz ją zgłaszam. Ona jest w trakcie pisania...)

Bardzo proszę, Pani Senator, o zabranie głosu, bo gdy zamknę dyskusję, poprawka nie zostanie przyjęta.

Senator Zdzisława Janowska:

Pani Marszałek, Wysoki Senacie, po dyskusji prowadzonej z panem ministrem chciałabym zgłosić kolejną poprawkę. Rzeczywiście nastąpiło tutaj powtórzenie pewnych kwestii, stąd też moja propozycja, ażeby poprawka pierwsza zgłoszona przez komisję została zmieniona. Chodzi o ten fragment, gdzie jest mowa, że ustawa określa zasady tworzenia i funkcjonowania europejskich rad zakładowych oraz prawo pracowników do informacji i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw, których działalność ma zasięg wspólnotowy. Proponuję skreślenie wyrazów „w celu realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji”, bo byłoby to oczywiste powtórzenie. To jest moja poprawka. Jeśli można, za sekundę złożę ją na ręce pani marszałek, bo w tej chwili jest ona pisana. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję.

Bardzo proszę, pan senator Kulak.

Senator Zbigniew Kulak:

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Jesteśmy właśnie świadkami bardzo niezręcznej sytuacji, kiedy to Regulamin Senatu w zasadzie wiąże ręce marszałkowi. Zaraz po wyborach składałem do komisji regulaminowej wnioski, żeby takie sytuacje jak ta, którą mamy w tej chwili, rozwiązać w regulaminie inaczej. Komisja regulaminowa musi – dziś przekonał się o tym po raz kolejny – zmienić ten zapis. Nie może być tak, żeby w trakcie debaty, kiedy autentycznie dopiero wypracowujemy pewne rozwiązania, ostatni mówca nie mógł złożyć na piśmie swoich wniosków do ustawy, dlatego że jest ostatnim mówcą i marszałek chce już zamykać debatę.

Oczywiście, możemy się spierać. Najprawdopodobniej będziemy próbowali to jakoś rozwiązać, najpierw w komisji regulaminowej, a potem także tutaj, pracując nad dużą nowelizacją Regulaminu Senatu. Moja propozycja jest taka, żeby była możliwość złożenia wniosku na piśmie jeszcze na przykład do przerwy, którą przecież zawsze marszałek ogłasza przed głosowaniami. Bo to się rodzi, to właśnie w tej chwili się rodzi, i wydaje mi się, że te dwie minuty, które w tej chwili państwu zająłem, pozwoliły pani senator

(senator Z. Kulak)

Janowskiej zmieścić się w regulaminowym czasie. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Niestety, czuję się niewolnicą regulaminu. Nie była to moja zła wola wobec poprawki, którą pani senator chciała złożyć, i uwagi, które pan był uprzejmy przedstawić, są absolutnie słuszne.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Z uwagi na fakt, że senatorowie zgłosili wnioski o charakterze legislacyjnym, pytam przedstawiciela ministerstwa, czy chce ustosunkować się do przedstawionych wniosków.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski: Tak.)

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej
Andrzej Zdebski:**

Dziękuję, Pani Marszałek.

Wysoki Senacie, chciałbym ustosunkować się do dwóch kwestii. Pierwsza to propozycja wprowadzenia definicji „przedstawiciela pracowników”. Otóż taki zapis odnosiłby się – mówimy o prawie krajowym – również do przedstawicieli obcych państw. Nie możemy ustawowo zapisać, jacy to będą przedstawiciele, kto z innych państw będzie uznawany za przedstawiciela pracowników w Polsce. Zwrócę uwagę, że w dyrektywie definicja „przedstawiciela pracowników” jest zapisana w sposób następujący: przedstawiciele pracowników określani przez ustawodawstwo i praktykę krajową – a więc innych krajów, nie Polski. Dlatego wnosilibym o nieuwzględnienie tej poprawki. To była pierwsza uwaga.

Drugą uwagę dotyczy kwestii definicyjnej, kwestii poglądów nauki na tę definicję. Mówimy o centralnym kierownictwie czy o zarządzie. „To manage” oznacza „zarządzać”, „kierować”, „board of managers” jest tłumaczone jako „zarząd”, a nie „kierownictwo”, zaś „general manager” tłumaczy się jako „dyrektor generalny”. To krótkie tłumaczenie wskazywałoby raczej na termin „zarząd”, a nie „centralne kierownictwo”. To jest ostatnia rzecz, na którą chciałem zwrócić uwagę, Pani Marszałek. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

W trakcie dyskusji zostały zgłoszone wnioski o charakterze legislacyjnym, a więc zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu proszę Komi-

sję Ustawodawstwa i Praworządności, Komisję Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Komisję Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej o ustosunkowanie się do przedstawionych w toku debaty nad tym punktem wniosków i przygotowanie wspólnego sprawozdania w tej sprawie.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o europejskich radach zakładowych oraz o sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Przystępujemy do punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na piętnastym posiedzeniu w dniu 28 lutego 2002 r. Do Senatu została przekazana w tym samym dniu. Marszałek Senatu, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 75, a sprawozdanie komisji w druku 75A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej panią senator Aleksandrę Koszadę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawie.

Senator Aleksandra Koszada:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Mam zaszczyt w imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przedstawić Wysokiej Izbie sprawozdanie komisji o uchwalonej przez Sejm w dniu 28 lutego 2002 r. ustawie o zmianie ustawy o paszportach. Marszałek Senatu w dniu 28 lutego 2002 r. skierował ustawę do komisji – druk nr 75, komisja rozpatrzyła tę ustawę na posiedzeniu w dniu 20 marca 2002 r.

Omawiana ustawa wypełnia lukę, jaka powstała po wprowadzeniu paszportów nowego wzoru i centralnej personalizacji dokumentów.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Przepraszam, Pani Senator.

Bardzo proszę przedstawicieli ministerstwa o opuszczenie sali i prowadzenie rozmów poza salą obrad.

Proszę, Pani Senator.

Senator Aleksandra Koszada:

Dziękuję bardzo.

Przy założeniu centralnego personalizowania pojawia się konieczność wydawania obywatelom

(senator A. Koszada)

polskim przebywającym za granicą na pobycie dłuższym lub stałym paszportu na czas oczekiwania na doręczenie dokumentu wykonywanego w kraju. Dotychczasowy paszport blankietowy nie spełnia tego zadania, gdyż służy wyłącznie umożliwieniu powrotu do kraju obywatelowi polskiemu czasowo przebywającemu za granicą i nieposiadającemu paszportu wydanego w kraju, zaś paszport tymczasowy ma służyć umożliwieniu powrotu do kraju zarówno obywatelom polskim przebywającym za granicą czasowo, jak i obywatelom polskim przebywającym za granicą na stałe, którzy oczekują na doręczenie paszportu wykonanego w kraju. Paszport tymczasowy będzie posiadał cechy paszportu wydawanego centralnie w kraju oraz klauzulę ważności do dwunastu miesięcy. Strona zawierająca dane osobowe będzie mogła być wypełniana ręcznie. Różnica występuje w nazwie, paszport tymczasowy będzie miał także mniejszą liczbę stron wizowych oraz nie będzie miał drogiej poliwęglanowej strony personalnej, gdyż w konsulatach nie ma warunków technicznych, aby drukować dane na takim materiale.

Okres ważności ustali konsul w zależności od przeznaczenia paszportu. Dzięki temu paszport tymczasowy będzie pełnił podwójną rolę, nie będzie konieczności wprowadzenia kolejnego wzoru paszportu.

Chciałabym również Wysoką Izbę poinformować, że zarówno w trakcie prac sejmowych, jak i podczas obrad komisji była rozważana sprawa nieodpłatnego paszportu tymczasowego, wydawanego na czas oczekiwania na nowy dokument przesyłany z kraju. Zostało to jednak odrzucone ze względu na sytuację budżetową.

Zgodnie z informacją z ministerstwa nie przewiduje się, aby opłata była wyższa niż dotychczas stosowana przez polskich konsulów na podstawie taryfy opłat konsularnych MSZ, to jest 15 – 20 dolarów USA. Służby konsularne wydają około stu tysięcy paszportów rocznie.

Wysoka Izbo! Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej po przeprowadzonej dyskusji przedstawia siedem poprawek do tekstu ustawy, druk nr 75A. Poprawki pierwsza, druga, czwarta i piąta mają na celu dostosowanie zawartych w nowelizowanej ustawie upoważnień do wymogów art. 92 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, to jest uzupełnienie ich o wytyczne. Poprawki pierwszą, drugą, piątą przyjęto przy sześciu senatorach głosujących za i jednym senatorze wstrzymującym się od głosu, a poprawka czwarta była przyjęta jednogłośnie.

Jeżeli chodzi o poprawkę trzecią, to przemawiają za nią zarówno względy językowe, jak

i konieczność zachowania spójności z art. 9 ust. 1 ustawy nowelizowanej, który stanowi, iż paszport ważny jest dziesięć lat od daty jego wydania. Poprawka ta została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka szósta. Ustawa nowelizowana nie normuje ważności paszportów blankietowych wydawanych przed dniem jej wejścia w życie, stąd konieczność wprowadzenia przepisów przejściowych. Proponowany art. 1a w ust. 1 stanowi, że paszporty blankietowe zachowują ważność do czasu upływu terminów ważności w nich określonych, a w ust. 2, iż wnioski o wydanie paszportu blankietowego złożone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się wnioskami o wydanie paszportu tymczasowego. Umożliwia to wyeliminowanie konieczności składania ponownego wniosku. Za poprawką głosowało sześciu senatorów, jeden wstrzymał się od głosu.

I poprawka siódma. W związku z tym, że zmiana brzmienia upoważnienia skutkuje tym, że akty normatywne wydane na jego podstawie tracą moc obowiązującą, istnieje potrzeba uzupełnienia przepisów ustawy o przepis przejściowy utrzymujący w mocy obecnie obowiązujące rozporządzenia do czasu zastąpienia ich przez akty prawne wydane na podstawie zmienionych upoważnień w celu uniknięcia luki prawnej.

Panie Senator i Panowie Senatorowie, z upoważnienia Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej zwracam się z prośbą o poparcie ustawy wraz z zaproponowanymi poprawkami, przedstawionymi w druku nr 75A. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Proszę o pozostanie przy mównicy.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do dyskusji senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do senatora sprawozdawcy.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie? Nie ma zgłoszeń.

Dziękuję bardzo.

(Senator Aleksandra Koszada: Dziękuję.)

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister spraw wewnętrznych i administracji.

Zgodnie z art. 50 Regulaminu Senatu chciałabym zapytać obecnego na posiedzeniu przedstawiciela rządu, pana ministra Zenona Kosiniaka-Kamysza, czy chce zabrać głos i przedstawić stanowisko rządu w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Zenon Kosiniak-Kamysz:**

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Rząd przychylił się do zgłoszonych poprawek, które są natury porządkowej, precyzują projekt rozporządzenia i przyczynią się do tego, aby ustawa stała się jeszcze bardziej wyrazista i klarowna.

W kwestii kosztów paszportu tymczasowego chciałbym zwrócić uprzejmie uwagę nie tylko na problem przytoczony w sprawozdaniu, związany z sytuacją w budżecie państwa, ale również na inny aspekt tej sprawy. Dotychczas paszporty blankietowe, wydawane w zamian za paszporty utracone, również były wydawane odpłatnie. Od czasu do czasu zdarzało się przecież, że te paszporty nie były faktycznie utracone, tylko celowo zniszczone bądź zatajone przez posiadacza w celu ukrycia wizy administracyjnej bądź innej adnotacji znajdującej się w paszporcie. W związku z tym wydaje się, że stworzenie możliwości bezpłatnego otrzymania drugiego paszportu tymczasowego nie jest najlepszym pomysłem, gdyż dałoby osobom zajmującym się na przykład przemytem dodatkową możliwość uprawiania tego procederu. Dziękuję. To wszystko.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Proszę jeszcze pozostać na miejscu, bowiem zgodnie z art. 44 ust. 6 Regulaminu Senatu państwo senatorowie mogą zgłaszać z miejsca kierowane do pana ministra zapytania.

Bardzo proszę, czy są takie pytania? Nie ma.

Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Nie ma zgłoszeń do dyskusji, ale informuję Wysoką Izbę, że wniosek o charakterze legislacyjnym złożył na piśmie senator Zbyszko Piwoński.

W związku z tym, że w dyskusji nie zostały zgłoszone wnioski o charakterze legislacyjnym, ale jest zgłoszony wniosek do protokołu, zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu proszę Komisję Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej o ustosunkowanie się do przedstawionej poprawki i przygotowanie sprawozdania w tej sprawie.

Informuję, że głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na piętnastym po-

siedzeniu w dniu 28 lutego 2002 r. i w tym samym dniu została skierowana do Senatu. Marszałek Senatu zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu skierował ją do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Komisje te po rozpatrzeniu ustawy przygotowały swoje sprawozdania w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 72, a sprawozdania komisji w drukach nr 72A i 72B.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawstwa i Praworządności panią senator Teresę Liszcz o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Teresa Liszcz:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Sejm 28 lutego bieżącego roku uchwalił ustawę o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji. Chodzi o konwencję sporządzoną w Strasburgu 4 listopada 1999 r.

Komisja przeprowadziła dyskusję nie tyle nad tą ustawą, która jest krótka, zwięzła i jasna, co nad samą treścią konwencji. Cywilnoprawna konwencja o korupcji dotyczy cywilnoprawnych instrumentów zwalczania tego niebezpiecznego zjawiska, jakim jest korupcja. Wiadomo, że obok tego istnieją, może ważniejsze, metody karnoprawne.

Jeżeli chodzi o instrumenty cywilnoprawne, to przede wszystkim jest to odszkodowanie. Państwa przystępujące do konwencji zobowiązują się wprowadzić takie rozwiązania w wewnętrznym prawie materialnym i procesowym, aby było możliwe dochodzenie odszkodowania za wszelkie szkody, które obywatel poniósł w wyniku działań korupcyjnych. Odszkodowanie jest pierwszym instrumentem, przy czym w grę wchodzi nie tylko odszkodowanie sensu stricto, ale także zadośćuczynienie, a więc odszkodowanie za wyrównanie pewnych krzywd, strat o charakterze niematerialnym.

Drugi instrument, to jest nieważność umów i innych czynności prawnych przewidujących korupcję. Trudno sobie wyobrazić takie umowy czy czynności prawne, w których wprost była mowa o pewnych działaniach korupcyjnych, ale gdyby nawet pośrednio takie działania były przedmiotem czynności prawnych, to odpowiednio umowy są nieważne.

I wreszcie kolejny instrument, to jest obowiązek stworzenia w systemie prawnym ochrony przed rozwiązaniem stosunku pracy z pracownikami, którzy w dobrej wierze donoszą do odpowiednich władz o podejrzeniu popełnienia aktu korupcji.

W tej konwencji państwa zobowiązują się do wzajemnej współpracy, w tym do pomocy sądo-

(senator T. Liszcz)

wej, przy stosowaniu cywilnoprawnych metod zwalczania korupcji, a więc do przekazywania sobie dowodów, dokumentów i świadczenia innej pomocy prawnej. Państwo, które ratyfikuje tę konwencję, automatycznie staje się członkiem specjalnej grupy państw do zwalczania korupcji. Polska już jest członkiem tej grupy.

W uzasadnieniu projektu ustawy o wyrażeniu zgody na ratyfikację tej konwencji czytamy, że przyjęcie konwencji nie nakłada w zasadzie żadnych nowych obowiązków na państwo polskie i że w naszym prawie cywilnym, w szczególności w prawie pracy, istnieją już takie rozwiązania, które pozwalają zwalczać korupcję metodami cywilnoprawnymi. Przede wszystkim istnieją przepisy w kodeksie cywilnym, które przewidują odszkodowanie za czyny niedozwolone, w tym za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy wydaniem niewłaściwego orzeczenia czy decyzji, w szczególności w przypadkach, gdy orzeczenie czy decyzja określonej treści ma w tle działanie korupcyjne, ma motywy chęci uzyskania korzyści z powodu podjęcia takiej, a nie innej decyzji. Zwłaszcza po ostatnim orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, kiedy uznano za niezgodny z konstytucją art. 418 kodeksu cywilnego, uzależniający dotychczas odpowiedzialność państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariusza decyzją lub orzeczeniem od uprzedniego stwierdzenia winy tego funkcjonariusza. Nasze przepisy w pełni czynią zadość wymaganiom tej konwencji.

Również w prawie pracy istnieją, moim zdaniem, mechanizmy, które chronią przed szykaną w związku z doniesieniem o korupcji. Poza literą prawa jest konstrukcja nadużycia prawa zawarta w art. 8 kodeksu pracy.

Pewne problemy komisja widziała w związku z art. 2 konwencji, zawierającym definicję korupcji. Otóż, według tej definicji, korupcję oznacza każde żądanie, proponowanie, wręczanie lub przyjmowanie bezpośrednio lub pośrednio łapówki lub jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści lub jej obietnicy, które wypacza prawidłowe wykonywanie jakiegokolwiek obowiązku lub zachowanie wymagane od osoby otrzymującej łapówkę, nienależną korzyść lub jej obietnicę.

Na razie nasze prawo nie używa tego potocznego słowa „łapówka”. Ale problemem jest przede wszystkim bardzo szeroki zasięg pojęcia „korupcja”. U nas mówi się o korupcji na styku władzy, funkcji publicznej i prywatnych interesów. O korupcji mówimy przede wszystkim wtedy, kiedy nadużywa się władzy, kompetencji bądź nie wykonuje się, zaniedbuje lub niedopełnia się obowiązków o charakterze publicznym w celu uzyskania dla siebie lub kogoś innego korzyści materialnej czy innej lub obietnicy tej korzyści. Tu rozszerza się pojęcie „korupcja” o stosunki mię-

dzy właściwie wszystkimi podmiotami, także podmiotami prywatnymi. Jest to pewien problem nie do przezwyciężenia, dlatego że tylko w przypadku odpowiedzialności karnej wymaga się takiego niezwykle precyzyjnego określenia, bo nie ma przestępstwa bez wyraźnego przepisu.

Oczywiście przyjęcie konwencji z tak szeroką definicją nie będzie miało wpływu na nasze wąskie pojmowanie przestępstwa łapówkarstwa, bo dotyczy to instrumentów cywilnoprawnych. Tak więc na terenie prawa karnego nie ma obawy jakichś kolizji z naszym pojmowaniem działań korupcyjnych, bo nie o ten dział prawa chodzi. Zresztą nasze prawo karne wykazuje tendencję do rozszerzania zakresu podmiotowego przestępstw korupcyjnych także na niektóre podmioty niebędące organami władzy czy administracji państwowej.

Przy ratyfikacji tej konwencji nie można zgłaszać żadnych zastrzeżeń. Art. 17 wyraźnie stanowi, iż nie można składać zastrzeżeń do jakiegokolwiek postanowienia niniejszej konwencji. Tak więc pozostanie albo odmowa wyrażenia zgody na ratyfikację albo zgoda. Wydaje się, że nie może być mowy o kwestionowaniu ratyfikowania tej konwencji, bo korupcja jest zjawiskiem niezwykle szkodliwym i, niestety, występującym bardzo często w polskich warunkach. Jest to stale wypominane nam przez organizacje międzynarodowe. Niektórzy twierdzą, że może to być nawet pewną przeszkodą w naszej integracji z Unią Europejską. Z tamtej strony też padają zarzuty o nadmiernie szerzącej się u nas korupcji. Wymaga to więc od nas zdecydowanej postawy wszystkich organów państwa, gdy chodzi o zwalczanie korupcji wszelkimi metodami, w szczególności metodami cywilnoprawnymi.

Tak więc komisja nie miała wątpliwości, że należy rekomendować Wysokiej Izbie przyjęcie bez żadnych poprawek, także gdy chodzi o termin wejścia w życie, ustawy sejmowej z 28 lutego bieżącego roku o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji, sporządzonej w Strasburgu w dniu 4 listopada 1999 r. Dziękuję.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Kazimierz Kutz)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Pani Senator, za sprawozdanie.

A teraz poproszę sprawozdawcę Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej senatora Bernarda Drzęźłę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Bernard Drzęźła:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Mam zaszczyt przedstawić stanowisko Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europej-

(senator B. Drzęzła)

skiej w kwestii ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji. Ponieważ wszystko, co merytorycznie ważne, przedstawiła już pani senator Liszcz, pozwolę sobie dokonać tylko pewnych drobnych uzupełnień.

Rzeczpospolita Polska podpisała konwencję w dniu 3 kwietnia 2001 r. Dotychczas ratyfikowały ją: Albania, Bułgaria, Estonia i Finlandia. Podpisały ją: Austria, Belgia, Bośnia i Hercegowina, Cypr, Czechy, Dania, Francja, Gruzja, Grecja, Irlandia, Islandia, Luksemburg, Macedonia, Mołdawia, Niemcy, Norwegia, Rumunia, Słowacja, Szwecja, Ukraina, Włochy, Wielka Brytania i Turcja. Konwencja ta stanowi element zespołu instrumentów prawnych tworzonych do walki z korupcją w ramach Rady Europy. Działania Rady Europy zostały zapoczątkowane zaleceniami XIX Konferencji Europejskich Ministrów Sprawiedliwości, która odbyła się na Malcie w 1994 r. Wykonanie konwencji podlega monitorowaniu przez Grupę Państw Przeciwko Korupcji GRECO, Groupe d'États contre la Corruption, której Polska jest członkiem od 1999 r.

Konwencja między innymi zobowiązuje strony do stworzenia w swoim prawie wewnętrznym skutecznych środków prawnych umożliwiających obronę praw i interesów osób, które poniosły szkodę w wyniku aktu korupcji, z możliwością uzyskania pełnego odszkodowania włącznie, oraz stwarza możliwości ujawniania i zapobiegania aktom korupcji.

W imieniu komisji proszę o przyjęcie ustawy bez poprawek. Komisja swoją uchwałę w tej sprawie podjęła jednogłośnie. Dodam jeszcze, że z punktu widzenia prawa Unii Europejskiej nie ma przeszkód, by ratyfikować tę konwencję. Dziękuję uprzejmie.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do dyskusji senatorowie mają możliwość zadawania pytań sprawozdawcom.

Czy ktoś chciałby skorzystać z tego przepisu?
Bardzo proszę.

(Senator Kazimierz Pawełek: Mam pytanie do pani senator Teresy Liszcz.)

Niech pan włączy mikrofon.

(Senator Kazimierz Pawełek: Ja mam włączony mikrofon.)

To niech pan się nachyli troszeczkę.

Senator Kazimierz Pawełek:

U nas oprócz pojęcia „łapówka” istnieje pojęcie „dar serca”. Jest to określenie na wręczone

w charakterze upominków jakieś drobne przedmioty. Chciałbym panią senator Teresę Liszcz, jako wybitnego prawnika, zapytać, gdzie jest ta granica. Wymienię przedmioty, które u nas najczęściej są wręczone, a więc kwiaty, czekolada lub też jakieś pomadki czy bombonierki i butelka whisky lub koniaku. Dziękuję, Panie Marszałku.

Senator Teresa Liszcz:

Kłopotliwe pytanie zadał mi pan senator z mojego rodzinnego Lublina. Nie znam się za bardzo na tym. Może na darach serca to tak, ale na łapówkach, powiem nieskromnie, nie znam się zupełnie. Ja myślę, że żadnej takiej granicy nie ustalimy, że chodzi raczej o intencje i o moment. Jeżeli pan senator po satysfakcjonującej odpowiedzi wręczy mi kwiatek albo bombonierkę, to przyjmę z radością, nie obawiając się. Gdyby mi pan próbował wręczyć przed, to obawiam się, że musiałabym odmówić. Wydaje się, że chodzi nie tyle o wartość materialną przedmiotu, ile o intencje i o moment. Jeżeli się uzależnia dokonanie jakiejś czynności urzędowej czy sposób rozstrzygnięcia od korzyści, to nawet gdyby ona była nieznaczna, jest to, jak się wydaje, zachowanie naganne i może nawet karalne. Jeżeli zaś jest to wdzięczność po fakcie, to sędzę, że takich obaw nie ma.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Czy ktoś jeszcze chciałby skorzystać z możliwości zadania pytań sprawozdawcom? Nie widzę chętnych.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister spraw zagranicznych oraz minister sprawiedliwości.

Zgodnie z art. 50 regulaminu pragnę zapytać obecnych na posiedzeniu przedstawicieli rządu, czy chcą zabrać głos i przedstawić stanowisko rządu w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Na sali mamy przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji... przepraszam, przedstawiciela Ministerstwa Spraw Zagranicznych, podsekretarza stanu pana Sławomira Dąbrowę, którego witam. Ministerstwo Sprawiedliwości reprezentuje podsekretarz stanu Sylwiusz Królak. Witam pana ministra.

Czy panowie ministrowie zechcieliby zabrać głos w tej sprawie?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Sławomir Dąbrowa: Ministerstwo Spraw Zagranicznych dziękuje bardzo. Jeśli nie ma pytań, nie widzi takiej potrzeby.)

Dziękuję.

Minister Królak?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Sylweryusz Królak:**

Ministerstwo Sprawiedliwości popiera wniosek komisji.

Jesteśmy do państwa dyspozycji, ale teraz nie będę zabierał głosu. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Zgodnie z art. 44 ust. 6 pragnę zapytać, czy ktoś z państwa senatorów chce zapytać obecnych przedstawicieli rządu o sprawy związane z omawianą ustawą. Nie widzę i nie słyszę, jak to się mówi.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów i o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą.

Przypominam też, że połączone komisje będą rozpatrywać tylko te wnioski, które zostały złożone do zamknięcia dyskusji na piśmie do marszałka Senatu.

W tej chwili na liście mówców jest jedno nazwisko. W związku z tym proszę pana senatora Czaję o zabranie głosu.

Senator Gerard Czaja:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

„Korupcja” to słowo, które często ukazuje się na pierwszych stronach naszych dzienników. To jednocześnie narastający problem, z którym w ostatnich czasach mamy do czynienia. To również problem, o którym mówiła pani senator Liszcz i na który nie tak dawno zwrócił też uwagę Guenter Verheugen, stwierdzając, że stopień korupcji w państwach aspirujących do Unii Europejskiej może być przeszkodą w przyjęciu tych krajów do Wspólnoty. Ostatnie badania wskazują zaś, że Polska, będąca na czterdziestym czwartym miejscu listy najbardziej skorumpowanych krajów świata, może mieć w tym względzie pewne trudności.

Szanowni Państwo, preambuła do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymienia rzetelność i sprawność działania instytucji publicznych jako bezsporny fakt, którego poszanowanie stanowi nienaruszalną podstawę Rzeczypospolitej. Jednym z warunków koniecznych do prawidłowego funkcjonowania instytucji publicznych jest wyeliminowanie zjawiska korupcji z życia publicznego.

Pragnę jedynie przypomnieć Wysokiemu Senatowi, że już po raz trzeci w nie tak dużej odległości czasowej Senat Rzeczypospolitej Polskiej rozpatruje konwencję ustalającą międzynarodowe standardy zapobiegania korupcji. I tak pierwsza konwencja rozpatrywana przez Senat dotyczyła zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, druga zaś to prawnokarna konwencja o korupcji.

Dzisiaj Senat Rzeczypospolitej Polskiej rozpatruje ustawę o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji, która ma na celu zacieśnianie współpracy międzynarodowej w walce z korupcją oraz określenie minimalnych standardów umożliwiających ochronę szczególnie praw i interesów osoby poszkodowanej aktem korupcji oraz uzyskanie przez nią należnego odszkodowania.

Pragnę zwrócić uwagę na to, że w preambule do rozpatrywanej ustawy korupcja określona jest jako wielkie zagrożenie rządów prawa, demokracji oraz praw człowieka, uczciwości i sprawiedliwości społecznej. Mówi się, że korupcja powstrzymuje rozwój ekonomiczny oraz zagraża prawidłowemu i uczciwemu funkcjonowaniu gospodarki rynkowej. Podkreśla się jednocześnie, że wielkie znaczenie w walce z korupcją przypisuje się prawu cywilnemu, w szczególności poprzez umożliwienie uzyskania godziwego zadośćuczynienia osobom, które poniosły szkodę w wyniku aktu korupcji.

Konwencja ta ustala jednocześnie definicję korupcji, odmienną od zawartych w polskich uregulowaniach, stwierdzając, że jest to żądanie, proponowanie pośrednio lub bezpośrednio łapówki lub jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści lub obietnicy. To tyle, jeśli chodzi o przytoczenie. Ale pragnę zwrócić uwagę również i na to, o czym mówiła pani senator Liszcz, że definicja ta obejmuje korupcję zarówno w stosunkach wewnętrznych, międzynarodowych, jak również w sektorze i publicznym, i prywatnym.

Konwencja zobowiązuje wszystkie strony ratyfikujące dokument do przede wszystkim stworzenia skutecznych środków prawnych umożliwiających obronę praw i interesów osób, które poniosły szkodę na skutek aktu korupcji, czyli stworzenie również warunków do pełnego naprawienia szkody.

Na odbytym posiedzeniu Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, na którym analizowano projekt ustawy, wyjaśnione zostały nurtujące członków komisji pytania, a zwłaszcza pytanie, czy wszystkie postanowienia konwencji znajdują odzwierciedlenie w obowiązujących normach krajowego porządku prawnego. Szeroka dyskusja i przedłożone Wysokiej Komisji opinie prawne, szczególnie opinia prawna Biura Legislacyjnego Senatu, potwierdziły, że pomimo iż polskie prawo nie posługuje się pojęciem „korupcja” ani

(senator G. Czaja)

pojęciem „szkoda wynikła z korupcji”, spełnia wymagania konwencji, w związku z czym związanie się z jej postanowieniami nie będzie wymagało zmiany w polskim prawodawstwie. Przypomnę jedynie, że roszczenie o naprawienie szkody wynikłej z aktu korupcji określa art. 415 kodeksu cywilnego, że solidarną odpowiedzialność osób za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym przewiduje art. 441, że zasadę pełnej odpowiedzialności ustanawia art. 365 kodeksu cywilnego. Można by tutaj jeszcze przytaczać inne przykłady.

Dalsze godne podkreślenia instrumenty zawarte w konwencji to zobowiązanie stron do sporządzania rocznych sprawozdań finansowych, które winny być przejrzyste i dawać prawdziwy obraz rzetelnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Będą one podlegały badaniom przez wyspecjalizowane jednostki. To również zobowiązanie stron do stworzenia odpowiednich procedur w celu pozyskiwania dowodów w postępowaniu cywilnym wszczętym w następstwie aktu korupcji. To zapewnienie w swoim prawie wewnętrznym możliwości uzyskiwania niezbędnych nakazów sądowych w celu zabezpieczenia praw i interesów stron na czas trwania postępowania cywilnego w następstwie aktu korupcji. Współpraca międzynarodowa sygnatariuszy konwencji ma polegać również na doręczaniu dokumentów, dowodów w postępowaniu cywilnym oraz wykonywaniu zagranicznych orzeczeń.

Rodzą się w tym miejscu wątpliwości, czy rzeczywiście krajowy system zapewnia dostateczną efektywność, aby można było zrealizować te postanowienia konwencji. Chodzi tu o stworzenie systemu przekazywania danych oraz gromadzenia danych na temat działań poszczególnych państw.

Jak mówił senator sprawozdawca, wdrożenie konwencji monitorowane będzie przez międzynarodową instytucję, Grupę Państw Przeciwko Korupcji, zwaną w skrócie GRECO, której członkiem Polska jest od 1999 r. Ale zastanawiający jest fakt – i w tym miejscu pragnę postawić takie pytanie – że żadne z poważnych państw Unii Europejskiej, jak do tej pory, nie ratyfikowało tej konwencji.

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Opowiadam się za przyjęciem przez Senat uchwały o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji przez Polskę. Stanowić to będzie wyraz woli zwalczania korupcji środkami prawa cywilnego. Będziemy kolejnym państwem, poza Albanią, Bułgarią, Estonią i Finlandią, które podejmuje logiczne kroki w procesie przystępowania do międzynarodowych instrumentów prawnych ustalających standardy w sferze zapobiegania i zwalczania korupcji. Dziękuję za uwagę. Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji w omawianej sprawie? Nie widzę chętnych.

Informuję zatem, że lista mówców została wyczerpana.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 regulaminu zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na piętnastym posiedzeniu w dniu 28 lutego tego roku. Do Senatu została przekazana w dniu 28 lutego tegoż roku. Marszałek Senatu w dniu 28 lutego tego roku, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowały swoje sprawozdania w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 73, a sprawozdanie komisji w drukach nr 73A i 73B.

Proszę zatem sprawozdawcę Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej senatora Janusza Bargiela o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Janusz Bargiel:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Wysoka Izbo!

Mam zaszczyt w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej złożyć sprawozdanie o uchwalonej przez Sejm w dniu 28 lutego 2002 r. ustawie o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r. Marszałek Senatu skierował ustawę do komisji 28 lutego.

Chcę przypomnieć paniom senator i panom senatorom, że celem umowy jest powołanie odpowiedzialnej standardom NATO Brygady Wielonarodowej, która zgodnie z przyjętymi założenia-

(senator J. Bargieł)

mi będzie brała udział w operacjach pokojowych prowadzonych pod auspicjami NATO lub Unii Europejskiej. Do zadań brygady należeć będzie między innymi realizacja przedsięwzięć obronnych, utrzymanie stabilności w regionie oraz przeciwstawianie się wszelkim formom agresji w stosunkach międzynarodowych. Brygada zajmować się będzie także zwalczaniem i likwidacją skutków klęsk żywiołowych oraz wspieraniem akcji humanitarnych.

W trakcie dyskusji nad omawianą umową w czasie głosowania wszyscy członkowie komisji poparli ratyfikację tej umowy jednogłośnie.

W związku z tym mam zaszczyt wnieść w imieniu komisji o przyjęcie tego dokumentu bez poprawek. Wysoki Senat raczy uchwalić załączony projekt uchwały. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję panu.

Proszę sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego senatora Józefa Dziemdziałę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywania ustawy.

Senator Józef Dziemdział:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Mam zaszczyt przedstawić paniom i panom senatorom sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego o uchwalonej przez Sejm w dniu 28 lutego ustawie o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r. To druk senacki nr 73B.

Komisja rozpatrzyła ustawę na posiedzeniu w dniu 13 marca bieżącego roku. W posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz przedstawiciele Sejmu, poseł sprawozdawca.

Ratyfikowana umowa jest wyrazem woli trzech państw, z których dwa są członkami NATO, a dotyczy wspólnego uczestnictwa w międzynarodowych operacjach pokojowych prowadzonych przez NATO, wspierania i zabezpieczania operacji pokojowych pod egidą ONZ, zwalczania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych oraz wspierania akcji humanitarnych.

Proces formowania brygady słowacko-czesko-polskiej jest już bardzo zaawansowany. Jednostki wojskowe tworzące brygadę stacjonować będą na terytorium swoich państw, kwatery

główna zaś zlokalizowana będzie na terenie Słowacji. Brygada będzie funkcjonowała zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych i regulacjami prawnymi państw uczestniczących. Odbywanie ćwiczeń i szkoleń wojskowych przez brygadę uregulują odrębne porozumienia techniczne, które zostaną zawarte przez szefów sztabów państw – uczestników brygady.

Umowa ta w znacznej mierze została przygotowana na wzór umowy z 1999 r. o utworzeniu Wielonarodowego Korpusu Północno-Wschodniego z udziałem jednostek wojskowych Niemiec, Danii i Polski. Generalna różnica sprowadza się do tego, że brygada jest znacznie mniejszą jednostką od korpusu. Tryb ratyfikacji umowy został tu zastosowany zgodnie z zapisami art. 89 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ dotyczy układu wojskowego. Tryb ten został zastosowany również dlatego, że pobyt polskiego personelu w dowództwie i sztabie brygady stanowi odstępstwo od ustawy o zasadach, użyciu lub pobycie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, która wymaga zgody na każdorazowy pobyt sił zbrojnych poza granicami państwa.

Należy podkreślić, że umowa ma charakter otwarty i zgodnie z art. 22 istnieje możliwość przystąpienia innych państw do tej umowy, jeżeli wszyscy uczestnicy tej umowy wyrażą na to zgodę. Aktualne prace związane z brygadą prowadzi trójstronna grupa koordynacyjna, w skład której wchodzi trzy grupy robocze: prawna, budżeto-finansowa i organizacyjno-legislacyjna. Grupa ta przygotowała porozumienie techniczne, które 21 marca, czyli w dniu dzisiejszym, mają podpisać na Słowacji szefowie sztabów stron. Porozumienie to określa strukturę sztabu brygady wraz z kontrybucją sił. Zgodnie z postanowieniami porozumienia Polska i Czechy wyznaczą do dowództwa sztabu po sześciu oficerów, a Słowacja dziewięciu. Na czas ćwiczeń i treningów sztab zostanie zwiększony do sześćdziesięciu czterech osób. Dowództwo na wzór Wielonarodowego Korpusu Północno-Wschodniego będzie rotacyjne. Rotacja będzie następowała co dwa lata. Jako pierwszy najprawdopodobniej obejmie dowództwo oficer w stopniu generała brygady armii słowackiej, następnie brygadą będzie dowodził polski oficer. Sztab brygady rozpocznie funkcjonowanie z dniem 30 maja bieżącego roku w Topolczanach. Pełną gotowość brygada powinna osiągnąć przed końcem 2005 r.

Koszty związane z tworzeniem brygady osiągną wysokość około 8 milionów 600 tysięcy koron słowackich. Polska składka wyniesie około 280 tysięcy zł. W budżecie MON są zagwarantowane środki na ten cel.

Politycznym aspektem omawianej umowy jest jej rola w przyspieszeniu procesów dostosowania słowackich sił zbrojnych do wymogów związa-

(senator J. Dziemdziela)

nych z przyszłym członkostwem Słowacji w NATO. Jest to szczególnie istotne w obliczu szczytu NATO w Pradze w listopadzie bieżącego roku, na którym mają zapaść decyzje dotyczące wystosowania zaproszenia do członkostwa w NATO dla państw do tego aspirujących, do których należy Słowacja.

Jakie są polskie korzyści z ratyfikacji tej umowy? Pojawiające się w Sojuszu Północnoatlantyckim tendencje wyraźnie wskazują na to, że istotną rolę w strukturach dowódczych będą odgrywały te państwa, które wykazują zdolność do daleko idącej kooperacji międzynarodowej, potrafią budować struktury dowódcze nie tylko w oparciu o własne siły zbrojne, ale również o siły zbrojne krajów sąsiednich. Wiele wskazuje na to, że w Europie będą funkcjonować korpusy międzynarodowe.

Zawarcie umowy ze Słowacją i Czechami powinno ułatwić Polsce drogę do zdobycia istotnej pozycji w strukturach militarnych sojuszu, w strukturach dowódczych w tym rejonie. Uczestnictwo Polski w tworzeniu argumentów przemawiających za członkostwem Słowacji w NATO i rola Polski jako adwokata spraw słowackich to dobry sposób na budowanie naszej pozycji w tym regionie Europy.

Przedstawione przez reprezentantów rządu oraz Sejmu informacje i argumenty dotyczące ustawy i ratyfikowanej umowy skłoniły Komisję Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego do zaproponowania Wysokiemu Senatowi wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek. Taki projekt uchwały pozwalam sobie w imieniu komisji przedstawić Wysokiemu Senatowi. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję bardzo panu senatorowi za sprawozdanie.

Zgodnie z Regulaminem Senatu państwo senatorowie macie możliwość i prawo zadawania sprawozdawcom pytań trwających nie dłużej niż minutę. Czy ktoś chciałby skorzystać z tej możliwości? Nie widzę chętnych.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister spraw zagranicznych oraz minister obrony narodowej.

Zgodnie z art. 50 Regulaminu Senatu pragnę zapytać obecnych na posiedzeniu przedstawicieli obydwu ministerstw, czy chcą wyrazić swoją opinię w tej sprawie.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych reprezentuje podsekretarz stanu, pan Sławomir Dąbrowa, którego witam po raz drugi, a Ministerstwo Obrony Narodowej podsekretarz stanu, pan An-

drzej Towpik, którego również witam. Czy państwo zechcieliby zabrać głos w tej sprawie?

(Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Sławomir Dąbrowa: Jestem do dyspozycji, Panie Marszałku, w przypadku pytań.)

Dziękuję.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Andrzej Towpik: Dziękuję, Panie Marszałku, ja podobnie.)

Dziękuję.

Zgodnie z art. 44 ust. 6 Regulaminu Senatu pragnę zapytać, czy ktoś z państwa senatorów chce zgłosić z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytanie do obecnych na sali przedstawicieli rządu w omawianej sprawie. Nie widzę chętnych.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę chętnych. Nie ma żadnych mówców.

W związku z tym, zgodnie z art. 52 ust. 2 regulaminu, zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r. zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Teraz państwo senatorowie wysłuchają kilku komunikatów.

Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke:

Dziękuję bardzo Panie Marszałku.

Posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej odbędzie się w sali nr 176 pół godziny przed zakończeniem przerwy.

(Głos z sali: Po ogłoszeniu przerwy?)

Nie, przed zakończeniem przerwy. Pół godziny przed zakończeniem przerwy w obradach.

Posiedzenie Komisji Skarbu Państwa i Infrastruktury odbędzie się w przerwie w obradach Senatu w sali nr 182.

Posiedzenie Komisji Emigracji i Polaków za Granicą odbędzie się w sali nr 176 zaraz po ogłoszeniu przerwy.

Posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia odbędzie się zaraz po ogłoszeniu przerwy w sali nr 217.

Pół godziny po ogłoszeniu przerwy w tej samej sali, to jest w sali nr 217, odbędzie się połączone posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia, Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.

I wreszcie ostatni komunikat. 5 kwietnia o godzinie 9.00 w sali nr 217 odbędzie się spotkanie

(senator sekretarz A. Jaeschke)

z wiceministrem spraw zagranicznych Republiki Kuby. Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej zaprasza na nie nie tylko swoich członków, ale i innych zainteresowanych senatorów. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

W związku z tym mam przyjemność ogłosić przerwę do godziny 15.50.

(Przerwa w obradach od godziny 14 minut 17
do godziny 16 minut 31)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Wznawiam obrady.

Proszę senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydialnym.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na szesnastym posiedzeniu w dniu 15 marca bieżącego roku. Do Senatu została przekazana w dniu 18 marca bieżącego roku. Marszałek Senatu w dniu 18 marca bieżącego roku, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Nauki, Edukacji i Sportu. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 80, a sprawozdanie komisji w druku nr 80A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Nauki, Edukacji i Sportu senator Irenę Kurzępę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Irena Kurzępa:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Izbie sprawozdanie z posiedzenia senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu. Komisja na swoim posiedzeniu 20 marca 2002 r. rozpatrzyła uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Funkcjonująca od jedenastu lat ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. była wielokrotnie nowelizowana. Niestety, nie zawsze nowelizacja była tożsama z doskonaleniem ustawy. Jedną ze zmian było ustawowe zapewnienie możliwości powoływania na stanowisko dyrektora osoby, która nie ma kwalifikacji pedagogicznych.

Praktyka dowiodła, że nie jest to dobre rozwiązanie. Uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej w dniu 15 marca bieżącego roku ustawa ogranicza takie praktyki poprzez wprowadzenie dodatkowego wymogu przy powoływaniu na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki osoby niebędącej nauczycielem, wymogu polegającego na konieczności uzyskania zgody kuratora oświaty.

Kolejna zmiana w uchwalonej przez Sejm ustawie polega na rozszerzeniu składu komisji konkursowej poprzez zwiększenie w niej liczby przedstawicieli nadzoru pedagogicznego, rady pedagogicznej i rodziców. Obecnie obowiązujące przepisy ograniczają ich udział w składzie komisji konkursowej na rzecz przedstawicieli organu prowadzącego.

Ponadto ustawa rozszerza uprawnienia kuratora oświaty poprzez upoważnienie go do wyrażania opinii o likwidacji profilu kształcenia ogólnozawodowego lub zawodu, w jakim kształci szkoła.

Wiele kontrowersji budzi uchylenie w ustawie zakazu tworzenia zespołów szkół składających się ze szkół podstawowych i gimnazjów. Senatorowie, członkowie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, podkreślali zalety takiego uregulowania ustawowego, ale wskazywali także na jego wady. Niewątpliwą zaletą jest umożliwienie gminom, których z uwagi na trudną sytuację finansową nie stać obecnie na budowę obiektów szkolnych, prowadzenia zespołów szkół.

Jest to także kolejny etap upodmiotowienia jednostek samorządu terytorialnego, które kształtują krajobraz edukacyjny swojego środowiska.

Uchylenie zakazu tworzenia zespołów szkół sprzyja skróceniu drogi dziecka do szkoły, a także racjonalizacji sieci szkół, a tym samym racjonalizacji wydatków na oświatę.

W dyskusji padały też argumenty podkreślające, że podział na szkołę podstawową i gimnazjum wynika z naturalnych potrzeb rozwojowych dzieci. Ale nie mniej było argumentów, które uzasadniały tezę, że bliższe naturze jest wychowywanie w klasycznej instytucji pokoleniowej, w której młodsze dzieci uczą się od starszych. Zapewne nie zależy to od tych dwóch modeli, tylko od liczby dzieci i oddziałów w całej szkole. W dużych szkołach praca wychowawcza jest bowiem znacznie trudniejsza.

Uchylenie zakazu tworzenia zespołów szkół nie może oznaczać pozostawienia jednolitej szkoły dziewięcioletniej, co mogłoby prowadzić do zaniechania starań o równe szanse edukacyjne dziecka, a także niejako do rozmycia gimnazjum jako odrębnego typu szkoły, która zaistniała już w rzeczywistości oświatowej. Takie rozwiązanie może jednak sprzyjać, jak wcześniej było powiedziane, tym jednostkom samorządu terytorialnego, które znalazły się w bardzo trud-

(senator I. Kurzępa)

nym położeniu i w których takie rozwiązanie może uratować zaistniałą sytuację.

Ostatnią zmianą w omawianej ustawie jest uchylenie terminu, w jakim możliwe było nadanie nauczycielom spełniającym wymogi ustawowe tytułu nauczyciela mianowanego.

Mimo dyskusji, w której padały sprzeczne argumenty, komisja zdecydowaną większością głosów przegłosowała wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. W imieniu senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu proszę więc Wysoką Izbę o przyjęcie ustawy uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej bez poprawek. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Pani Senator. Niech pani jeszcze chwileczkę zostanie przy mównicy, ponieważ zgodnie z regulaminem senatorowie mają prawo zadawać pytania.

Czy jest ktoś, kto chciałby zadać pytanie? Pani senator?

(Senator Grażyna Staniszevska: Tak.)

Proszę bardzo. Pani senator Staniszevska.

Senator Grażyna Staniszevska:

Dziękuję bardzo.

Pani Senator, czy nie istnieje obawa, że w sytuacji zniesienia tego zakazu, jakby łatwiej jest pozostawić zespół, zwłaszcza wtedy, gdy nie ma osobnego budynku? Wtedy jednak, w moim przekonaniu, będzie istniała groźba, że pozostanie nam ta dziewięcioklasowa szkoła, czyli zamiast starej, ośmioklasowej, będzie dziewięcioklasowa.

O ile sobie przypominam, argumenty, które padały przy ustanowieniu gimnazjum i które brano pod uwagę, dotyczyły nie tylko odrębnych potrzeb rozwojowych młodzieży w wieku dojrzewania, czyli w tym wieku, w którym są gimnazjaliści, ale też sporego poziomu agresji, który powodował, że była jednak potrzeba oddzielenia młodzieży w tym trudnym wieku gimnazjalnym od małych dzieci. Była to jedna z ważniejszych przyczyn takiego rozwiązania, dlatego że w ośmioklasowych szkołach, w których była olbrzymia różnica między ośmioklasistami a pierwszoklasistami, bardzo często dochodziło... Psychologowie od wielu lat zwracali uwagę na to, że wszędzie rośnie poziom agresji i fala, która występuje w wojsku, istnieje, w mniejszym wprawdzie zakresie, także w szkołach i że trzeba coś z tym zrobić. Stąd właśnie wynikła potrzeba wydzielenia uczniów w zbliżonym wieku. Był to jeden z powodów, ale, w moim przekonaniu, istotny – a oglądałam szkoły w różnych

regionach, w całym kraju – żeby jednak ich oddzielić i wprowadzić zakaz łączenia...

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Pani Senator, proszę o pytanie, które powinno zamknąć się w jednej minucie.

Senator Grażyna Staniszevska:

Aha. Przepraszam. Chodzi o to, żeby był to jakby doping powodujący, by szkoły te, prędzej czy później, zaczęły działać osobno. Uchylenie tego zakazu jest uproszczeniem życia administracji, której będzie łatwiej i taniej, nie wiem natomiast, czy dzieciom będzie łatwiej i czy w sumie będzie to taniej.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo.

Senator Irena Kurzępa:

Pani Senator, obawy takie pojawiły się także w czasie dyskusji na posiedzeniu komisji, co przedstawiłam w sprawozdaniu. Są argumenty za tym, że wychowanie w różnych grupach wiekowych jest dla dzieci niekorzystne, ale są także za tym, że jest korzystne. Tutaj jednak nie o to chodzi. Gimnazja już zaistniały, już są i chodziłoby o to, żeby utrzymać te szkoły jako oddzielne. Proszę zwrócić uwagę na fakt, że finanse wielu gmin są bardzo skromne i niekiedy nie stać ich po prostu na kontynuowanie rozpoczętej budowy lub w ogóle na jej podjęcie. Jak w takiej sytuacji można byłoby oddzielić te szkoły, jeśli nie byłoby na to przyzwolenia ustawowego?

Trzeba zauważyć, iż reforma oświaty była przedsięwzięciem bardzo szlachetnym, ale niezwykle kosztownym i wielokrotnie podkreślaliśmy, że w tym czasie nie było nas niestety stać na reformę strukturalną. Twierdzę zdecydowanie, że lepiej i korzystniej by było te szkoły oddzielić teraz, a nie wcześniej na siłę próbować je oddzielać dyktą, krata, czy jeszcze innymi materiałami. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Janowski, bardzo proszę.

Senator Mieczysław Janowski:

Pani Senator, mam pytanie, które dotyczy art. 3, a więc ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego, ustawy – Karta Nauczycie-

(senator M. Janowski)

la oraz niektórych innych ustaw. W ustawie tej w art. 23 mówi się o tym, że szkoły podstawowe i gimnazja mogą funkcjonować razem po dniu 1 września roku 2001 za zgodą kuratora oświaty, nie dłużej jednak niż do 31 sierpnia 2003 r. Czy komisja zastanawiała się nad innym rozwiązaniem niż to, które zostało zaproponowane, a mianowicie nad przedłużeniem tego terminu w uzasadnionych wypadkach? Sądzę, że byłoby to lepsze wyjście. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo.

Senator Irena Kurzępa:

Panie Senatorze, komisja opowiedziała się za takim rozwiązaniem, jakie zostało przedstawione w sprawozdaniu. Czy rzeczywiście w tym momencie jesteśmy w stanie określić ściśle datę, której potem nie będziemy musieli przesuwować? Czy my, izba wyższa, jesteśmy w stanie zaproponować taki termin? Nie sądzą. Zaznaczam, że był to projekt sejmowy...

(Senator Mieczysław Janowski: Poselski.)

...tak, poselski. W związku z tym chyba łatwiej nam będzie, jeśli przyjmiemy go bez poprawek, tak jak to zrobiła komisja.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy jeszcze ktoś ma jakieś pytanie? Nie widzę zgłoszeń.

Dziękuję, Pani Senator.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była poselskim projektem ustawy.

Zgodnie z art. 50 regulaminu pragnę zapytać obecnego na posiedzeniu przedstawiciela Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, podsekretarza stanu pana Włodzimierza Paszyńskiego, którego witam, czy ma zamiar zabrać teraz głos w tej sprawie.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Włodzimierz Paszyński: Jeśli nie muszę, to nie, nie ma takiej konieczności.)

No nie, nie musi pan, tylko dziwi mnie, że pan komunikuje się ze mną tak na niemo. (Wesołość na sali) Myślałem, że to z nadmiaru pracy. Dziękuję.

Zgodnie z art. 44 ust. 6 regulaminu pragnę wobec tego zapytać, czy ktoś z państwa senatorów chce, w ramach jednej minuty, zapytać pana ministra o sprawy związane z tą ustawą?

Bardzo proszę, senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Ministrze, mam do pana pytanie. Czy ministerstwo, którym pan współkieruje, posiada informacje dotyczące tego, w jak wielu szkołach w Polsce został zrealizowany obowiązek rozdziału szkoły podstawowej od gimnazjum, a także o tym, jak to jest z budową nowych gimnazjów? Czy macie państwo dane procentowe? Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji
Narodowej i Sportu
Włodzimierz Paszyński:**

Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu nie posiada takich danych i ja oczywiście w tym momencie też ich nie posiadam. Na to pytanie nie byłem przygotowany, ale możemy na nie odpowiedzieć pisemnie.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze ma jakieś pytanie?

Bardzo proszę, senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję.

Ja w związku z odpowiedzią, jaką usłyszałem z ust pana sekretarza stanu, chciałem zadać pytanie nawiązujące do pierwszego pytania, mianowicie jakiej liczby podmiotów szkolnych może dotyczyć ta ustawa? Dziękuję.

(Senator Mieczysław Janowski: To jest w gruncie rzeczy to samo pytanie.)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji
Narodowej i Sportu
Włodzimierz Paszyński:**

Chcieliśmy stworzyć rozwiązanie, które miałoby charakter przede wszystkim elastyczny. I tutaj można chyba odpowiedzieć przede wszystkim tak: możliwość łączenia w zespoły nie rozstrzyga o tym, że te szkoły w zespoły łączone będą. Chodzi tutaj o możliwość wprowadzenia takich rozwiązań, które będą zgodne z miejscowymi warunkami organizacyjnymi, czyli takimi kwestiami jak dojazdy, wykorzystanie sal oraz sprawy administracyjne. Osobiście jestem przekonany – powtarzano to zresztą w bardzo wielu gremiach – że władze samorządowe nie będą czynić niczego, co bę-

dzie stało w sprzeczności z najogólniej pojętym dobrem dziecka. I myślę, że te sytuacje będą się zdarzały tylko wtedy i wyłącznie wtedy, kiedy rzeczywiście miejscowe warunki będą sugerowały taką konieczność.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa ma jeszcze pytania do pana ministra? Nie widzę zgłoszeń.

Wobec tego otwieram dyskusję.

Do dyskusji nikt się nie zapisał, w związku z tym pytam... Jest ktoś.

(*Senator Zbyszko Piwoński: Spóźniony, ale jestem.*)

No, ratuje pan honor. Bardzo proszę do mównicy.

(*Senator Zbyszko Piwoński: Tak, tak.*)

Przypominam, Panie Senatorze, że jeżeli zechciałby pan wносить poprawki, trzeba to zrobić na piśmie...

(*Senator Zbyszko Piwoński: Tak jest.*)

...i na moje ręce.

Senator Zbyszko Piwoński:

Tak jest.

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Te pytania sprowokowały mnie do tego, żeby jednak zabrać głos w obronie tejże inicjatywy. Chcę przypomnieć, że już wtedy, kiedy przedstawiona została inicjatywa reformy systemu edukacji – nie było to dawno, ale jednak już kilka lat temu – dość głośno i gromko ostrzegaliśmy inicjatorów, że w tej chwili nie stać nas na budowanie, na to, żeby pieniądze przeznaczać na mury.

Uzasadnialiśmy także ideę, że reforma powinna zacząć się od zmian programowych, przygotowania nauczycieli i że można ją rozpocząć w strukturze ośmioklasowej, a trzy podstawowe filary to ograniczenie wąskiego kształcenia zawodowego, poszerzenie kształcenia szerokoprofilowego na poziomie pełnym średnim i rozbudowa szkolnictwa wyższego. Nowy, nowoczesny program, z elementami informatyki, i to bogaty zarówno pod względem nauczania języka obcego, jak i pod względem nabycia umiejętności posługiwania się współczesną elektroniką...

Ale z góry było wiadomo, że w ramach reformy każdy grosz trzeba będzie przeznaczyć na budowę murów. I tak też się stało. W tej chwili jak Polska długa i szeroka mamy dziesiątki rozpoczętych budów, na które nie ma pieniędzy. I jestem przekonany, Panie Ministrze, że także w tym roku zostanie zawieszona budowa niejednego obiektu, bo przecież ani w resorcie, ani u wojewo-

dów czy u kuratora nie ma grosza na wsparcie tych inwestycji, nie ma pieniędzy. To między innymi legło u podstaw tego, że już raz przedłużaliśmy termin – z 2001 r. na rok 2003 – i jestem przekonany, że będziemy musieli tak czynić. Dlatego chciałbym stanąć w obronie tych inicjatorów, którzy przewidując tę sytuację, zaproponowali możliwość – powtarzam, możliwość, bo to nie jest ani nakaz, ani też zachęta – by tam, gdzie nie ma odpowiednich warunków, gdzie trzeba wozić dzieci kilometrami, po prostu uniknąć tego niepotrzebnego przemieszczania dzieci z miejsca na miejsce i jednocześnie niewykorzystania istniejących budynków.

Kilka dni temu był u mnie wójt pewnej gminy, który kilka lat temu zdobył się na olbrzymi wysiłek i wybudował piękną szkołę z salą gimnastyczną i z tym wszystkim, co było na miarę potrzeb ośmioklasowej szkoły. A dzisiaj właściwie musiałyby stanąć wobec problemu, że trzeba wybudować drugą. No bo co, miałby ją dzielić? Kiedyś, gdy rozpoczynano reformę, usłyszałem z ust pana ministra, że wtedy na korytarzu trzeba postawić kratę. Dalibóg, nie wiem, czy pod względem wychowawczym lepsza będzie ta kratka, czy to, że te dzieci będą funkcjonować razem, obok siebie. Dlatego też uważam, że w warunkach, z jakimi w tej chwili mamy do czynienia... No, stało się faktem: jest taka, a nie inna szkoła, i będziemy musieli to kontynuować. Nie róbmy tych nienaturalnych rzeczy, które w tej chwili panują, że utrzymuje się ten sztuczny podział szkół. A ten wspomniany przeze mnie wójt mówi mi: no tak, mam w tym samym budynku dwóch dyrektorów szkół i oni między sobą dyskutują, czy tę szybę to wybił ten czy tamten uczeń, z tej czy tamtej szkoły. A to przecież naprawdę nikomu nie służy.

A już tak na koniec tego wątku, powiem, że mam za sobą, w swojej dość długiej praktyce nauczycielskiej, dziesięcioletni okres pracy, kiedy byłem dyrektorem zespołu szkół ogólnokształcących. W tym samym dużym, olbrzymim budynku – notabene w tej miejscowości była to jedyna szkoła – mieściła się szkoła podstawowa i szkoła ogólnokształcąca. Ja byłem dyrektorem, sam kierowałem liceum, a mój zastępca był dyrektorem w szkole podstawowej. Do moich obowiązków należało zorganizowanie pracy rady pedagogicznej w tejże szkole, dbałość o wygląd i funkcjonowanie tej szkoły. I mogę powiedzieć, że to, czy sukcesy i powodzenie szkoły będzie większe, czy mniejsze, wcale nie zależy od tego... No wiem, że to jest trudniejsze. Nie chciałbym się jednak opowiadać za tym, że to jest dobrodziejstwo. To jest po prostu konieczność. Ale popatrzmy na to realnie, nie wymuszajmy niepotrzebnie wydawania pieniędzy na to, bez czego można się obejść, podczas gdy one dzisiaj bardziej przydałyby się na coś innego.

(senator Z. Piwoński)

Chciałbym zachęcić państwa do tego, żebyśmy się za tym opowiedzieli, aczkolwiek wywołuje to na pewno wiele kontrowersji.

I drugi wątek, który też tak dość namiętnie podchwyciła prasa, że oto ograniczamy możliwości, bo na wolnym rynku każdy może pełnić funkcję dyrektora szkoły, a ta ustawa ogranicza tę możliwość. Ale z mojego punktu widzenia dyrektor szkoły naprawdę nie jest tym człowiekiem, który ma zajmować się sprawami innymi niż sprawowanie pedagogicznego i wychowawczego nadzoru. Minister na szczeblu centralnym, kurator w województwie, a dyrektor w szkole – i to jest właśnie ten organ, który spełnia nadzór pedagogiczny. Tak więc przyznam, że byłem skłonny nawet zgłosić poprawkę, żeby w ogóle do tego nie dopuszczać, bo w moim przekonaniu tak być nie powinno. A argumentacja, która pojawiła się na posiedzeniu komisji, że w niektórych szkołach artystycznych, specjalistycznych ewentualnie można by uczynić ten wyjątek... No, ta poprawka po prostu ograniczałaby tę możliwość, bo chodzi o to, żeby nie czynić żadnych wyjątków. Jeżeli szukamy menedżera, to on musi przecież zarobić, bo inaczej nie przyjdzie, to nie może być praca non profit. A przecież na szkole zarobić się nie da. A co do tego wyjątku, że minister do spraw oświaty wyda szczegółowe rozporządzenie, kiedy ten wyjątek może wystąpić, to on jest ograniczony w tej nowelizacji. I z tego tytułu zrezygnowałem z ingerencji, wierząc, że to rozporządzenie, które minister wyda, ograniczy możliwość swobodnego decydowania o tym, by szkołą kierował ktoś, kto nie jest do tego uprawniony i przygotowany. Szkoła naprawdę nie jest zakładem pracy, to nawet nie jest szpital, gdzie można mówić o naczelnym lekarzu. Szkoła to placówka opiekuńczo-wychowawcza, a szef tej placówki musi być nauczycielem, wychowawcą i musi umieć pracować z tymi, którzy też w tej szkole pracują.

Tym samym chciałbym zachęcić panie i panów senatorów do tego, żeby opowiedzieli się – z konieczności, niestety, co podkreślam – za tymi zasadnymi poprawkami, które zawiera nowelizacja. Dziękuję. (Oklaski)

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Jolanta Danielak)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę, pan senator Janowski...

Rozumiem, że pani senator Staniszevska również zgłasza chęć zabrania głosu.

Senator Mieczysław Janowski:

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze!

Ta ustawa, o której mówimy, to, jeśli się nie mylę, szósta już w bieżącej kadencji nowelizacja ustaw związanych z systemem edukacji. Jest zapowiadana, jak się orientuję, gruntowna nowelizacja i myślę, że byłoby dobrze, gdybyśmy tę rybę tylko raz jedli, skoro trzeba coś w tych ustawach zmienić. Szkoda zatem, że tak po kawałku szatkujemy ten bardzo ważny problem. Rozumiem wszystkie okoliczności, które za tym przemawiają, ale też zapoznałem się bardzo szczegółowo z raportem, który mówi o tym, jaki poziom wiedzy reprezentują absolwenci polskich szkół. Chcielibyśmy, żeby on był radykalnie wyższy. Zatem zrobimy wszystko, żeby tak było, uznajmy, że nasze dzieci i nasza młodzież to priorytet dla państwa polskiego. Jeżeli nie postawimy sobie takich wymogów, to tego celu nie osiągniemy. Jeżeli nie będziemy mieli dobrze wykształconej młodzieży w szkole podstawowej, gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, to nie będziemy mieli dobrych studentów i pozostanie nam we Wspólnocie Europejskiej, w Unii Europejskiej, jedynie rola odtwórców, a nie twórców. I w takim właśnie duchu chcę się wypowiedzieć przeciw zapisom, które są w tej ustawie.

Tak się składa, że mam czworo dzieci i dlatego zarówno szkoła podstawowa, jak i średnia, jest mi dobrze znana. I tu, proszę państwa, chcę powiedzieć, że teraz w tym zespole szkół, który będzie funkcjonował, będziemy mieli częstokroć i dziecko z zerówki, a więc sześciolatnie, i dziecko szesnastoletnie czy siedemnastoletnie, a o tym, jak radykalnie różne są problemy wychowawcze z takimi dziećmi, doskonale wiedzą rodzice.

Został tu poruszony również problem wpływu zachowań. Ja nie chcę mówić o demoralizacji, o złym wpływie starszych dzieci na młodsze, ale to przecież też się zdarza. A my chcemy zafundować to naszej młodzieży, szczególnie tej ze wsi i z małych miejscowości! Zrobimy raczej wszystko, żeby było więcej pieniędzy na oświatę, na funkcjonowanie szkół, bo poszukiwanie takich rozwiązań bez dawania cenzusu czasowego jest działaniem chybionym, jest działaniem przeciw Rzeczypospolitej.

Proszę państwa, cenię bardzo pana ministra, ale jestem zdziwiony, bo jeżeli nie wiemy nawet, jakiej liczby szkół dotyczy ten problem, to o czym my w ogóle mówimy? Ustawa została wprowadzona do porządku obrad w trybie nagłym. To dla mnie jest prawie skandal!

Kolejna sprawa. Proponuje się w tej ustawie, Szanowni Państwo, zmiany w składzie komisji, która ma wybierać dyrektora szkoły. Chciałbym więc zapytać – jeżeli przyjmujemy rozwiązania, jakie zostały tutaj zaproponowane – czy organ pro-

(senator M. Janowski)

wadzący, który odpowiada za wszystkie sprawy szkoły oprócz nadzoru pedagogicznego, nie powinien mieć roli decydującej? Otóż tu proponuje się tę rolę zmniejszyć. Czy rada pedagogiczna w małej szkole, gdzie nauczycieli jest niewielu, rzeczywiście ma delegować dwóch swoich przedstawicieli? Przecież w ten sposób wkraczamy do krainy absurdu. Następna sprawa – związki zawodowe. Nie wiem, czy w tej chwili funkcjonują jakieś inne związki zawodowe oprócz ZNP i nauczycielskiej „Solidarności”. Jeśli tak, to możemy mieć do czynienia z dominacją innych czynników. Kto wobec tego będzie ponosił odpowiedzialność za to, jaka osoba kieruje szkołą? Te pytania stawiam zarówno Wysokiemu Senatowi, jak i rządowi, mimo iż to nie była inicjatywa rządu Rzeczypospolitej.

Dlatego też, Pani Marszałek, na pani ręce składałam poprawkę do tej ustawy, proponując w niej skreślenie art. 3. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę, pani senator Staniszevska.

Senator Grażyna Staniszevska:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Uważam, że na czele szkoły powinien stać menedżer. Bo menedżer to nie tylko ktoś, kto wypracowuje zysk, ale to także ktoś, kto po prostu potrafi zarządzać, kierować zespołami ludzkimi, a w razie czego potrafi przekonać, zapukać po pieniądze. I to jest właśnie menedżer. Nie wyobrażam sobie, by dyrektor szkoły nie miał kwalifikacji menedżerskich, po prostu sobie tego nie wyobrażam, bo w przeciwnym razie mógłby taką szkołę po prostu rozłożyć.

Ale wracam do istoty tej nowelizacji. Proszę państwa, generalnie w tej chwili mamy nadmiar budynków szkolnych, nawet, powiedzmy sobie szczerze, na terenach wiejskich. Jest tak, dlatego że w momencie kiedy powstały samorządne samorządy, kiedy te samorządy przejęły szkoły – jedne zrobiły to wcześniej, inne troszkę później – przede wszystkim zabrały się za budynki. Właściwie chyba nie ma w Polsce gminy – no może poza dużymi miastami, ale mnie chodzi zwłaszcza o tereny wiejskie – gdzie by nie prowadzono jakiegś budowy i gdzie nie zakończono już wielu budów. I czy nie do wyobrażenia jest taka sytuacja, że gmina z powodu niżu demograficznego... Bo niż demograficzny jest tak drama-

tyczny, że nawet w niewielkich gminach tak naprawdę trzeba by co roku jedną szkołę zamykać, a w dużych miastach być może nawet i dwie. A zatem czy nie do wyobrażenia jest taka sytuacja, że gmina z uwagi na szczupłość środków – a jakże! – jeden budynek szkolny sprzedaje, a w drugim skomasuje gimnazjum i szkołę podstawową? To by było po prostu oszczędniejsze. Czy nie do wyobrażenia jest taka sytuacja? Bardzo popieram samorządność, ale wiem, że gminy są w różnych, trudnych sytuacjach i w celu pozyskania inwestora idą na różne, nawet bardzo różne pomysły. Wiele takich przedsięwzięć gospodarczych zakrzewiło się w budynkach przedшкоlnych – to był taki pierwszy budynek, że tak powiem, do pozbycia się – a to samo może stać się z budynkami szkolnymi.

Panie Senatorze, krata nie jest pomysłem wychowawczym, ale to było pomyślane po prostu na pierwszy rok, na czas, gdy rzeczywiście nie od razu można było mieć duże pieniądze, gdy tak naprawdę czekało się na ten perspektywiczny niż demograficzny, czyli na to, kiedy zaczną pustoszeć budynki, bo wtedy będzie idealny moment, żeby gimnazjum przenieść do oddzielnego budynku – bo takie właśnie było założenie. A jeżeli już łączyć gimnazjum, to łączyć je ze szkołą średnią, w porozumieniu ze starostwem zacząć tworzyć, nawet na terenach wiejskich, przy gimnazjach szkoły średnie, bo to dopiero jest narzędzie rozwoju, to dopiero jest motor, zwłaszcza dla obszarów wiejskich. Taka była koncepcja. A jeżeli się utrwalą zespoły, co przecież jest dopuszczalne – no, czasami gminy idą jakby na skróty, na łatwiznę, i mówią sobie: zrobimy zespół, niech to już raz na zawsze będzie dziewięcioklasowa szkoła powszechna – to w istocie tak to już będzie, będzie taka szkoła z jednym dyrektorem, który nawet nie będzie musiał się wysilać, żeby zmieniać metody wychowawcze, sposób funkcjonowania gimnazjum. A przecież gimnazjum powinno funkcjonować naprawdę inaczej, bo inne są potrzeby wieku dojrzewania, zupełnie inne – co innego powinno się dziać na korytarzach, inny powinien być wystrój, zupełnie inna organizacja szkoły i inny program wychowawczy. Nie zawsze da się to pogodzić z sąsiedztwem maluszków, nie zawsze. Młody człowiek w wieku dojrzewania musi się wyżyć, musi się wybiegać, wykrzyczeć, po prostu musi mieć huczną dyskotekę, której nawet nauczyciele nie mogą ścierpieć. Powtarzam: musi. To są jakby prawa wieku dojrzewania. I tego nie da się pogodzić z potrzebami maluszka, dla którego szkoła powinna być przedłużeniem opiekuńczego domu rodzinnego. I ja się obawiam, naprawdę bardzo się tego obawiam, że po przyjęciu tej poprawki wiele gmin prędzej sprzeda zbędny budynek niż przeniesie tam gimnazjum, bo tak naprawdę finansowo to się będzie najbardziej opłacało. A jeżeli chodzi

(senator G. Staniszevska)

o wychowanie i przygotowanie młodzieży do przyszłości, to naprawdę będzie to nieporozumienie.

No i ostatnia sprawa, o której mówił już senator Janowski, to znaczy sprawa komisji konkursowej. Proszę państwa, mam przekonanie, że dyrektor musi być wybierany zgodnie z kryteriami i nadzoru pedagogicznego, i organu prowadzącego. To są właśnie te siły, które – jeżeli mają ponosić odpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole – muszą mieć dominującą rolę w wyborze dyrektora szkoły. Jeżeli tak nie będzie, to znaczy jeżeli to związek zawodowy, jeżeli to ci, którzy podlegają dyrektorowi, będą tu dominowali, to nikt nie będzie odpowiadał za szkoły. Przepraszam bardzo, ale czy związek zawodowy i koledzy nauczyciele, podwładni dyrektora, będą później odpowiadali za to, jaka jest szkoła? Nie będą. A czy odpowiadać będzie gmina i nadzór pedagogiczny? Nie, oni powiedzą: to nie my wybieraliśmy tego dyrektora, nie my. Wobec tego odpowiedzialność za szkołę się rozmywa. A to jest przecież sprzeczne z wszelkimi regułami zarządzania, naprawdę z wszelkimi regułami.

Tak więc zwracam się z gorącą prośbą o to, żeby tych zmian nie przyjmować. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Czy są jeszcze zgłoszenia do dyskusji? Nie ma.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Z uwagi na fakt zgłoszenia wniosku o charakterze legislacyjnym pytam pana ministra, czy chce się ustosunkować do zaprezentowanego wniosku.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Włodzimierz Paszyński:

Jeśli można, chciałbym dodać kilka zdań na temat tych niepokojów, które wywoływane są możliwością łączenia szkół w zespoły. Do tego, co powiedziałem przed momentem, tak naprawdę chciałbym dodać przede wszystkim jedno. Podtrzymuję swoje stanowisko – zresztą jest to konsekwentnie, od pierwszego czytania projektu tej ustawy, podtrzymywane stanowisko rządu – chciałbym jednak ustosunkować się do owego wątku wychowawczego. Wydaje mi się, że

obawy o to, że w tych ewentualnych zespołach – których zresztą, jak sądzę, nie będzie w nadmiarze – małe dzieci połączone w tym samym budynku ze starszymi dziećmi ucierpią, niekoniecznie muszą się sprawdzić. Ja rozumiem, że my wszyscy tutaj siedzący mamy doświadczenia z tradycyjną siedmio- czy ośmioklasową szkołą podstawową, ale być może było to wszystko w troszkę innych warunkach. I nie sądzę, żeby te doświadczenia były dramatyczne.

Ważniejsze jest jednak coś jeszcze innego. Mianowicie, po pierwsze, my w tej chwili doprowadziliśmy do takiej sytuacji, że w iluś miejscach mamy do czynienia z konstrukcjami zupełnie wirtualnymi. Po drugie, przypominam, że dotychczasowe rozwiązanie ustawowe pozwala na przykład łączyć szkołę podstawową ze szkołą ponadgimnazjalną – takiego zakazu tutaj nie ma. I wreszcie, po trzecie i chyba najważniejsze, konieczność dzielenia owych szkół na gimnazja i szkoły podstawowe, jak również przyczyny ekonomiczne, o których mówiła przed momentem pani senator Staniszevska, często prowadzą do sytuacji dokładnie odwrotnej – my wiemy o takich sytuacjach, a jest ich niemało. Są to takie sytuacje, w których do jednego gimnazjum kierowane są dzieci z wielu okolicznych szkół podstawowych, a efekt jest taki, że zgromadzenie tych dzieci, dzieci w zdecydowanie najtrudniejszym wieku rozwojowym, stanowi tak naprawdę znacznie większe zagrożenie pod względem wychowawczym niż łączenie dzieci w stosunkowo niewielkiej, przyjaznej i dobrze znającej swoich wychowanków szkole czy ewentualnie, w przyszłości, w zespole szkół. A więc myślę, że można tutaj szukać pewnych argumentów i że tak naprawdę wszystko zależy przede wszystkim od lokalnej sytuacji. I tyle chciałbym powiedzieć. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

W trakcie dyskusji zostały zgłoszone wnioski o charakterze legislacyjnym, tym samym, zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu, proszę Komisję Nauki, Edukacji i Sportu o ustosunkowanie się do przedstawionych w toku debaty nad tym punktem wniosków i o przygotowanie sprawozdania w tej sprawie.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu ósmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą.

Przypominam, że ustawa została uchwalona przez Sejm na siedemnastym posiedzeniu

20 marca 2002 r. Do Senatu została przekazana 21 marca bieżącego roku. Marszałek Senatu, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Emigracji i Polaków za Granicą. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 87, a sprawozdanie komisji w druku nr 87A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Emigracji i Polaków za Granicą pana senatora Franciszka Bachledę-Księdzularza o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator

Franciszek Bachleda-Księdzularz:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Z prawdziwą przyjemnością przedstawiam sprawozdanie z prac Komisji Emigracji i Polaków za Granicą nad uchwaloną przez Sejm w dniu 20 marca, czyli w dniu wczorajszym, jak zresztą odczytała to już pani marszałek, ustawą o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą.

Pragnę podkreślić, że jest to z pewnością inicjatywa senacka, która w błyskawicznym tempie kończy drogę legislacyjną. Nie wiem, czy jeszcze kiedykolwiek zdarzy się tak szybkie tempo. Oby wszystkie nasze inicjatywy senackie tak szybko pokonywały meandry dróg sejmowych. Sądzę, że przewodniczący komisji, pan senator Tadeusz Rzymkowski, ma dzisiaj prawdziwą satysfakcję. Myślę też, że wszyscy państwo senatorowie, którzy w dniu 30 stycznia podnosili ręce i naciskali przyciski, uchwalając tym sposobem projekt tej ustawy, również mają prawdziwą satysfakcję. Dlatego też pozwolą państwo, że poza przypomnieniem słów uzasadnienia z dnia 30 stycznia bieżącego roku nie będę dłużej rozwodził się nad tą sprawą, jako że jest nam ona znakomicie znana. Bardziej służy to protokolowi niż przypomnieniu nam wszystkim tematu.

Celem niniejszego projektu ustawy jest ustanowienie Dnia Polonii i Polaków za Granicą, którym ma być 2 maja. Podjęcie niniejszej inicjatywy stanowi nawiązanie do przedwojennej tradycji obchodzenia dnia, a nawet tygodnia opieki nad rodakami na obczyźnie, którego organizacją zajmowały się krajowe organizacje sprawujące opiekę nad emigracją polską. Ustawa spełni także oczekiwania polskiej diaspory w tym względzie.

Ustanowienie 2 maja świętem naszego wychodźstwa, obejmującego 1/3 narodu, będzie stanowić w sposób symboliczny dowód uznania oraz podkreśli wspólnotę dorobku kulturowego Polaków w ojczyźnie i na obczyźnie.

II Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy, który obradował w Pułtusku w dniach od 28 kwietnia do 2 maja 2001 r., w jednej ze swoich uchwał

zwrócił się z apelem o ustanowienie 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą.

Szanowni Państwo Senatorowie, jestem przekonany, że wszyscy z uznaniem i radością przyjmiecie propozycję Komisji Emigracji i Polaków za Granicą i tę uchwaloną przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 2002 r. ustawę o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą przyjmiecie bez poprawek, o co bardzo proszę. Dziękuję serdecznie.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do dyskusji senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do senatora sprawozdawcy.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie? Nie ma zgłoszeń.

Dziękuję, Panie Senatorze.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była senackim projektem ustawy.

Zgodnie z art. 50 Regulaminu Senatu pragnę zapytać obecnego na posiedzeniu przedstawiciela rządu, pana ministra Sławomira Dąbrowę, czy zechce zabrać głos.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Sławomir Dąbrowa: Pani Marszałek! Wysoki Senacie! Ponieważ...*)

Panie Ministrze, bardzo serdecznie zapraszamy tutaj do mównicy.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Sławomir Dąbrowa:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Ponieważ rząd nie miał dotychczas okazji przedstawić na senackim forum swojego stanowiska w tej sprawie, chciałbym po prostu powtórzyć deklarację, którą wczoraj złożyłem na posiedzeniu plenarnym Sejmu, dotyczącą mianowicie tego, iż stanowisko rządu w sprawie tej senackiej inicjatywy jest jednoznacznie pozytywne.

Ponieważ stronie rządowej wiadomo, iż Senat przygotowuje dużą debatę na tematy polonijne, pani marszałek prowadzi pracom przygotowawczym, a organy rządowe biorą w nich udział, nie widzę potrzeby, aby ustosunkowywać się dzisiaj merytorycznie do licznych zagadnień z tym związanych. Będzie ku temu okazja w niedalekiej przyszłości.

Jeszcze raz powtarzam: rząd bardzo pozytywnie odnosi się do tej inicjatywy ustawodawczej Senatu. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

(wicemarszałek J. Danielak)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję serdecznie.

Panie Ministrze, bardzo proszę o pozostanie jeszcze na miejscu, bowiem zgodnie z art. 44 ust. 6 Regulaminu Senatu każdy z państwa senatorów ma prawo zgłosić zapytanie kierowane do pana ministra.

Czy są takie zgłoszenia? Nie ma.

Dziękuję serdecznie, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów, o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu.

Z uwagi na fakt, że nie ma zgłoszeń do dyskusji, pozwolę sobie jeszcze zapytać, czy ktoś z państwa senatorów, mimo braku pisemnego zgłoszenia chęci wystąpienia, jest gotowy do zabrania głosu. Nie widzę zgłoszeń.

Informuję, że lista mówców nie została wyczerpana, bo takowej nie było.

Nie zgłoszono też wniosków o charakterze legislacyjnym.

Zamykam dyskusję.

Tym samym ogłaszam, że głosowanie w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na siedemnastym posiedzeniu 20 marca bieżącego roku. Do Senatu została przekazana 21 marca 2002 r. Marszałek Senatu, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 86, a sprawozdanie komisji w druku nr 86A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia senatora Marka Balickiego o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Marek Balicki:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Komisja Polityki Społecznej i Zdrowia na posiedzeniu 21 marca, czyli w dniu dzisiejszym, rozpatrzyła ustawę o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Przyjęta przez Sejm i rozpatrywana dzisiaj ustawa sprowadza się do przesunięcia z 1 kwietnia 2002 r. na 1 października 2002 r. wejścia w życie trzech ustaw: prawa farmaceutycznego, ustawy o wyrobach medycznych i ustawy o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. I to jest to, co reguluje ta ustawa. Przypomnę, że pod koniec roku 2001 przesunęliśmy wejście w życie tych trzech ustaw o trzy miesiące, na 1 kwietnia.

Ustawa ta jest wynikiem inicjatywy legislacyjnej rządu, a uzasadnienie, które zostało przez komisję wysłuchane również w czasie dzisiejszego posiedzenia, sprowadza się do następujących argumentów. Po pierwsze, przesunięcie terminu wejścia w życie tych trzech ustaw wynika z konieczności nowelizacji wspomnianych ustaw w związku z potrzebą dostosowania ich do prawa Unii Europejskiej, a potrzeba ta wynika z pojawienia się w końcu roku 2001 nowych uwarunkowań, nowych dyrektyw. Stąd właśnie potrzeba nowelizacji. Po drugie, trzeba uwzględnić utworzenie w miejsce urzędu rejestracji produktów leczniczych, jako centralnego organu administracji rządowej, jednostki organizacyjnej posiadającej osobowość prawną, ale wykonującej zadania związane z dokumentacją, obsługą postępowań; jednocześnie kompetencje decyzyjne zostają przekazane ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. Trzeci argument, który był już podniesiony przez rząd w czasie dzisiejszego posiedzenia, jest taki, że ta ustawa nie jest dzisiaj przygotowana do wejścia w życie za kilkanaście dni. Przede wszystkim nie jest gotowych kilkadziesiąt aktów wykonawczych, które są potrzebne do tego, żeby ustawa mogła funkcjonować, a w tak krótkim czasie nie jest możliwe ich skonsultowanie, uzgodnienie i ogłoszenie. Poza tym nie jest możliwe, by z dniem 1 kwietnia rozpoczął działalność Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, różne przyczyny natury obiektywnej spowodowały taki stan rzeczy.

Komisja podzieliła argumentację rządu i dlatego wniosła projekt uchwały, który sprowadza się do tego, żeby przyjąć tę ustawę bez poprawek. I taką rekomendację w imieniu Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia chciałbym przedłożyć Wysokiemu Senatowi.

(senator M. Janowski)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do dyskusji senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę pytania do senatora sprawozdawcy.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie?

Bardzo proszę, pan senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Przepraszam, że pytam, ale ta ustawa została wprowadzona w takim trybie, że nie mogłem się wcześniej przygotować. Panie Senatorze, chodzi mi o art. 1 pkt 4. Jest tam mowa o zestawieniach za poszczególne kwartały roku 2002. Czy takie zestawienia będą też robione w przyszłych latach, czy 31 grudnia będzie datą zamykającą?

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę.

Senator Marek Balicki:

Art. 4 ust. 6 ustawy – Prawo farmaceutyczne mówi, że na podstawie prowadzonej ewidencji hurtownia farmaceutyczna przekazuje przesyłowi urzędu nie później niż do dziesiątego dnia po zakończeniu każdego kwartału zestawienie wprowadzonych produktów leczniczych. Takie jest obecne brzmienie w prawie farmaceutycznym. W ustawie nowelizującej zaś jest mowa o tym, że zestawienia za poszczególne kwartały 2002 r. hurtownie farmaceutyczne przekazują ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, taka jest zmiana w ustawie sejmowej.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Ponownie pan senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Senatorze, ja to rozumiem, ale moje pytanie dotyczyło tego, czy będzie się robiło podobne zestawienia za rok 2003, czy też będzie się je przedstawiało tylko w roku bieżącym.

Senator Marek Balicki:

Sprawa ta nie była przedmiotem obrad komisji, więc pozwolę sobie, żeby nie wprowadzić w błąd Wysokiego Senatu, zwrócić się do pana ministra Naumana z prośbą o udzielenie odpowiedzi na to pytanie.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Panie Ministrze, będzie czas na to, by się ustosunkować do tego pytania.

Czy są jeszcze pytania do senatora sprawozdawcy? Nie ma.

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

(Senator Marek Balicki: Dziękuję bardzo.)

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister zdrowia.

Pragnę zapytać obecnego na posiedzeniu przedstawiciela rządu, pana ministra Aleksandra Naumana, czy zgodnie z art. 50 Regulaminu Senatu chce zabrać głos i przedstawić stanowisko rządu w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Bardzo proszę, zapraszamy tutaj.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Zdrowia
Aleksander Nauman:**

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Prosimy o przyjęcie projektu rządowego w kształcie, w jakim jest. Jak powiedział senator sprawozdawca, przesunięcie terminu wynika między innymi z konieczności dostosowania nowelizowanej ustawy do nowych dyrektyw Unii Europejskiej. Dyrektywa nr 8283 konsoliduje wszystkie dotychczasowe dyrektywy poświęcone prawu farmaceutycznemu w zakresie Unii Europejskiej. Chodzi również o pojawienie się zmiany rozporządzeń związanych z przyjęciem zmiany zapisów wynikających ze stanowiska negocjacyjnego Polski w rozdziale dotyczącym swobodnego przepływu towarów, mówiącym o trzyletnim okresie wyłączności danych dla produktów farmaceutycznych. Istnieje także konieczność przekształcenia Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Środków Biobójczych z organu administracji centralnej w państwową jednostkę prawną. Bardzo ważne jest to, że powołanie tego urzędu wymaga także uchwalenia w najbliższym terminie ustawy o środkach biobójczych, która do tego czasu jeszcze nie została przyjęta.

Odpowiadając na pytanie pana senatora, chciałbym powiedzieć, że te wykazy będą przedstawione ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i będą służyły analizie obrotu środkami farmaceutycznymi, zarówno wynikającymi ze spisu, rejestru, który jest w posiadaniu ministra właściwego do spraw zdrowia, jak i importu docelowego, elementu w naszym przekonaniu ważnego.

(wicemarszałek J. Danielak)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Pragnę zapytać, czy zgodnie z art. 44 ust. 6 Regulaminu Senatu ktoś z państwa senatorów chce zgłosić z miejsca trwające nie dłużej niż minutę pytanie adresowane do pana ministra. Nie ma takich zgłoszeń.

Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów, o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą.

Przypominam też, że komisja będzie rozpatrywała tylko te wnioski, które zostały złożone do zamknięcia dyskusji na piśmie do marszałka Senatu.

Proszę o zabranie głosu panią senator Marię Szyszkowską. Jako kolejna wystąpi pani senator Maria Berny.

Senator Maria Szyszkowska:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Na wstępie chciałam przede wszystkim bardzo podziękować Wysokiej Izbie za to, że w grudniu ubiegłego roku Wysoka Izba przegłosowała wejście prawa farmaceutycznego w życie od 1 stycznia. Sejm odrzucił naszą poprawkę, ale stanowisko Senatu zostało bardzo dobrze przyjęte przez wyborców, a przede wszystkim przez pacjentów, klientów aptek. Chciałabym po raz drugi zwrócić uwagę na to, że z niewiadomych przyczyn, a może wiadomych, wejście w życie prawa farmaceutycznego znów ma być przesunięte aż do 1 października. Jest to głęboko niepokojące, dlatego że w myśl obecnie obowiązujących przepisów prawnych wystarczy dysponować wysoką sumą pieniędzy, ażeby stać się właścicielem apteki, a przecież życie, zdrowie człowieka powinno być barierą dla swobodnej działalności gospodarczej. Wszelkie powoływanie się na konieczność dostosowania naszego prawa do prawa europejskiego jest fikcją, nie ma żadnego powodu, by prawo farmaceutyczne w tej postaci, w jakiej jest, nie weszło w życie chociażby od 1 kwietnia, skoro od 1 stycznia już nie weszło.

Chciałabym zwrócić uwagę na to, że obecnie, aż do 1 kwietnia, apteka może być, zgodnie

z obowiązującym prawem, własnością jakiegokolwiek przedsiębiorcy, niespecjalisty, który nie podlega kodeksowi etycznemu aptekarza. I warto zapytać, bo nie mamy na to pytanie rzeczowej odpowiedzi, dlaczego Sejm utrzymał do 1 kwietnia ogromnie korupcjogenny w gruncie rzeczy przepis. Weźmy bowiem pod uwagę, że właścicielem biura notarialnego, lecznicy czy kancelarii adwokackiej musi być specjalista. A leki nie są towarem, nie mogą być traktowane jak towar, leki wymagają odpowiedniego przechowywania. Bardzo niebezpieczna jest też sytuacja, w której swobodny dostęp do leków ma ktoś, kto nie jest aptekarzem. Jest w pełni, jest merytorycznie zasadne to, żeby właścicielami aptek byli wyłącznie farmaceuci, aptekarze, którzy przecież podlegają kontroli samorządu aptekarskiego, aptekarze, którzy podlegają kodeksowi etycznemu.

Chciałabym też zwrócić uwagę na to, że na Zachodzie, a często przywołuje się przykłady z Zachodu, są państwa, w których apteki są własnością państwa czy też w których apteki są własnością grupy aptekarzy.

I dlatego też, ze względu na interes publiczny, biorąc pod uwagę to, że apteka jest placówką ochrony zdrowia, wnoszę, ażeby odrzucić ustawę.

Uważam, że prawo farmaceutyczne jest sprawą dla wszystkich ogromnie istotną, a skoro nie weszło w życie 1 stycznia, niech już wejdzie chociaż 1 kwietnia. W obecnej sytuacji wielkie firmy farmaceutyczne mogą swobodnie stosować rozmaite metody reklamowania się, a może to zostać ograniczone wtedy, gdy nareszcie wejdzie w życie prawo farmaceutyczne. To jest problem, który dotyczy każdego z nas.

Wnoszę o odrzucenie ustawy.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Bardzo proszę, pan senator Dzido.

Pani senator Berny została wpisana na listę dyskutantów omyłkowo.

Senator Henryk Dzido:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

W dniu dzisiejszym dostajemy do rąk drugą ustawę, która w ciągu sześciu miesięcy ulega zmianie merytorycznej bądź formalnej, bo tak właśnie jest z prawem farmaceutycznym. I myślę, że nie jest to przypadek, że tak się dzieje, przynajmniej jeżeli chodzi o kwestie materialne, które wynikają z tych ustaw. Ja nie będę wnikał w to, dlaczego tak się stało, że prawo farmaceutyczne uchwalone 6 września 2001 r. miało wejść w życie 1 stycznia 2002 r., po czym przedłużono termin do kwietnia, a teraz proponuje się termin do października. Środowisko farmaceutów jest

(senator H. Dzido)

w tej sprawie zgodne. Farmaceuci twierdzą, że nie są to przesłanki natury legislacyjnej, takie jak brak przepisów wykonawczych, co można nadrobić czy uporządkować. Przesłanka jest bardzo prozaiczna – w okresie przedłużenia terminu wejścia w życie nowego prawa farmaceutycznego koncerny, ludzie zasobni, chcą przejąć ten polski profesjonalny zakres działalności, jakim są apteki. Dlatego że teraz apteki mogą kupić wszyscy, którzy chcą, natomiast nowe prawo to ogranicza – one mogą być prowadzone tylko przez profesjonalistów.

Myślę, że przesunięcie daty wejścia w życie ustawy na październik sytuacji nie uzdrowi, nie polepszy, bowiem nie mamy gwarancji, że stanie się coś lepszego w tym czasie, a na pewno coś się stanie. A jednocześnie opóźni się przez to wdrażanie rozwiązań, które ta ustawa niesie. Reguluje ona na przykład problem specjalizacji. Przez okres do października aptekarze tej specjalizacji nie będą mogli zrobić, a przecież żeby aptekę prowadzić, trzeba mieć taką specjalizację.

Kolejna sprawa, która wiąże się z przesunięciem terminu wejścia w życie ustawy – Prawo farmaceutyczne. Do tej pory nie zrobiono w istocie nic, żeby to prawo w życie weszło. I nie możemy wracać do przeszłości dlatego, że przepisy wykonawcze tyczą zarówno ustawy powołującej urząd rejestracji leków, jak i obsady tego urzędu. Tego nie stworzono. I myślę, że przez ten dosyć długi czas, w którym dajemy dalsze *vacatio legis*, dalszy okres funkcjonowania starego prawa, to o czym powiedziałem, te kwestie, które są tak istotne, dotyczące przejmowania chyba już ostatniego polskiego bastionu merytorycznego, będą rozwiązane niezgodnie z zamysłem samej ustawy. I dlatego, z tych względów, będę głosować przeciwko tej ustawie. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę, pan senator Balicki jako następny.

Senator Marek Balicki:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.

Wysoki Senacie!

Chciałem jeszcze krótko zabrać głos, bo słuchając wystąpień poprzedników, można było odnieść wrażenie, że oto w ostatnich kilku miesiącach mamy inny stan prawny niż przez ostatnie lata, że przez ostatnie trzy miesiące czy kilka miesięcy wytworzyła się jakaś luka i w tym czasie coś się może dziać. Tak nie jest.

Prawo farmaceutyczne zostało uchwalone w ostatnim kwartale roku 2001 i miało wejść

w życie 1 stycznia, zmieniając w niektórych obszarach w sposób zasadniczy dotychczasowy stan. I stało się tak, że w toku prac sejmowych w poprzedniej kadencji ustawa – Prawo farmaceutyczne została tak zmieniona, że akty wykonawcze, które wraz z projektem ustawy zostały skierowane do Sejmu, straciły swoje znaczenie. I żeby ustawa mogła funkcjonować, trzeba przygotować dobre, przemyślane, skonsultowane akty wykonawcze.

Z pewnością niedobrze się stało, i dzieliłam ten ton niepokoju, że drugi raz przesuwamy moment wejścia w życie tego pakietu ustaw. To nie jest prawidłowy sposób stanowienia prawa w Polsce, bo to zagraża poczuciu pewności prawnej. Jest jednak tak, że dzisiaj czy za dwa tygodnie – niezależnie od tego jednego punktu, o którym mówiła pani senator Szyszkowska – ten pakiet ustaw nie jest w stanie funkcjonować. Gdyby parlament nie zdecydował się na przesunięcie terminu o kilka miesięcy, powstałby bałagan prawny, chaos. Nie ma urzędu do spraw rejestracji, nie mogłyby funkcjonować istotne dla państwa obszary życia. Stąd konieczne jest, przy całym bagażu złych konotacji, przesunięcie daty wejścia w życie ustawy.

Jeśli pani marszałek pozwoli, ja bym zapytał pana ministra, jak wygląda sprawa wydawania koncesji, zezwoleń na prowadzenie aptek w ostatnim czasie, jakie podmioty je dostawały. Wydaje się bowiem, że jest ważne, żebyśmy wszyscy to wiedzieli.

Nie ma jednak takiej możliwości, żeby te ustawy weszły w życie. I tu nie chodzi o ten jeden punkt, o którym wspomniała pani senator Szyszkowska, bo to jest sprawa zupełnie odrębna, zresztą kiedyś rozpatrywana przez Trybunał Konstytucyjny. Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się w tej sprawie, nie pamiętam czy w 1991 czy w 1992 r. A ta ustawa zmienia wręcz, w odniesieniu do tego, kto może zakładać aptekę w Polsce, kierunek wskazany w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. Wiemy, że rzecznik praw obywatelskich zapowiadał publicznie, w razie gdyby ta ustawa weszła w życie, zaskarżenie do Trybunału Konstytucyjnego tego przepisu. Tak więc nie jest tak, że wszystko jest już rozstrzygnięte, ale chodzi o zasadniczo inne sprawy. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze zabrać głos w dyskusji?

Nie ma zgłoszeń.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

(podsekretarz stanu A. Nauman)

Z uwagi na fakt, że w dyskusji został zgłoszony wniosek o charakterze legislacyjnym, pytam pana ministra, czy chce się ustosunkować do przedstawionego wniosku. Tak?

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Zdrowia
Aleksander Nauman:**

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Odnosząc się do wypowiedzi pani senator, chcę zapoznać Wysoką Izbę z sytuacją i poinformować o tym, ile koncesji wydano w ostatnim roku. Chcę też przy tym powiedzieć, że się cieszę, że pan senator Balicki przypomniał o orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego – również środowisko przedsiębiorców już w 1997 r. krytycznie odnosiło się do pierwszego projektu ustawy farmaceutycznej. Myślę, że niezależnie od tego, jaki kształt przyjmie nowelizacja tej ustawy w izbie niższej czy w izbie wyższej spokojnie można powiedzieć, że fobia na punkcie inwestycji na terenie Polski jest znacznie przesadzona.

Od 31 grudnia do 31 grudnia roku 2001 wydano sześćset dwadzieścia osiem koncesji na prowadzenie aptek. Z tego 2,67%, to jest szesnaście zezwoleń, otrzymały wcale nie koncerny zagraniczne, ale polskie spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego. Czyli na sześćset dwadzieścia osiem zezwoleń wydanych przez wojewódzkich inspektorów farmaceutycznych szesnaście dotyczyło podmiotów polskich z udziałem kapitału zagranicznego. W roku 2002, od 1 stycznia do 1 marca, wydano cztery zezwolenia na trzysta złożonych wniosków, które są na różnym etapie rozpatrywania. W obrębie tych trzystu tylko cztery były wnioskami spółek prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego.

Odniosę się może jeszcze do tego, co powiedział pan senator Balicki. Z dniem wejścia w życie ustawy powinien rozpocząć pracę Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Środków Biobójczych. I trzeba pamiętać o tym, że dla przemysłu farmaceutycznego jest okres przejściowy, natomiast dla krajowych producentów wyrobów medycznych takiego okresu przejściowego nie ma. Zmiany wynikające z dostosowania dyrektyw sektorowych, dotyczących certyfikacji i notyfikacji produktów czy wyrobów medycznych produkowanych w kraju, są szalenie ważną sprawą. I przyjęcie nowelizacji w tym kształcie, w jakim ta ustawa o wyrobach medycznych była napisana, spowoduje gigantyczny chaos, bo w tych zapisach brakuje dwóch rzeczy.

Pierwsza to dostosowanie znaków zgodności do znaku zgodności CE, a dostosowanie do tego znaku zajmie co najmniej rok, tak bym powiedział, przedsiębiorcom. Wdrożenie znaku CE wiąże się z wdrożeniem tak zwanej dobrej praktyki wytwarzania, dostosowaniem zakładu producenta do dobrej praktyki wytwarzania, czyli GMP. I to jest jedna sprawa.

Dруга sprawa. Rocznie do obecnego biura rejestracji, które zakończy żywot wraz z wejściem w życie tej ustawy, wpływa około stu pięćdziesięciu wniosków. Producenci polscy są zobowiązani do dokonania rejestracji produktów, środków farmaceutycznych i mimo że jest okres przejściowy, to trzeba pamiętać, że mówimy o liczbie pięciu i pół tysiąca leków, których rejestracji trzeba dokonać. Więc wejście w życie tej ustawy w kształcie, w jakim została przyjęta przez Senat i Sejm trzeciej kadencji, spowodowałoby gigantyczny chaos.

Za przesunięciem terminu wejścia ustawy w życie nie stoi żaden „czarny lud”. Ale trzeba pamiętać również i o tym, iż plan przyjęty przez rząd premiera Jerzego Buzka zakładał, że finansowanie tej jednostki, czy to urzędu centralnego, czy państwowej jednostki prawnej, będzie się odbywało ze środków budżetowych oraz ze środków pochodzących z Phare 2001. W ramach środków Phare ten urząd miał zaplanowane 4 miliony euro. Użycie środków z Phare wymaga współpłacenia przez rząd polski. W planie budżetu złożonym przez rząd premiera Buzka ten urząd miał zaplanowaną sumę w wysokości 1 miliona 300 tysięcy zł. Pierwszy dzień pracy tego urzędu wymaga zatrudnienia około stu dwudziestu osób, a budżet tej jednostki w skali roku wynosi około 8 milionów 23 tysięcy zł. Uruchomienie rezerwy celowej na współpłacenie w ramach programu Phare wymaga przyjęcia ustawy budżetowej przez rząd, ponieważ te środki znajdują się w rezerwie celowej pozostającej w dyspozycji ministra pracy.

Pani Marszałek, tak jak powiedziałem na początku, w imieniu rządu wnoszę o przyjęcie tej ustawy w tym kształcie, w jakim skierowana została przez Sejm do Senatu. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Z uwagi na fakt, że został zgłoszony wniosek o charakterze legislacyjnym, zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu proszę Komisję Polityki Społecznej i Zdrowia o ustosunkowanie się do przedstawionego w toku debaty nad tym punktem wniosku i przygotowanie sprawozdania w tej sprawie.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Reje-

(wicemarszałek J. Danielak)

stracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Informuję, że porządek obrad dwunastego posiedzenia Senatu został wyczerpany.

Przystępujemy do oświadczeń senatorów poza porządkiem obrad.

Zanim jednak przystąpimy do oświadczeń, bardzo proszę senatora sekretarza o odczytanie komunikatów.

Senator Sekretarz Marian Lewicki:

Posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia odbędzie się w sali nr 179, bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy.

Posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu odbędzie się w sali nr 217, również bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję.

Przerwa potrwa do godziny 20.00, ale w tej chwili rozpoczynamy oświadczenia.

Przypominam, że zgodnie z art. 49 ust. 2 Regulaminu Senatu oświadczenie nie może trwać dłużej niż pięć minut.

Bardzo proszę o zabranie głosu panią senator Marię Berny.

Senator Maria Berny:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Może ja chwilę poczekam, aż koledzy senatorowie wyjdą i wtedy spokojnie odczytam oświadczenie, ponieważ przywiązuję do niego bardzo dużą wagę.

W audycji „Sygnały Dnia” w 1 Programie Polskiego Radia w dniu 20 marca przekazane zostały zaczerpnięte z Polskiej Agencji Prasowej wiadomości, że władze miejskie Iwano-Frankowska, obwodowego miasta w zachodniej części Ukrainy, nadały uprawnienia kombatanckie członkom zbrodniczej formacji SS Galizien.

Rozumiem, że władze polskie nie mogą się wtrącać w wewnętrzne sprawy Ukrainy, zaprzyjaźnionego z nami państwa. Rozumiem, że można hasła rehabilitacji Ukraińskiej Powstańczej Armii, pojawiające się wśród obietnic przedwyborczych, traktować jako niewiele znaczące hasła kampanijne. Ale nie rozumiem, że jako państwo pozostające w wojnie ze światowym terroryzmem, milczymy.

Jesteśmy członkiem NATO, przystąpiliśmy do wojny ze światowym terroryzmem, z najwyższym oburzeniem przyjmujemy doniesienia o tym, jak wybijają się wzajemnie Izraelczycy z Palestyńczykami, pomagamy Stanom Zjednoczonym w wojnie, w wyniku której rozpadły się z gliny klecone wsie i fortece Afganistanu, atakowane przez niezmierny potencjał sił powietrznych i lądowych amerykańskiej armii. A jednocześnie spokojnie patrzymy, jak formacje, które przed sześćdziesięciu laty wyrzynały tysiące naszych obywateli, bo byli nimi przecież Polacy, Żydzi, Ukraińcy zamieszkujący Wołyń, dziś są gloryfikowane. Ileż w tym hipokryzji! A może to kwestia definicji? Może za terrorystę należy uważać tylko tego, kto strzela zza węgła i podkłada bomby, a tego, kto rżnie piłą i nożem, siekierą i widłami, to już nie.

Nie mamy moralnego prawa stawać do walki ze współczesnym terroryzmem, jeśli nie umiemy przynajmniej potępić zjawisk, które były jego wyłęgarnią. Przez tyle lat władze Rzeczypospolitej Polski walczą o każdy wyraz na tablicach nagrobnych na Cmentarzu Orłąt Lwowskich. I słusznie. Ale dlaczego tylko o to? Oczekuję reakcji władz III Rzeczypospolitej na to, co stało się w Iwano-Frankowsku. Oczekuję, że budowanie dobrych stosunków i przyjaznych kontaktów pomiędzy Polską i Ukrainą zostanie wreszcie oparte na prawdzie. Bo nie ma przyszłości przyjaźni, w której jedna strona przekracza granice historycznej prawdy, a druga udaje, że tego nie widzi.

Proszę o przekazanie treści tego oświadczenia prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, ministrowi spraw zagranicznych, prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej oraz Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Bardzo proszę, pan senator Kazimierz Drożdż.

Senator Kazimierz Drożdż:

Dziękuję.

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Oświadczenie swoje kieruję do pana profesora Mariusza Łapińskiego, ministra zdrowia.

Niedobór środków finansowych zmusza rektora Akademii Medycznej we Wrocławiu do wstrzymania naboru na nowe kierunki studiów licencjackich, to jest położnictwo i analitykę medyczną, we Wrocławiu, w Świdnicy i w Zielonej Górze oraz wstrzymania naboru na pierwszy rok studiów licencjackich uruchomionych w roku

* Oświadczenia złożone do protokołu – w załączeniu.

ubiegłym na kierunki ratownik medyczny, fizjoterapia i pielęgniarstwo.

Utrzymanie naboru na studia licencjackie jest jednak koniecznością wynikającą z dostosowania struktury zasobów medycznych w Polsce do struktury tych zasobów w krajach Unii Europejskiej. W 2000 r. przyjęto na studia licencjackie studentów. Jest to młodzież pochodząca z rodzin o niskim standardzie socjalnym.

Zwracam się do pana ministra o pozytywne ustosunkowanie się do mojego oświadczenia, tak aby Akademia Medyczna we Wrocławiu mogła przeprowadzić rekrutację na wspomniane studia licencjackie w bieżącym roku.

Łączę wyrazy szacunku. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Informuję, że do protokołu oświadczenia złożyli: pani senator Doktorowicz, pan senator Pawełek, pan senator Stokłosa, pan senator Podgórski, pan senator Rzemyskowski, pan senator Gierek, pan senator Drzęźła.*

Dziękuję bardzo.

Ogłaszam przerwę do godziny 20.00.

(Przerwa w obradach od godziny 17 minut 53 do godziny 20 minut 00)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Wysoka Przerzedzona Izbo, wznawiam obrady.

Powracamy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania.

Przypominam, że Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek – jest to druk nr 84A – i projekt ten za chwilę poddam pod głosowanie.

Proszę o włączenie maszyny i naciśnięcie przycisku obecności.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty

wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem przedstawionego projektu uchwały, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 69 obecnych senatorów 68 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 1)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Powracamy do rozpatrzenia punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Przypominam, że Komisja Ustawodawcza i Praworządności oraz Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek, co widzimy w druku nr 83A. I ten właśnie projekt poddam pod głosowanie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem przedstawionego projektu uchwały?

Kto jest temu przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 73 obecnych senatorów 70 głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 2)**

Wobec tego wyniku stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Powracamy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o europejskich radach założowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym.

(senator Z. Kulak)

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam, że dyskusja nad rozpatrywaną ustawą została zamknięta i obecnie głos mogą zabrać jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę, aby swój obowiązek wypełnił pan senator Zbigniew Kulak. Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Kulak:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Połączone komisje po raz kolejny dogłębnie rozpatrzyły treść ustawy i dotyczące jej poprawki, których w sumie w druku mamy trzydzieści. Propozycja jest taka, ażeby przyjąć poprawki, które wymieniono w druku nr 74Z. Może odczytam je, aby to było zanotowane w stenogramie. Są to poprawki: pierwsza, druga, trzecia, piąta, szósta, ósma, dziesiąta, jedenasta, dwunasta, trzynasta, czternasta, piętnasta, szesnasta, siedemnasta, osiemnasta, dziewiętnasta, dwudziesta, dwudziesta pierwsza, dwudziesta druga, dwudziesta trzecia, dwudziesta czwarta, dwudziesta piąta, dwudziesta szósta, dwudziesta siódma, dwudziesta ósma, dwudziesta dziewiąta, trzydziesta.

A teraz tak bardziej szczegółowo i konkretnie chciałbym zwrócić uwagę na dosłownie kilka spraw.

Poprawka druga podzieliła senatorów w połączonych komisjach. W dalszym ciągu wisi nie do końca rozstrzygnięty spór językoznawców, czy lepszym rozwiązaniem jest zapis „zarząd centralny” czy „centralne kierownictwo”. Jest to poprawka pani senator Janowskiej, która na posiedzeniu połączonych komisji przekonująco wskazała racje i swoje argumenty, ale jak mówię, głosy były podzielone i musimy to rozstrzygnąć w tej chwili.

Dalej, chciałbym zwrócić państwa uwagę na to, że poprawka dziewiąta została wycofana.

Chciałbym także zwrócić uwagę na to, że doszło do wprowadzenia autopoprawek do poprawki czternastej i dziewiętnastej. Poprawka dziewiętnasta z autopoprawką ostatecznie jest poparta przez komisję. Jeśli chodzi zaś o poprawkę czternastą z autopoprawką senatora Bienia wynik głosowania był 7:7 przy pięciu osobach wstrzymujących się od głosu i w związku z tym połączone komisje nie mogą jej rekomendować Wysokiej Izbie. Ale proszę zwrócić uwagę na to, że brak rekomendacji wynika tylko z tego, że liczba

głosów za i przeciw była dokładnie remisowa. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

W trakcie dyskusji wnioski zgłosiły panie senator Zdzisława Janowska i Teresa Liszcz oraz pan senator January Bień.

Czy pani senator Janowska chciałaby zabrać głos?

(Senator Zdzisława Janowska: Dziękuję.)

Pani senator Teresa Liszcz?

(Senator Teresa Liszcz: Dziękuję.)

Pan senator January Bień?

(Senator January Bień: Dziękuję.)

Ponadto sprawozdawcami komisji byli senator Teresa Liszcz i senator Zdzisława Janowska.

Przypominam, że pani senator Zdzisława Janowska swój wniosek zawarty w pktcie 9 w druku nr 74Z wycofała, ale każdy z państwa może ten wniosek przejąć i podtrzymać. Czy ktoś z państwa chciałby ten wniosek podtrzymać? Nie stwierdzam. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Przypominam, że w tej sprawie w toku debaty komisje oraz senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 za chwilę zostaną przeprowadzone kolejne głosowania nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Poprawka pierwsza ma na celu uproszczenie brzmienia tytułu ustawy. Jest to poprawka komisji poparta przez połączone komisje.

Kto z państwa jest za tą poprawką?

Kto jest jej przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Na 77 obecnych senatorów 73 głosowało za, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 3)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami: drugą, piątą i dwunastą, będziemy głosowali łącznie i jeżeli je przyjmiemy, to nie będziemy już głosowali nad poprawkami dziesiątą i siedemnastą. Poprawki: druga, piąta i dwunasta, to poprawki senator Zdzisławy Janowskiej poparte przez połączone komisje. Mają one charakter terminologiczny. Poprawka druga ma taki charakter bezpośrednio, a poprawki piąta i dwunasta są jej konsekwencją.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest temu przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Na 77 obecnych senatorów 62 głosowało za, 2 – przeciw, 12 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 4)**

Stwierdzam, że Senat poprawki przyjął.

Poprawka trzecia wykluczy głosowanie nad poprawką czwartą. Została ona, podobnie jak poprzednie, zgłoszona przez panią senator Janowską i zyskała poparcie połączonych komisji. Dotyczy zakresu przedmiotowego ustawy i ma charakter redakcyjny.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję bardzo.

Na 77 obecnych senatorów 74 głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 5)**

Stwierdzam, że poprawka trzecia została przyjęta

Wobec tego nie głosujemy nad poprawką czwartą. Piątą przegłosowano z drugą i dwunastą.

Mamy przed sobą poprawkę szóstą. Jeżeli ją przyjmiemy, wykluczy to głosowanie nad poprawką siódmą. Poprawka ta jest poparta przez połączone komisje. Odnosi się do pojęcia działalności gospodarczej. Poprawka ta, definiując pojęcie „przedsiębiorcy”, uwzględnia zarówno uregulowania ustawy – Prawo działalności gospodarczej, jak i cele przyjęte przez dyrektywę Unii Europejskiej z 22 września 1994 r.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest odmiennego zdania?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję bardzo.

Na 77 obecnych senatorów 76 głosowało za, a 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 6)**

Stwierdzam, że Senat poprawkę przyjął.

Wobec tego nie głosujemy nad poprawką siódmą.

Poprawki: ósmą, jedenastą, dwudziestą, dwudziestą pierwszą i dwudziestą trzecią, przegłosujemy łącznie. Są to poprawki poparte przez połączone komisje. Mają na celu uporządkowanie terminologii ustawy, dostosowując ją do obowiązującej w polskim systemie prawa. Poprawki dotyczą europejskiej rady zakładowej, która zostaje utworzona, nie zaś powoływana z mocy prawa.

Kto z państwa jest za poparciem tych poprawek?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

I możemy już pokazać wynik.

Jak wynika z tablicy, 76 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 7)**

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte.

Poprawka dziewiąta została wycofana i nie została podtrzymana.

Ponieważ przyjęliśmy poprawki: drugą, piątą i dwunastą, wpłynię to na zmianę treści popraw-

ki dziesiątej. Jest to poprawka Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej poparta przez połączone komisje. Zmierza do dookreślenia w ustawie obowiązku zapewnienia przez zarząd centralny, przez centralne kierownictwo, warunków i środków dla wszystkich trzech ustawowych trybów informowania pracowników i konsultacji z nimi.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

A kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję bardzo. Pokażmy wynik.

Na 76 obecnych senatorów 75 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 8)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka jedenasta była już przegłosowana, dwunasta także.

Poprawka trzynasta, pani senator Teresy Liszcz, jest poparta przez połączone komisje. Ma charakter redakcyjny i doprecyzowujący, ponieważ utworzenie lub ustanowienie europejskiej rady zakładowej stanowi w istocie sposób informowania pracowników i konsultacji z nimi.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest temu przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję bardzo.

77 senatorów głosowało za. **(Głosowanie nr 9)**

Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka czternasta, tej samej autorki, również poparta przez komisje, dotyczy składu specjalnego zespołu negocjacyjnego. Ma charakter doprecyzowujący. Dotyczy liczby członków tego zespołu, uwzględniając uregulowanie art. 7, który w ust. 3 mówi o dodatkowych członkach tego zespołu.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Senator Zbigniew Kulak:

Przepraszam, Panie Marszałku. Widzę tutaj niezgodność między sprawozdaniem a tym, co mówiłem, bo w głosowaniu w komisji ta poprawka nie uzyskała większości. Było siedem głosów za, siedem – przeciw, a pięć osób wstrzymało się od głosu.

(Senator Teresa Liszcz: To nie ta.)

(Senator Zbigniew Romaszewski: Nie, to piętnasta.)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Po tej uwadze możemy już z czystym sumieniem przystąpić do głosowania.

Kto z państwa jest za poparciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Pokazujemy wynik.

74 senatorów głosowało za, mimo tego zastrzeżenia pana senatora sprawozdawcy, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 10)**

Poprawka piętnasta, pana senatora Januarego Bienia, dotyczy składu specjalnego zespołu negocjacyjnego. Poprawka ma charakter doprecyzowujący. Reprezentacja w tym zespole obejmuje te państwa członkowskie, na terenie których działa przedsiębiorstwo lub ich grupa o zasięgu wspólnotowym.

Kto z państwa...

(Senator Teresa Liszcz: Przepraszam, czy mogę prosić o głos?)

Proszę bardzo.

Senator Teresa Liszcz:

To nie tak, to jest właśnie ta poprawka, przy której rozdział głosów był właśnie taki, 7:7. To jest merytoryczna poprawka. Ona polega na tym, że zamiast wyboru przez każde państwo członkowskie jednego członka proponuje się wybór co najmniej jednego. I tutaj ministerstwo tłumaczyło, że byłaby wtedy niezgodność z dyrektywą, ponieważ z dyrektywy wynika, że jest jeden z każdego państwa członkowskiego, na obszarze którego działa dane przedsiębiorstwo, a dodatkowy może być wtedy, jeżeli liczba pracowników w danym państwie członkowskim przekracza wskazane w ustawie procenty. Dziękuję.

(Senator Zbigniew Kulak: Panie Marszałku...)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

W takim razie mam taką uwagę techniczną. Obsługa, która przygotowywała ten scenariusz, przyznaje, że wyjaśnienie pani senator Teresy Liszcz jest wiążące. Wobec tego po tym wyjaśnieniu bardzo proszę...

(Senator Zbigniew Kulak: Panie Marszałku!)

Tak?

Senator Zbigniew Kulak:

Panie Marszałku, mimo wszystko prosiłbym o chwilę przerwy, dlatego że druk z poprawkami, które przegłosowaliśmy na posiedzeniu komisji, teraz nagle zmienił numerację i poprawka szesnasta nie jest tą samą poprawką szesnastą z druku nr 74Z. Gdzieś nastąpiła zmiana. Wyjaśnimy to w pięć minut.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

W takim razie pięć minut przerwy.

(Przerwa w obradach od godziny 20 minut 18 do godziny 20 minut 21)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Bardzo proszę o zajmowanie miejsc.

Chochliki się zdarzają, zatem jeszcze raz przystąpimy do wyjaśnienia treści poprawki piętnastej, a potem głosowania nad nią.

Poprawka piętnasta dotyczy składu specjalnego zespołu negocjacyjnego. Ma charakter doprecyzowujący. Dotyczy liczby członków tego zespołu, uwzględniając uregulowania art. 7, który w ust. 3 stanowi o dodatkowych członkach tego zespołu. Jest to poprawka senatora Januarego Bienia. W czasie obrad komisji w głosowaniu nad nią był wynik 7:7. Zobaczymy, jak będzie teraz.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wynik. (Rozmowy na sali)

Na 71 senatorów 57 głosowało za, 10 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 11)**

Stwierdzam, że poprawka uzyskała na sali wyraźne poparcie.

Poprawka szesnasta to poprawka komisji poparta przez połączone komisje. Ma na celu uporządkowanie terminologii ustawy, dostosowując ją w zakresie instytucji powołania do terminologii obowiązującej w polskim systemie prawa. Poprawka odnosi się do ekspertów europejskich rad zakładowych.

Kto z państwa jest za jej przyjęciem?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

I wyświetlamy wynik.

Poprawka została przyjęta jednogłośnie: 77 senatorów było za. **(Głosowanie nr 12)**

Wcześniejsze przyjęcie poprawek: drugiej, piątej i dwunastej, będzie miało wpływ na treść poprawki siedemnastej. Jest to poprawka pani senator Teresy Liszcz poparta przez połączone komisje. Ma ona charakter doprecyzowujący. Jednoznacznie wskazuje uprawnienia zespołu negocjacyjnego do odbywania narady we własnym gronie za każdym razem przed rozpoczęciem negocjacji.

Kto z państwa popiera tę poprawkę?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Możemy wyświetlić wynik.

Wynik to 78:0. **(Głosowanie nr 13)**

Poprawka została przyjęta jednogłośnie. Dziękuję bardzo.

Poprawka osiemnasta, również poparta przez połączone komisje, dotyczy procedury głosowa-

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

nia przy podejmowaniu uchwały w specjalnym zespole negocyjacyjnym. Ma charakter doprecyzowujący.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wynik.

Jest taki sam jak poprzedni: 78 senatorów głosowało za, nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał od głosu. Wszyscy senatorowie głosowali. **(Głosowanie nr 14)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka dziewiętnasta, pani senator Teresy Liszcz, poparta przez połączone komisje, dotyczy specjalnego zespołu negocyjacyjnego. Ma na celu wyeliminowanie wątpliwości, które mogą powstać, dotyczących dalszego istnienia zespołu po zawarciu porozumienia o ustanowieniu europejskiej rady zakładowej lub ustaleniu innego sposobu informowania pracowników.

Kto z państwa jest za poparciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyświetlenie wyniku.

Wynik to 78:0. **(Głosowanie nr 15)**

Czyli poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka dwudziesta już została przegłosowana w bloku wraz z innymi poprawkami, dwudziesta pierwsza także. Poprawka dwudziesta druga, pani senator Teresy Liszcz, poparta przez połączone komisje, dotyczy składu europejskiej rady zakładowej i stanowi doprecyzowanie, zgodnie z którym reprezentacja w radzie obejmuje te państwa członkowskie, na terenie których działa przedsiębiorstwo lub ich grupa o zasięgu wspólnotowym.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest temu przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Wynik: 78:0 **(Głosowanie nr 16)**

Czyli poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka dwudziesta trzecia już została przegłosowana.

Poprawka dwudziesta czwarta, komisji, poparta przez połączone komisje, naprawia błąd terminologiczny. Art. 24 odnosi się bowiem do „europejskiej rady zakładowej”, nie zaś do „specjalnego zespołu negocyjacyjnego”.

Kto z państwa jest za tą poprawką?

Kto jest jej przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Poczekamy jeszcze na dwóch senatorów, żeby osiągnąć wynik 78:0. Jeszcze dwóch senatorów nie głosowało.

(Głos z sali: Może nie chcą?)

Nie chcą? Może nie chcą? Jeden już się zdecydował. (Wesołość na sali)

Chyba że pani senator jeszcze się nie zdecydowała... Chyba nie.

(Senator Anna Kurska: Ja chyba źle nacisnęłam przycisk.)

Pani senator wstrzymała się od głosu, a więc proszę o wyświetlenie wyniku.

Na 78 obecnych senatorów 77 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 17)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami dwudziestą piątą i dwudziestą siódmą należy głosować łącznie i oczywiście to uczynimy. Są to poprawki komisji, poparte przez połączone komisje, które mają na celu uporządkowanie terminologii ustawy, dostosowując ją w zakresie instytucji powołania do terminologii obowiązującej w polskim systemie prawa. Poprawka odnosi się do prezydium europejskiej rady zakładowej.

Kto jest za poparciem tych dwu poprawek?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyświetlenie wyniku.

Wynik to 77:0 z tym, że nikt nie wyszedł z sali od momentu poprzedniego głosowania, a więc...

(Głosowanie nr 18) (Wesołość na sali)

(Głos z sali: Pan marszałek wie, kto to jest?)

Nie wiem, bo ukrył się w ten sposób, że nie nacisnął przycisku obecności.

Poprawka dwudziesta szósta, Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, poparta przez połączone komisje, dotyczy obowiązku spotkania zarządu centralnego kierownictwa z podległymi zarządami przedsiębiorstw i zakładów pracy oraz członkami Rady Europejskiej. Poprawka ta ma na celu zagwarantowanie w ustawie odpowiedniego wcześniejszego terminu zawiadomienia tych podmiotów przez zarząd lub kierownictwo.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Bardzo proszę o wyświetlenie wyniku.

77 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 19)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta siódma została przegłosowana przed chwilą.

Poprawka dwudziesta ósma mająca charakter redakcyjny została zgłoszona przez panią senator Teresę Liszcz. Jest poparta przez połączone komisje.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proponuję wyświetlić wynik.

Dziękuję bardzo.

78 senatorów głosowało za. **(Głosowanie nr 20)**

Poprawka dwudziesta dziewiąta, poparta przez połączone komisje, dotyczy procedury kar-

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

nej. Ma na celu uzupełnienie podmiotu będącego oskarżycielem publicznym.

Kto z państwa jest za poparciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyświetlenie wyniku.

68 senatorów głosowało za, 6 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 21)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta, pani senator Teresy Liszcz, dotyczy ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, obejmując jej zakresem członków zarządu zespołu negocjacyjnego i europejskiej rady zakładowej.

Kto z państwa jest za przyjęciem?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wynik.

77 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 22)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystąpimy teraz do głosowania nad przyjęciem uchwały w całości ze zmianami, które wynikają z przyjętych poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem w całości tej uchwały?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o wynik.

Na 78 obecnych senatorów 76 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 23)**

Dziękuję bardzo.

Stwierdzam, że wobec wyniku głosowania uchwała w sprawie tej ustawy została podjęta.

Powracamy do rozpatrzenia punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, która odniosła się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Bardzo proszę o zabranie głosu panią senator Aleksandrę Koszadę, która przedstawi uzgodnione na posiedzeniu wnioski.

Senator Aleksandra Koszada:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej na posiedzeniu w dniu 21 marca 2002 r. po rozpatrzeniu wniosków zgłoszonych w toku debaty w dniu dzisiejszym nad ustawą o zmianie ustawy o paszportach przedstawia Wysokiemu Senatowi następujące stanowisko.

Wysoki Senat raczy przyjąć poprawki: pierwszą, drugą, trzecią, czwartą, piątą, szóstą i ósmą. Wymienione poprawki komisja przyjęła jednomyślnie. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Głos mógłby jeszcze zabrać pan senator Zbyszko Piwoński, jeśliby chciał, bo zgłosił w czasie dyskusji wnioski.

Dziękuję bardzo.

Zatem przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach.

Zgodnie z Regulaminem Senatu przystąpimy do głosowania, według kolejności przepisów ustawy.

Poprawka pierwsza, poparta przez komisję, zmierza do uzupełnienia upoważnienia do wydania rozporządzenia dotyczącego problematyki paszportów dyplomatycznych i paszportów służbowych Ministerstwa Spraw Zagranicznych o wytyczne dotyczące jego treści.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję bardzo.

Poprawka wygrała 78 głosów za do 0. **(Głosowanie nr 24)**

I została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka druga, również poparta przez komisję, zmierza do uzupełnienia upoważnienia do wydania rozporządzenia dotyczącego opłat paszportowych o wytyczne dotyczące jego treści.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymuje się od głosu?

Bardzo proszę o wyświetlenie wyniku.

Na 78 obecnych senatorów 76 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 25)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzecia...

(Senator Marian Żenkiewicz: Panie Marszałku, w sprawie formalnej.)

Proszę bardzo.

Senator Marian Żenkiewicz:

Zanim zaczniemy głosować nad poprawką trzecią, chciałbym zapytać pana marszałka lub ludzi, którzy są większymi niż ja erudydami, czy z punktu widzenia języka polskiego prawidłowe jest sformułowanie „ważny jest”, bo w moim przekonaniu powinno być „jest ważny”, zgodnie ze składnią gramatyczną. Prosiłbym, żeby to rozstrzygnęli lepsi ode mnie fachowcy.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Tak jest, zaraz zasięgnę porady, Panie Senatorze.

(Rozmowy na sali)

Jak mi tutaj wyjaśniają, jest to stylistyka języka prawniczego, który, jak wiadomo, ma swoją hermetykę i jest dostępny przede wszystkim dla prawników. Myślę jednak, że to sformułowanie jest zrozumiałe i nie mamy o co kruszyć kopii. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzecią zmierzającą do zachowania spójności z art. 9 ust. 1 ustawy nowelizowanej, który stanowi, że paszport jest ważny przez dziesięć lat od daty jego wydania.

(Głos z sali: Jest ważny?)

Proszę państwa, ja ten zapis interpretuję, nie przytaczam go. Macie państwo ten zapis w swoim dokumencie, a ja w wyjaśnieniu interpretuję, co to znaczy. Interpretuję. Jeżeli jest zapisane „ważny jest”, to znaczy, że jest ważny.

(Wesołość na sali) (Oklaski)

Jest to poprawka poparta przez komisję.

Kto z państwa jest za jej przyjęciem?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu – mimo że... jest ważny?

Dobrze, dziękuję bardzo. Proszę o wyniki.

Na 78 obecnych senatorów 75 głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 26)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka czwarta, poparta przez komisję, zmierza do uzupełnienia upoważnienia do wydania rozporządzenia dotyczącego zakresu oraz trybu zwrotu opłaty paszportowej i poniesionych kosztów w przypadku unieważnienia paszportu o wytyczne dotyczące jego treści.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest temu przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Na 78 obecnych senatorów 77 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 27)**

Upoważnia to do wniosku, że poprawka została przyjęta.

Poprawka piąta, poparta przez komisję, zmierza do uzupełnienia upoważnienia do wydania rozporządzenia dotyczącego wzorów oraz trybu wydawania paszportów o wytyczne dotyczące jego treści.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest temu przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o wyniki.

78 senatorów jednogłośnie poparło tę poprawkę. **(Głosowanie nr 28)**

Wobec tego została przyjęta.

Poprawka szósta, poparta przez komisję, zmierza do ustanowienia przepisów przejściowych dotyczących kwestii ważności paszportów blankietowych wydanych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej oraz wniosków o wydanie tych paszportów.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Bardzo proszę o wynik.

Poprawka została przyjęta jednogłośnie przez 78 senatorów. **(Głosowanie nr 29)**

Poprawka siódma będzie przegłosowana, ponieważ spełniliśmy warunki związane z przyjęciem poprawek poprzednich. Jest to poprawka komisji, ale niepoparta przez komisję. Zmierza ona do ustanowienia przepisu przejściowego, w myśl którego akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień ustawowych zmieniających ustawą nowelizującą zachowują moc do czasu ich zastąpienia przez akty wykonawcze wydane na podstawie ustawy nowelizującej.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o wynik.

Na 78 obecnych senatorów 8 głosowało za, 59 – przeciw, 10 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 30)**

Stwierdzam, że poprawka nie uzyskała wymaganej większości.

Poprawka ósma będzie mogła być przegłosowana, ponieważ odrzuciliśmy poprawkę siódmą. Poprawka ósma jest poprawką senatora Zbyszka Piwońskiego, popartą przez komisję, i zmierza do ustanowienia przepisu przejściowego, w myśl którego akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień ustawowych zmienianych przez ustawę nowelizującą zachowują moc do czasu ich zastąpienia przez akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień ustawowych w brzmieniu nadanym przez ustawę nowelizującą.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu.

Proszę o wyniki.

Przy 3 głosach wstrzymujących się i 75 za poprawka została przyjęta. **(Głosowanie nr 31)**

Przystępujemy do głosowania nad całością uchwały wraz z przyjętymi poprawkami.

Kto z państwa jest za przyjęciem uchwały, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciwny?

* Na 78 obecnych senatorów 78 głosowało za.

** Na 78 obecnych senatorów 78 głosowało za.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Jednogłośnie. (**Głosowanie nr 32**)*

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat jednogłośnie podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach.

Powracamy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Komisja Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej przedstawiły projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie ustawy bez poprawek, co widzimy w drukach nr 72A i 72B. Te właśnie projekty będą poddane pod głosowanie.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem uchwały w sprawie tej ustawy?

Kto jest przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Bardzo proszę o wynik.

Jednogłośnie. (**Głosowanie nr 33**)*

Uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji podjęliśmy jednogłośnie.

Powracamy do rozpatrzenia punktu szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r.

Przypominam, że procedury w sprawie tej ustawy zostały wyczerpane i obecnie możemy przystąpić do głosowania.

Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego przedstawiły projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek. I ten wniosek poddaję pod głosowanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego projektu uchwały?

Kto jest przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Jednogłośnie. (**Głosowanie nr 34**)*

Wobec wyników stwierdzam, że Senat jednogłośnie podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem

Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie 20 września 2001 r.

Powracamy do rozpatrzenia punktu siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Przypominam, że w przerwie obrad odbyło się posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, która odniosła się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Proszę o zabranie głosu sprawozdawcę Komisji Nauki, Edukacji i Sportu panią senator Irenę Kurzępę i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków.

Senator Irena Kurzępa:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Senacka Komisja Nauki, Edukacji i Sportu na posiedzeniu w dniu 21 marca bieżącego roku po rozpatrzeniu wniosków zgłoszonych w toku debaty nad ustawą o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, odbywającej się w dniu dzisiejszym, przedstawia Wysokiemu Senatowi następujące stanowisko.

Wysoki Senat raczy przyjąć wniosek zawarty w punkcie oznaczonym rzymską jedynką, czyli wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. Za takim stanowiskiem głosowało trzynastu członków komisji obecnych na posiedzeniu, a jeden był przeciw. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Czy senatorowie wnioskodawcy chcą zabrać głos?

Senator Janina Sagatowska? No może by i chciała.

Senator Anna Kurska?

(Senator Anna Kurska: Dziękuję.)

Senator Mieczysław Janowski? Tak.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Proszę o przyjęcie poprawek drugiej i trzeciej.

Poprawka druga dotyczy utrzymania składu komisji konkursowej w takiej relacji, jak to jest obecnie, to znaczy utrzymania przewagi organów prowadzących i sprawujących nadzór pedagogiczny w komisjach, które decydują o wyborze dyrektora. Poprawka trzecia odnosi się do nielączenia szkół podstawowych z gimnazjami. Argumenty zostały przytoczone. Dziękuję bardzo.

* Na 78 obecnych senatorów 78 głosowało za.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Bardzo dziękuję.

Przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Przypominam, że Komisja Nauki, Edukacji i Sportu wносиła o przyjęcie ustawy bez poprawek, a senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek. I w związku z tym, zgodnie z regulaminem, w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek, zawartym w punkcie oznaczonym rzymską jedynką w druku nr 80Z, a następnie, jeżeli wniosek o przyjęcie bez poprawek zostanie odrzucony, będziemy głosowali nad poprawkami, za którymi agitował między innymi pan senator Mieczysław Janowski.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, popartym przez komisję, o przyjęcie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw bez poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego wniosku?

Kto jest mu przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wynik.

Na 78 obecnych senatorów 67 głosowało za, 9 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 35**)

Stwierdzam, że w wyniku tego głosowania Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrzenia punktu ósmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Przypominam, że Komisja Emigracji i Polaków za Granicą przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek, druk senacki nr 78A. I ten właśnie projekt, o przyjęcie bez poprawek, poddam teraz pod głosowanie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za przyjęciem uchwały w sprawie ustawy o ustanowieniu dnia Polonii w dniu 2 maja?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wynik.

Po raz kolejny osiągnęliśmy jednogłośnieść. 78 senatorów głosowało za. (**Głosowanie nr 36**)

Wobec tego stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą.

Powracamy do rozpatrzenia punktu dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia, która ustosunkowała się do wszystkich wniosków przedstawionych w toku debaty.

Proszę, aby pan senator Marek Balicki zechciał te wnioski przedstawić.

Senator Marek Balicki:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Wysoki Senacie, w czasie debaty plenarnej został zgłoszony przez panią senator Szyszkowską wniosek o odrzucenie ustawy. Przypomnę, że wcześniej komisja wносиła o przyjęcie ustawy bez poprawek. Po ponownym wysłuchaniu argumentów, po wysłuchaniu stanowiska rządu komisja sześcioma głosami za, przy jednym głosie wstrzymującym, poparła wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy pani senator Maria Szyszkowska chciałaby zabrać głos? Tak.

Proszę bardzo.

Senator Maria Szyszkowska:

Przypominam, że w grudniu Wysoki Senat odrzucił projekt rządowy i stanął na stanowisku, że już od 1 stycznia powinno zacząć obowiązywać prawo farmaceutyczne, na mocy którego właścicielem apteki mógłby być tylko i wyłącznie aptekarz, co zresztą jest zgodne z uregulowaniami prawnymi w innych krajach europejskich. I teraz po raz drugi mamy do czynienia z projektem rządowym, który utrzymuje obecną sytuację aż do 1 października, sytuację, która w gruncie rzeczy zagraża każdemu z nas, ponieważ sytuacja, w której każdy, kto ma pieniądze, może stać się właścicielem apteki, nie jest zdrowa, bo przecież leki nie są towarem. W związku z tym wnoszę

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

o odrzucenie projektu rządowego, zresztą już raz to uczyniliśmy.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Przystąpimy do głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Przypominam, że w toku debaty przedstawiono dwa przeciwstawne wnioski: wniosek pani senator Marii Szyszkowskiej o odrzucenie ustawy i wniosek Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Zgodnie z regulaminem w pierwszej kolejności będziemy głosowali nad wnioskiem o odrzucenie ustawy, a w przypadku odrzucenia tego wniosku będziemy głosowali nad wnioskiem komisji o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosku pani senator Marii Szyszkowskiej o odrzucenie tej ustawy?

Kto jest przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wynik.

26 senatorów głosowało za, 38 – przeciw, 13 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 37)**

Stwierdzam, że wniosek nie uzyskał wymaganej większości, a zatem będziemy głosowali w sprawie przyjęcia ustawy bez poprawek.

Bardzo proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosku Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia, popartym przez komisję, o przyjęcie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych bez poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników.

Za podjęciem uchwały w sprawie ustawy 48 senatorów głosowało za, 16 – przeciw, 12 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 38)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

W ten sposób wyczerpaliśmy porządek obrad dzisiejszego posiedzenia.

Chciałbym zapytać czy ktoś z państwa chciałby jeszcze wygłosić oświadczenie poza porządkiem obrad? Nie ma chętnych.

(Rozmowy na sali)

Proszę zatem o wysłuchanie następującej informacji. Otóż kolejne, trzynaste posiedzenie Senatu jest planowane na 10 i 11 kwietnia. Porządek obrad zostanie państwu dostarczony w terminie określonym w regulaminie.

Ponieważ zobaczymy się dopiero po świętach, życzę państwu wszystkiego najlepszego. Są na to różne formułki: zdrowych i wesołych świąt, smacznego jajka. Wszystkiego, co państwa ucieszy. Dziękuję bardzo.

Zamykam dwunaste posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

(Koniec posiedzenia o godzinie 20 minut 53)

Wyniki głosowań

[illegible]

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1 J. Adamski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	+	+	+	+	?	?	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
4 M. Balicki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
5 J. Bargieł	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
6 T. Bartos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
7 M. Berny	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J. Bielawski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
10 J. Bień	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
11 F. Bobrowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	?
12 K. Borkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	-
13 W. Bułka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
14 C. Christowa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
15 A. Chronowski	?	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-
16 J. Cieślak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
17 Z. Cybulski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
18 G. Czaja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
19 J. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21 K. Drożdż	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
22 B. Drzęzła	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	+
23 H. Dzido	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-
24 J. Dziemdziała	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	+	?	+
25 G. Ferenc	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	?
26 A. Gierek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
27 W. Gładkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+
28 Z. Gołabek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
29 H. Gołębiewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+
30 G. Grabowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31 A. Graczyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
32 S. Izdebski	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	.
33 A. Jaeschke	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
34 A. Jamróz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
35 Z. Janowska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
36 M. Janowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-
37 Z. Jarmużek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	?
38 R. Jarzembowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
39 D. Kempka	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
40 A. Klepacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	?
41 J. Konieczny	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
42 A. Koszada	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	?
43 M. Kozłowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
44 Z. Kruszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	?
45 O. Krzyżanowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
46 Z. Kulak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
47 A. Kurska	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	?
48 I. Kurzępa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	?	+
49 K. Kutz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+	?	?
50 G. Lato	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
51 M. Lewicki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
52 G. Lipowski	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+
53 T. Liszcz	?	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-

Przemówienia i oświadczenia
senatorów
przekazane do protokołu,
niewygłoszone
podczas 12. posiedzenia Senatu

Oświadczenie złożone przez senatora Władysława Bułkę wspólnie z innymi senatorami

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Leszka Millera.

W grudniu 2001 r. ukazały się w „Dzienniku Ustaw” dwa rozporządzenia ministra finansów: jedno, z 7 grudnia 2001 r., w sprawie zwolnienia od cła towarów przywożonych w bagażu osobistym podróżnego, a drugie, z 12 grudnia 2001 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków wykonywania czynności kontroli celnej. Weszły one w życie w dniu 1 stycznia 2002 r.

Minister finansów, wprowadzając te rozporządzenia, chciał ograniczyć działalność tak zwanych mrówek, czyli osób trudniących się z przyczyn komercyjnych przenoszeniem przez granicę przede wszystkim tańszego alkoholu i tytoniu. Wynika z nich, że od dnia 1 stycznia 2002 r. osoba mieszkająca w strefie nadgranicznej może raz w miesiącu przywieźć do Polski tylko 1/2 l alkoholu i dwadzieścia sztuk papierosów i że w przypadku mieszkańców terenów Polski bardziej oddalonych od granicy obowiązuje już większy limit zagranicznych zakupów: bez kłopotów przekroczą oni granicę, przenosząc czy przewożąc jednorazowo 1 l wyrobów spirytusowych, 2 l wina, 5 l piwa oraz dwieście sztuk papierosów.

Panie Premierze! Wspomniane rozporządzenia nie są dokumentami dopracowanymi. Ośmielamy się twierdzić, że nie przynoszą one zakładanych efektów ekonomicznych, a wywołują falę niezadowolenia społecznego wśród mieszkańców powiatów leżących zwłaszcza przy granicy z Czechami, Słowacją, Rosją, Białorusią i Ukrainą. Wbrew uzasadnieniom towarzyszącym powstawaniu tych dokumentów znakomita większość mieszkających tam obywateli nigdy alkoholu i papierosów nie przywoziła. Zwłaszcza oni mówią o dyskryminacji. Bo dlaczego na przykład mieszkaniec Żywca może przywieźć mniej niż mieszkaniec Warszawy?

W tych trudnych ekonomicznie czasach tańsza żywność z zagranicy była często podstawą przetrwania wielu ludzi, w tym zwłaszcza bezrobotnych.

Art. 32 Konstytucji RP mówi: „Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny”. Jak to się ma do wymienionych rozporządzeń ministra finansów? Jeszcze raz powtarzamy: mieszkańcy powiatów przygranicznych są oburzeni tak jawną dyskryminacją, która jest niewspółmierna do korzyści płynących z wprowadzenia tych wybiórczych ograniczeń.

Władysław Bułka
Sergiusz Plewa
Witold Gładkowski

Oświadczenie złożone przez senator Krystynę Doktorowicz

Oświadczenie skierowane do ministra kultury Andrzeja Celińskiego.

W związku z pracami Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu nad zmianą ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych proszę Pana Ministra o zainteresowanie się problemem podnoszonym przez środowisko nauczycieli akademickich z kierunków artystycznych uczelni nadzorowanych przez Ministerstwo Kultury oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Problem ten dotyczy wprowadzenia do systemu awansu akademickiego stopni w sztuce odpowiadających stopniom naukowym doktora i doktora habilitowanego w nauce.

Dotychczas obowiązująca ustawa o tytule naukowym i stopniach naukowych wprowadzała dla awansu akademickiego artystów zatrudnionych w szkołach wyższych nazwy „kwalifikacje I i II stopnia”. Proponowana przez środowisko oraz Radę Wyższego Szkolnictwa Artystycznego zmiana polegałaby na zastąpieniu w nowelizacji ustawy kwalifikacji I i II stopnia nazwami „doktora sztuki” i „doktora habilitowanego sztuki”. Nowelizacja taka jest potrzebna ze względu na współpracę z uczelniami zagranicznymi i równoważność dyplomów. Kwalifikacje I i II stopnia, mimo zapisów prawnych o równoważności ze stopniami naukowymi, za granicą są całkowicie niezrozumiałe.

W sprawie tej jednoznacznie pozytywnie wypowiedziała się Rada Główna Szkolnictwa Wyższego w stanowisku z dnia 29 czerwca 2000 r. oraz w opinii do obecnego projektu nowelizacji ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych z dnia 20 lutego 2002 r. Równie pozytywną opinię wyraziła również Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich w uchwale Prezydium KRASP z dnia 1 grudnia 2001 r.

Ustawowe rozwiązanie kwestii ujednolicenia nazewnictwa w systemie awansu akademickiego przedstawicieli kierunków artystycznych będzie odpowiadało standardom europejskim, pozwoli również na uznanie dorobku artystycznego nauczycieli akademickich dziedzin i dyscyplin artystycznych.

Poparcie projektu nowelizacji przez Pana Ministra z pewnością będzie sprzyjało rozwiązaniu problemów podległej ministrowi kultury kadry wyższego szkolnictwa artystycznego.

Łacząc wyrazu szacunku
Krystyna Doktorowicz

Oświadczenie złożone przez senator Krystynę Doktorowicz

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej i sportu Krystyny Łybackiej.

W związku z pracami resortu nad zmianą ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych proszę Panią Minister o zainteresowanie się problemem podnoszonym przez środowisko nauczycieli akademickich z kierunków artystycznych uczelni nadzorowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu oraz Ministerstwo Kultury. Problem ten dotyczy wprowadzenia do systemu awansu akademickiego stopni w sztuce odpowiadających stopniom naukowym doktora i doktora habilitowanego w nauce.

Dotychczas obowiązująca ustawa o tytule naukowym i stopniach naukowych wprowadzała dla awansu akademickiego artystów zatrudnionych w szkołach wyższych nazwy „kwalifikacje I i II stopnia”. Proponowana przez środowisko oraz Radę Wyższego Szkolnictwa Artystycznego zmiana polegałaby na zastąpieniu w nowelizacji ustawy kwalifikacji I i II stopnia nazwami „doktora sztuki” i „doktora habilitowanego sztuki”. Nowelizacja taka jest potrzebna ze względu na współpracę z uczelniami zagranicznymi i równoważność dyplomów. Kwalifikacje I i II stopnia, mimo zapisów prawnych o równoważności ze stopniami naukowymi, za granicą są całkowicie niezrozumiałe.

W sprawie tej jednoznacznie pozytywnie wypowiedziała się Rada Główna Szkolnictwa Wyższego w stanowisku z dnia 29 czerwca 2000 r. oraz w opinii do obecnego projektu nowelizacji ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych z dnia 20 lutego 2002 r. Równie pozytywną opinię wyraziła również Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich w uchwale Prezydium KRASP z dnia 1 grudnia 2001 r.

Ustawowe rozwiązanie kwestii ujednolicenia nazewnictwa w systemie awansu akademickiego przedstawicieli kierunków artystycznych będzie odpowiadało standardom europejskim, pozwoli również na uznanie dorobku artystycznego nauczycieli akademickich dziedzin i dyscyplin artystycznych.

Łączę wyrazy szacunku
Krystyna Doktorowicz

Oświadczenie złożone przez senatora Bernarda Drzęźłę

Oświadczenie skierowane do ministra skarbu państwa Wiesława Kaczmarka oraz ministra gospodarki Jacka Piechoty.

Szanowni Panowie Ministrowie!

W październiku ubiegłego roku otrzymałem zaproszenie na konferencję na temat restrukturyzacji polskiej elektroenergetyki, która miała się odbyć w dniach 27-28 listopada w hotelu „Sheraton” w Warszawie. Organizatorem konferencji była firma EF International z siedzibą w Londynie. Zaproszenie to zbulwersowało mnie wielce, ponieważ koszt uczestnictwa, nieobejmujący kosztów noclegów, wynosił około 5 tysięcy 400 zł (dokładnie: 899 funtów brytyjskich). Już wówczas chciałem do Panów Ministrów napisać, ale doszedłem do wniosku, że jest to sprawa zbyt drobna w porównaniu z problemami, którymi się Panowie zajmują. Swój protest wobec organizatorów wyraziłem tylko w stwierdzeniu, że cechuje ich brak realizmu, jeśli wysyłają takie zaproszenie profesorowi polskiej uczelni. Skądinąd wiem, że również żaden profesor amerykański nie zapłaciłby takiej sumy za udział w konferencji.

Przeprowadzona niedawno w Senacie i w senackiej Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych debata budżetowa, która stanowiła dla mnie zupełnie nowe i raczej przykre doświadczenie, przypomniła mi omawianą sprawę i skłoniła do napisania tego oświadczenia. Jeśli bowiem treścią debaty były rozważania typu, ile zabrać dzieciom głuchym, żeby dołożyć dzieciom niewidomym lub na odwrót, a w grę wchodziły często kwoty znacznie mniejsze od zysku netto organizatora konferencji, to nie można się nie oburzać brakiem umiaru w kalkulacji kosztów konferencji.

Zapewniam Panów Ministrów, że wiem, o czym mówię. Ja sam organizowałem lub uczestniczyłem w dziesiątkach konferencji naukowych, krajowych i zagranicznych. Były to konferencje nawet pięciodniowe, a ich koszt obejmował: wyżywienie, zakwaterowanie, materiały konferencyjne i tłumaczenia symultaniczne i mimo to wynosił co najwyżej połowę kwoty żądanej przez EF International.

Panowie Ministrowie, proszę zwrócić uwagę podległym sobie firmom, żeby bardziej szanowały budżet państwa, ignorując zaproszenia na tak drogie konferencje. W szczególności powinno to dotyczyć jednostek budżetowych, takich jak URE. Także firmom prywatnym nie powinno się pozwolić na wliczanie tego rodzaju opłat w koszty działalności.

Przy okazji wyrażam zdziwienie, że nie znalazła się żadna polska instytucja naukowa zdolna do zorganizowania podobnej konferencji na nie niższym poziomie merytorycznym.

Łączę wyrazy szacunku
Bernard Drzęźła

Oświadczenie złożone przez senatora Adama Gierka

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej i sportu Krystyny Łybackiej.

Moje oświadczenie dotyczy potrzeby wyjaśnienia przyczyn przedłużania się terminów podpisania umowy międzynarodowej pomiędzy rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządami Czeskiej Republiki i Republiki Słowackiej o wzajemnym uznawaniu studiów oraz o równoważności dokumentów dotyczących wykształcenia, a także nadawania stopni i tytułów naukowych.

Sprawą tą zainteresowana jest grupa polskich pracowników naukowych, którzy po roku 1997 w wyniku przeprowadzonego przewodu habilitacyjnego uzyskali na uczelniach czeskich i słowackich stopień naukowy (tytuł) docenta.

Do roku 1997 Ministerstwo Edukacji Narodowej RP respektowało postanowienia konwencji z 1972 r. i porozumienia z 1987 r. i wydawało dokument o równoważności tytułu (stopnia) docenta uczelni słowackich i czeskich z polskim stopniem naukowym doktora habilitowanego.

W roku 1998, bez wcześniejszego powiadomienia zainteresowanych środowisk krajowych, wstrzymano wydawanie tychże zaświadczeń, jak tłumaczono, do czasu podpisania nowych umów międzynarodowych.

Prace nad treścią tych umów rozpoczęły się już, jak mi wiadomo, w II kwartale 1998 r.

W związku z tym zwracam się do Pani Minister Krystyny Łybackiej z zapytaniem.

Jaki etap osiągnęły rozmowy i uzgodnienia z obu krajami?

Kiedy należy oczekiwać podpisania stosownych umów?

Podpisanie oczekiwanych umów umożliwi dalsze pogłębianie współpracy w dziedzinie nauki i edukacji oraz ułatwi wymianę studentów i pracowników szkół wyższych. Będzie też etapem deklarowanej współpracy kulturalnej i naukowej państw Grupy Wyszehradzkiej.

Pragnę podkreślić, że obowiązująca Polskę umowa o współpracy kulturalnej i naukowej, podpisana w Pradze w dniu 16 września 1991 r. – DzU z 1992 r. nr 42, poz. 184 – nakazuje obu umawiającym się stronom wzajemne wspieranie się w dziedzinie nauki i szkolnictwa.

Z poważaniem
Adam Gierek

Oświadczenie złożone przez senatora Grzegorza Latę

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra infrastruktury Marka Pola.

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy proponowana nowelizacja ustawy – Prawo o ruchu drogowym przewiduje zmianę organów założycielskich wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego.

Według obecnie obowiązujących art. 116 i 120 wyżej wymienionej ustawy, takimi organami są zarządy wojewódzkie, a sygnały płynące od wojewodów, samorządów powiatowych i ośrodków szkolenia kierowców dają podstawę do stwierdzenia, że sprawowany obecnie nadzór jest niedostateczny. Jeśli weźmie się również pod uwagę ostatnie wyniki kontroli tych ośrodków przez NIK, podporządkowanie ich wojewodom wydaje się zasadne i konieczne.

Wielce niepokojąca i społecznie nie do zaakceptowania jest sytuacja niegospodarności i niskiej efektywności tych ośrodków, szczególnie w przypadku poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze własnych województw. Brak efektywnego zaangażowania się w poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, popularyzację przepisów o ruchu drogowym i podnoszenie kultury jazdy kierowców, mimo ustawowo zapisanych obowiązków i posiadania na to wygospodarowanych środków, jest widoczny w zwiększającej się liczbie wypadków drogowych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt niepłacenia przez te ośrodki podatków, przez co budżet państwa traci duże wpływy. Chciałbym również zaznaczyć, że powołana przez zarządy wojewódzkie kadra dyrektorska ośrodków jest niejednokrotnie niekompetentna i dobierana wedle klucza partyjnego.

Jestem przekonany, że podporządkowanie wojewodom ośrodków ruchu drogowego zapewni:

- zdecydowaną poprawę efektywności ośrodków oraz możliwość egzekwowania od nich części przychodów i przeznaczania ich na cele związane z infrastrukturą drogową lub inne działania związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego;
- wyeliminowanie dualizmu nadzorczego polegającego na tym, że działalność związana z nadzorem nad organizowaniem i prowadzeniem egzaminów państwowych oraz niektórych szkoleń sprawowana jest przez wojewodę, natomiast nadzór nad ośrodkiem sprawowany jest przez samorząd wojewódzki;
- skuteczną działalność wojewody będącego równocześnie przewodniczącym wojewódzkiej rady bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- zdecydowane eliminowanie przejawów korupcji, które stwierdziła Najwyższa Izba Kontroli.

Z poważaniem
Grzegorz Lato

Oświadczenie złożone przez senatora Kazimierza Pawełka

Oświadczenie skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Jerzego Hausnera.

Szanowny Panie Ministrze!

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 28 kwietnia 1999 r. w ramach restrukturyzacji część pracowników zakładów specjalnych i zbrojeniowych, w tym także z PZL Świdnik, w imieniu których występuję do Pana Ministra, została przeniesiona w stan spoczynku zawodowego. Pracownicy ci otrzymali świadczenia w wysokości 100% wymiaru emerytury. Regulowanie należnych świadczeń zostało jednak sędowane na Krajowy Urząd Pracy, co nadało tej grupie jakby status bezrobotnych.

Tego rodzaju podporządkowanie i traktowanie wywołuje wielką frustrację wśród tej grupy emeryckiej. Ci ludzie zostali wysłani na wcześniejsze emerytury po przepracowaniu minimum trzydziestu pięciu lat i uważają, iż są dyskryminowani w stosunku do innych grup wczesnoemeryckich. Ich zdaniem naruszone zostało także konstytucyjne prawo do równego traktowania wszystkich obywateli, jako że inni są beneficjentami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ze wszystkimi prawami i przywilejami wynikającymi z tego podporządkowania.

Szanowny Panie Ministrze, grupa byłych pracowników zakładów specjalnych i zbrojeniowych, w tym PZL Świdnik, którzy w ramach restrukturyzacji zostali przeniesieni na wcześniejsze emerytury, jest niewielka. Stąd też nie powinno stwarzać większych komplikacji – oczywiście po nowelizacji przepisów – przeniesienie ich podporządkowania z Krajowego Urzędu Pracy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Pozytywne załatwienie tej sprawy spowoduje ustąpienie uczucia frustracji i wielkiego rozczarowania, jakie panuje wśród tych zasłużonych, długoletnich pracowników czołowych zakładów zbrojeniowych.

Pozostaję z szacunkiem
Kazimierz Pawełek

Oświadczenie złożone przez senatora Bogdana Podgórskiego

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra finansów Marka Belki oraz wiceprezesa Rady Ministrów, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Jarosława Kalinowskiego.

Oświadczenie w sprawie zwiększenia środków na bieżące utrzymanie i konserwację urządzeń melioracji wodnych podstawowych w województwie małopolskim.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, DzU nr 115 poz. 1229, na urząd marszałka województwa przeniesiony został obowiązek wykonywania praw właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność skarbu państwa jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Tymczasem w budżecie państwa na rok 2002 powyższa zmiana nie spowodowała wprowadzenia zapisów o przeznaczeniu odpowiednio wysokich środków na to, aby samorząd województwa mógł, zgodnie z obowiązkiem nałożonym przez ustawę, zrealizować dodatkowo zlecone zadania rządowe.

W wydatkach budżetowych na rok 2002 zapisano na bieżące utrzymanie i konserwację urządzeń melioracji wodnych podstawowych dla województwa małopolskiego środki w wysokości 2 milionów 714 tysięcy zł – dział 010 rozdział 01008 §2210. Na podstawie informacji zawartych w prośbie o interpelację, z jaką wystąpił do mnie marszałek województwa małopolskiego, chciałbym poinformować, że przeznaczone w budżecie państwa środki są zbyt małe, by samorząd województwa mógł prawidłowo i zgodnie z zapisem ustawowym wykonać przeniesione na niego zadania.

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego kwota niezbędna na realizację wymienionych zadań wynosi 11 milionów 780 tysięcy zł. Byłaby ona przeznaczona na:

- wydatki związane z technicznym zabezpieczeniem województwa małopolskiego przed powodzią – 3 miliony 200 tysięcy zł;
- jednokrotną konserwację wałów przeciwpowodziowych – 4 miliony zł;
- jednokrotną konserwację rzek i potoków uregulowanych – 3 miliony zł;
- doraźne roboty konserwacyjne na rzekach i potokach nieuregulowanych – 1 milion zł;
- roboty interwencyjne na przepompowniach melioracyjnych – 500 tysięcy zł;
- odszkodowania, operaty, dokumentacje – 80 tysięcy zł.

W związku z faktem, że w ramach zaplanowanej w budżecie państwa na rok 2002 kwoty w wysokości 2 milionów 714 tysięcy zł nie ma możliwości prowadzenia podstawowych prac przeciwpowodziowych, zwłaszcza po jesiennym przeglądzie wałów, zwracam się do Panów Ministrów z dwoma zapytaniami.

Czy możliwe jest zwiększenie kwoty przeznaczonej na bieżące utrzymanie i konserwację urządzeń melioracji wodnych podstawowych w województwie małopolskim do wysokości 11 milionów 780 tysięcy zł, zgodnie z kosztorysem przedstawionym przez marszałka województwa małopolskiego?

Czy możliwe jest stałe wsparcie wymienionej dotacji, ze względu na niskie nakłady z budżetu państwa, środkami z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej?

Dodatkowo informuję, że pytanie dotyczące kwestii wsparcia działań Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego środkami pochodzącymi z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zostało przedstawione również panu Jerzemu Mazurkowi, podsekretarzowi stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, podczas spotkania na Konwencji Marszałków Województw RP w Gdańsku w dniu 29 grudnia 2001 r. Marszałek województwa małopolskiego poinformował mnie, że ta propozycja została przyjęta przez pana ministra ze zrozumieniem i wstępną aprobatą.

Z wyrazami szacunku
Bogdan Podgórski

Oświadczenie złożone przez senatora Tadeusza Rzemyskowskiego

Oświadczenie skierowane do prezesa Zarządu Polskich Kolei Państwowych Krzysztofa Celińskiego.

Oświadczenie to kieruję, zainspirowany wieloma sygnałami o beznadziejnym stanie przystanków i dworców kolejowych.

Odbyłem „inspekcję” dworców w Pile i dziewięciotysięcznym Jastrowiu leżącym przy zelektryfikowanej magistrali Poznań – Kołobrzeg i moje wrażenia mogę zawrzeć w trzech niesympatycznych, ale niestety adekwatnych do stwierdzonych faktów słowach: brud, smród i ubóstwo.

Nie mogłem uwierzyć, że u progu XXI wieku na ziemiach gospodarnej Wielkopolski mogą funkcjonować budynki użyteczności publicznej tak niesamowicie brudne, z powybijanymi oknami, wyrwanymi drzwiami, a nawet grzejnikami c.o. Przeciekają powszechnie wszelkie zadaszania, w tunelach tygodniami gromadzą się głębokie kałuże, a pomieszczeń sanitarnych i świetlicowych chyba nikt nie sprząta. Nie będę już wspominał o takich „drobiazgach”, jak odpadające tynki zewnętrzne i wewnętrzne, wielkie braki w oświetleniu pomieszczeń i peronów itp.

Przy obecnej, powszechnie nieczytelnej strukturze organizacyjnej PKP nie mogłem dotrzeć do osób, które są odpowiedzialne za ten katastrofalny stan infrastruktury polskiego kolejnictwa.

Z tego więc powodu, a także z uwagi na powszechny charakter tego zjawiska w kraju, postanowiłem wystąpić w niniejszej sprawie, korzystając z formy publicznego oświadczenia senatorskiego.

Pragnę dowiedzieć się, kiedy PKP zdecyduje się wręczyć swoim pracownikom miotłę, wiadro z wodą i mydłem oraz ścierkę i rozpocznie podstawowe porządki w kolejowych budynkach i ich otoczeniu. Proszę tylko nie odpowiadać, że potrzebne są na ten cel jakieś specjalne środki, które winien dodatkowo uchwalić... Senat RP.

Z poważaniem
Tadeusz Rzemyskowski

Oświadczenie złożone przez senatora Henryka Stokłosę

Oświadczenie skierowane do ministra środowiska Stanisława Żelichowskiego.

Dotyczy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2001 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska.

Przed kilkoma dniami odwiedzili mnie członkowie Zarządu Związku Producentów Ryb z Poznania, którzy przedstawili mi swoją opinię na temat ostatnich uregulowań prawnych dotyczących hodowców ryb w Polsce. O swych zastrzeżeniach poinformowali ministra Stanisława Żelichowskiego, prosząc jednocześnie o wyznaczenie terminu i miejsca spotkania.

Chcę poinformować Wysoką Izbę o jednej spośród ośmiu spraw przedstawionych w piśmie do ministra, albowiem jej szkodliwość dla rozwoju całej tej branży w Polsce jest wyjątkowa. Myślę tu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 października 2001 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska.

Autorzy tego rozporządzenia wpadli na kuriozalny pomysł, by wody ze stawów hodowlanych traktować jako ścieki, a na hodowców nałożyć opłaty w formie kary za ich odprowadzanie w wysokości od 350 do 4 tysięcy 800 zł za 1 ha stawu. Podkreślam sformułowanie „kuriozalny pomysł”, ponieważ żaden kraj na świecie nie pobiera opłat z tytułu poboru i zrzutu wód ze stawów karpowych. A takich jest u nas 95%. Ten niemądry pomysł doprowadzić może do zagłady hodowli ryb w Polsce, której tradycje sięgają średniowiecza. Zmusi to bowiem hodowców do podniesienia cen ryb, a to oznacza przegraną na polskim rynku, gdzie już dziś silną konkurencję stanowią importerzy tanich ryb z innych krajów.

Rozporządzenie to, poza tym, że jest szkodliwe ekonomicznie, nie ma także żadnego uzasadnienia merytorycznego. Nie istnieją żadne przesłanki wskazujące na negatywny wpływ stawów i spuszcanych z nich wód na środowisko. Wręcz przeciwnie, stawy odgrywają istotną rolę w ochronie środowiska. Stawy rybne pobierają wody wiosenne w bardzo dużym stopniu zanieczyszczone, często pozaklasowe. W ciągu sezonu letniego dostaje się do nich wiele wód zanieczyszczonych z otaczających je terenów, zwłaszcza z pól i łąk po letnich gwałtownych ulewach. W ciągu sezonu hodowcy doprowadzają je do minimum drugiej klasy czystości, bo takie są standardy hodowli ryb karpowych. To oczyszczenie wód uzyskuje się głównie na skutek sedimentacji osadów na dnie stawów, dzięki zabiegom hodowlanym oraz napowietrzaniu, przemrożeniu i naturalnej dezynfekcji dna stawowego w okresie od jesieni do wiosny, po spuszczeniu wody ze stawów. Tego typu procesów nie można zastosować w jeziorach, rzekach, a nawet w zbiornikach zaporowych.

Na szczególne podkreślenie zasługuje wyjątkowo korzystna funkcja stawów rybnych w retencjonowaniu wód. Stawy bezwzględnie czynią to najkorzystniej dla środowiska z uwagi na to, że pobór wód wiosennych, przeważnie wód porztopowych, następuje do pustych stawów.

Jak olbrzymią rolę odgrywają stawy w ochronie przeciwpowodziowej, najlepiej określa dwie liczby. Stawy rybne stanowią 21,8% powierzchni wszystkich wód w Polsce, a łączna powierzchnia wszystkich zbiorników zaporowych wynosi 15,6%.

Wobec tych faktów przyjęcie przez poprzednią Radę Ministrów tak niemądrego rozporządzenia – przypomnieć trzeba, że już po przegranych wyborach – ma szczególny kontekst polityczny.

Dlatego zwracam się do Pana Ministra Stanisława Żelichowskiego z pytaniem: czy i kiedy dokona weryfikacji tego rozporządzenia?

Jednocześnie zwracam się do Pana Ministra z gorącą prośbą o rychłe wyznaczenie spotkania z przedstawicielami Związku Producentów Ryb w celu wysłuchania ich opinii na temat innych uregulowań prawnych dotyczących tego środowiska.

Henryk Stokłosa

Uchwały
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
podjęte na 12. posiedzeniu Senatu

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2002 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego
„Wypożyczenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe”
i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych
zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wypożyczenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2002 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 15 marca 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

U C H W A Ł A SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2002 r.

w sprawie ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2002 r. ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:
„o europejskich radach zakładowych“;
- 2) w art. 1 w ust. 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „sposoby informowania pracowników i konsultacji z pracownikami“ zastępuje się wyrazami „inne sposoby realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji“ oraz skreśla się wyrazy „, w celu realizacji prawa pracowników do informacji i konsultacji“;
- 3) w art. 1 w ust. 2 w pkt 1 – 3 oraz w ust. 3, w art. 2 w pkt 5, 6 i 9, w art. 3 w ust. 3, w art. 6 w ust. 1 i 2, w art. 8 w ust. 4 i 5, w art. 9 w ust. 3, w art. 10, w art. 13 w zdaniu pierwszym, w art. 14 w ust. 1 w zdaniu pierwszym oraz w ust. 3, w art. 15 w ust. 1 i 3, w art. 16 w ust. 2 i 3, w art. 19 w ust. 1 w zdaniu wstępnym oraz w ust. 2, w art. 20 w pkt 1 – 3, w art. 22 w ust. 3 w zdaniu drugim, w art. 24 w zdaniu pierwszym, w art. 25 w ust. 1, w art. 28 w ust. 2, w art. 29 w ust. 4, w art. 30 w ust. 1 i w ust. 2 w zdaniu pierwszym i drugim, w art. 31, w art. 34 w ust. 2 w zdaniu drugim, w art. 35 w ust. 1, w art. 36 w ust. 1 w zdaniu pierwszym i drugim oraz w ust. 4 i w art. 39 w zdaniu wstępnym użyte w różnych przypadkach wyrazy „zarząd centralny“ zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „centralne kierownictwo“;
- 4) w art. 1 w ust. 2:
 - a) w pkt 2 wyrazy „zarząd ten wyznaczył“ zastępuje się wyrazami „centralne kierownictwo wyznaczyło“,
 - b) w pkt 3 wyrazy „nie wyznaczył“ zastępuje się wyrazami „nie wyznaczyło“;
- 5) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) przedsiębiorcy – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną oraz niemającą osobowości prawnej spółkę prawa handlowego, która zawodowo, we własnym imieniu podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą, jak również działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,“;
- 6) w art. 2 w pkt 8 wyraz „powołaną“ zastępuje się wyrazem „utworzoną“;
- 7) w art. 2 pkt 9, w art. 5 w ust. 2, w art. 6 w ust. 1, w art. 14 w ust. 1, w tytule rozdziału 3, w art. 17 w ust. 1, w art. 19 w ust. 2 oraz w art. 20 w pkt 3 po wyrazie „ustaleniu“ dodaje się wyraz „innego“;
- 8) w art. 5 w ust. 1 i 2, w art. 9 w ust. 4, w art. 13 w zdaniu drugim, w art. 14 w ust. 1 w zdaniu drugim, w art. 15 w ust. 2, w art. 17 w ust. 1 i 2, w art. 18 w ust. 1, w art. 22 w ust. 3 w zdaniu pierwszym, w art. 24 w zdaniu drugim, w art. 29 w ust. 1 i 2, w art. 34 w ust. 2 oraz w art. 38 w ust. 4 wyrazy „Zarząd centralny“ zastępuje się wyrazami „Centralne kierownictwo“;
- 9) w art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Zarząd centralny zapewni warunki i środki niezbędne do utworzenia lub ustanowienia europejskiej rady zakładowej albo ustalenia innego sposobu informowania pracowników i konsultacji z pracownikami.“;
- 10) w art. 5 w ust. 2 wyraz „powołaniu“ zastępuje się wyrazem „utworzeniu“;
- 11) w art. 7 w ust. 2 po wyrazach „państwa członkowskiego“ dodaje się wyrazy „, na terenie którego działa przedsiębiorstwo lub grupa przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym,“;
- 12) w art. 7 ust. 2 po wyrazach „wyznacza się lub wybiera“ dodaje się wyrazy „co najmniej“;
- 13) w art. 14 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Przed rozpoczęciem negocjacji z zarządem centralnym specjalny zespół negocjacyjny ma prawo odbycia każdorazowo narady we własnym gronie.“;
- 14) w art. 14 w ust. 4 wyraz „powołanych“ zastępuje się wyrazem „wybranych“;
- 15) w art. 16 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku równej liczby głosów decyduje głos członków z państwa członkowskiego o największej liczbie zatrudnionych pracowników.”;

16) w rozdziale 2 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a.

1. Specjalny zespół negocjacyjny rozwiązuje się z mocy prawa z dniem następującym po dniu zawarcia porozumienia o ustanowieniu europejskiej rady zakładowej lub o ustaleniu innego sposobu informowania pracowników i konsultacji z pracownikami, bądź podjęcia uchwały, o której mowa w art. 16 ust. 2 lub postanowienia, o którym mowa w art. 20 pkt 1.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadkach określonych w art. 20 pkt 2 i 3 ustawy.”;

17) w art. 18 w ust. 1 w zdaniu pierwszym wyraz „powoływania” zastępuje się wyrazami „ustanowienia”;

18) w tytule rozdziału 4 wyraz „Powołanie” zastępuje się wyrazem „Utworzenie”;

19) w art. 22 w ust. 1 po wyrazach „państwa członkowskiego” dodaje się wyrazy „, na terenie którego działa przedsiębiorstwo lub grupa przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym,”;

20) w art. 22 w ust. 3 w zdaniu trzecim wyraz „powołania” zastępuje się wyrazami „wyznaczenia lub wyboru”;

21) w art. 24 w zdaniu pierwszym wyrazy „specjalnego zespołu negocjacyjnego” zastępuje się wyrazami „europejskiej rady zakładowej”;

22) w art. 25 w ust. 2 wyraz „powołuje” zastępuje się wyrazem „wybiera”;

23) w art. 29 w ust. 4 po wyrazie „zawiadamia” dodaje się wyrazy „co najmniej na 14 dni przed terminem spotkania”;

24) w art. 30 w ust. 1 i 2 wyraz „niepowołania” zastępuje się wyrazem „niewybrania,”;

25) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. Członkowie europejskiej rady zakładowej przekazują przedstawicielom pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach lub grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, a w przypadku ich braku, samym pracownikom, treść informacji i wyniki konsultacji uzyskane zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału.”;

26) w art. 34 w ust. 1 oraz w art. 36 w ust. 5 użyte dwukrotnie w różnych przypadkach wyrazy „zarząd centralny” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „centralne kierownictwo”;

27) w art. 40 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W tych sprawach oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy.”;

28) po art. 40 dodaje się oznaczenie i tytuł rozdziału 8a oraz art. 40a w brzmieniu:

„Rozdział 8a. Zmiana w przepisach obowiązujących

Art. 40a. W ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59, Nr 51, poz. 298; 1991r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457, Nr 113, poz. 491; 1992r. Nr 21, poz. 84, 1994r. Nr 1, poz. 1, 1996r. Nr 24, poz. 110, 2000r. Nr 12, poz. 136) w art. 6 w ust. 1 po wyrazach „zarządu zakładowej organizacji związkowej” dodaje się wyrazy „, specjalnego zespołu negocjacyjnego lub europejskiej rady zakładowej”.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Poprawki do ustawy zmierzają do zapewnienia spójności z polskim systemem prawnym oraz mają charakter porządkujący i doprecyzowujący.

Zdaniem Senatu z punktu widzenia systemu prawa bardziej trafne jest posługiwanie się terminem „centralnego kierownictwa” niż „zarządu centralnego” (poprawki nr 3, 4, 8 i 26).

Zgodnie z brzmieniem ustawy w wersji przyjętej przez Sejm w jednym z trybów europejska rada zakładowa jest *powoływana* na podstawie ustawy (w odróżnieniu od rady ustanawianej w drodze porozumienia między zarządem centralnym (centralnym kierownictwem) a specjalnym zespołem negocjacyjnym). Grupa poprawek nr 6, 10, 17, 18 i 20 dotyczy wyżej wymienionego trybu funkcjonowania europejskiej rady zakładowej. Poprawki te nie zmieniają merytorycznie uregulowań ustawy, porządkują jedynie jej terminologię. Zdaniem Senatu celowe jest uwzględnienie znaczenia i stosowania instytucji powołania w polskim systemie prawnym, w którym nie ma zasady powoływania jakiegoś podmiotu *ex lege*. Za przyjęciem tych poprawek przemawia także sam tryb ustalania składu *powoływanej* rady – przez wybieranie lub wyznaczanie do niej przez uprawnione podmioty. Uwzględnienie polskiego systemu rozumienia instytucji powołania jest zastąpienie terminu „powołanie” w innych przepisach (w art. 25 ust. 2 oraz w art. 30 w ust. 1 i 2 dotyczących prezydium europejskiej rady zakładowej – poprawka nr 22 i 24 oraz w art. 14 w ust. 4 dotyczącym ekspertów specjalnego zespołu negocjacyjnego – poprawka nr 14). Ponadto poprawka nr 9 zmierza do wyraźnego dookreślenia w ustawie obowiązku zapewnienia przez zarząd centralny (centralne kierownictwo) warunków i środków niezbędnych do działania przez zarząd centralny (centralne kierownictwo) dla wszystkich trzech ustawowych trybów informowania i konsultacji z pracownikami.

W definicji „przedsiębiorcy” zastosowanej w art. 2 pkt 1 ustawy zawarto pojęcie „działalności gospodarczej wszelkiego rodzaju”, przy czym definicja „działalności gospodarczej” w prawie polskim została ściśle określona w ustawie z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.). „Wszelkiego rodzaju” działalność gospodarcza jest więc działalnością gospodarczą wskazaną w ustawie – Prawo o działalności gospodarczej, która wyłącza z niej działalność wytwórczą w rolnictwie w określonym zakresie. Dla osiągnięcia nieograniczonego zakresu, zgodnego z wymaganiami dyrektywy, niezbędna stała się poprawka nr 5, która respektuje uregulowania zarówno ustawy – Prawo działalności gospodarczej, jak i założenia dyrektywy (94/45/WE).

Pozostałe poprawki mają charakter porządkujący i uściślający, eliminujący mogące powstać wątpliwości przy stosowaniu ustawy w praktyce, jak poprawka nr 23, która ma zagwarantować istnienie w ustawie odpowiedniego wcześniejszego (14 - dniowego) terminu powiadomienia o spotkaniu przez zarząd (kierownictwo) uprawnionych podmiotów, poprawka nr 15, dotycząca procedury głosowania przy podejmowaniu uchwały w specjalnym zespole negocjacyjnym w sytuacji, w której zaistniała równa liczba głosów, czy też poprawki nr 11 (skład specjalnego zespołu negocjacyjnego), nr 16 (dalsze istnienie specjalnego zespołu negocjacyjnego po zawarciu porozumienia o ustanowieniu europejskiej rady zakładowej lub ustaleniu innego sposobu informowania pracowników), nr 19 (skład europejskiej rady zakładowej). Poprawka nr 28 wprowadza objęcie zakresem ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, członków zespołu negocjacyjnego i europejskiej rady zakładowej.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2002 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o paszportach, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 2 w lit. c) średnik na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d) w brzmieniu:
„d) w ust. 6 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Rozporządzenie powinno w szczególności uwzględniać charakter zajmowanego stanowiska i pełnionej funkcji oraz określać miejsca, w których przechowywane są paszporty.“;”;
- 2) w art. 1 w pkt 3 po wyrazach „w art. 5” dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako lit. a) oraz dodaje się lit. b) w brzmieniu:
„b) w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Rozporządzenie powinno w szczególności określać zróżnicowaną wysokość opłat w zależności od rodzaju paszportu, podmioty uprawnione do korzystania z ulg i zwolnień od opłat oraz sposób ustalenia wysokości opłaty za wydanie nowego paszportu w przypadku, gdy poprzedni został utracony.“;”;
- 3) w art. 1 w pkt 4, w ust. 1a wyrazy „może być ważny” zastępuje się wyrazami „ważny jest”;
- 4) w art. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) w art. 10 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres oraz tryb zwrotu dokonanych opłat i poniesionych kosztów, uwzględniając w szczególności sposób ustalenia wysokości opłaty podlegającej zwrotowi.“;”;
- 5) w art. 1 w pkt 7 lit. c) otrzymuje brzmienie:
„c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory oraz tryb wydawania paszportów, dokumenty wymagane do ich otrzymania, a także tryb postępowania funkcjonariuszy Straży Granicznej w przypadku ujawnienia w czasie kontroli granicznej wad w paszportach. Rozporządzenie powinno w szczególności uwzględniać zróżnicowanie składanych dokumentów w zależności od rodzaju paszportu, o który osoba się ubiega, sposób składania podania o wydanie paszportu oraz określać osoby uprawnione do jego odbioru.“;”;
- 6) dodaje się art. 1a w brzmieniu:
„Art. 1a.
 1. Paszporty blankietowe zachowują ważność do czasu upływu terminów ważności w nich określonych.
 2. Wnioski o wydanie paszportu blankietowego złożone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się wnioskami o wydanie paszportu tymczasowego.“;
- 7) dodaje się art. 1b w brzmieniu:
„Art. 1b. Akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień ustawowych zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc do czasu ich zastąpienia przez akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień ustawowych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.“.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

W wyniku rozpatrzenia uchwalonej przez Sejm w dniu 28 lutego 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o paszportach Senat wprowadził do niej siedem poprawek.

Poprawki nr 1, 2, 4 i 5 zmierzają do uzupełnienia upoważnień do wydania aktów wykonawczych przewidzianych w ustawie o paszportach o wytyczne dotyczące ich treści. Zgodnie bowiem z art. 92 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej upoważnienie do wydania aktu wykonawczego powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu. Dopelnienie wskazanych wyżej poprawek stanowi poprawka nr 7 zmierzająca do ustanowienia przepisu przejściowego, w myśl którego akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień ustawowych zmienianych ustawą nowelizującą zachowują moc do czasu ich zastąpienia przez akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień ustawowych w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą.

Zgodnie z dodanym przez ustawę nowelizującą do art. 9 ustępem 1a paszport tymczasowy może być ważny nie dłużej niż 12 miesięcy od daty jego wydania, a przy ustaleniu terminu ważności konsul uwzględnia przeznaczenie tego dokumentu. Zarówno względy logiczno-językowe, jak również konieczność zachowania spójności z art. 9 ust. 1 ustawy nowelizowanej, który stanowi, iż paszport ważny jest przez 10 lat od daty jego wydania, przemawiają więc za wprowadzeniem poprawki nr 3.

Ustawa nowelizująca nie zawiera przepisów przejściowych w odniesieniu do kwestii ważności paszportów blankietowych oraz wniosków o wydanie paszportu blankietowego złożonych przed dniem jej wejścia w życie. Brak odpowiednich regulacji prawnych w tym zakresie może w praktyce skutkować wystąpieniem wątpliwości, które przepisy należy stosować do wspomnianych wyżej stosunków prawnych i stanów rzeczy. W związku z tym Senat uznał za stosowne wprowadzenie do tekstu ustawy uchwalonej przez Sejm poprawki nr 6.

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 21 marca 2002 r.

w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2002 r. ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 21 marca 2002 r.

**w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej,
Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia
Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r.**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2002 r. ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r., przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2002 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty
oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 15 marca 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2002 r.

w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 2002 r. ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 marca 2002 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne,
ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych,
Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 2002 r. ustawy o zmianie ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

Treść

12. posiedzenia Senatu w dniu 21 marca 2002 r.

Otwarcie posiedzenia	
Wyznaczenie sekretarzy	
Przyjęcie protokołów ósmego i dziewiątego posiedzenia	
Projekt porządku obrad	
Wniosek formalny o uzupełnienie porządku obrad o punkt: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych senator Marek Balicki	4
Wniosek formalny o uzupełnienie porządku obrad o punkt: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw senator Marian Żenkiewicz	4
Wniosek formalny o uzupełnienie porządku obrad o punkt: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą senator Tadeusz Rzemykowski	4
Przyjęcie wniosku formalnego o uzupełnienie porządku obrad o punkt: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych	
Przyjęcie wniosku formalnego o uzupełnienie porządku obrad o punkt: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw	
Przyjęcie wniosku formalnego o uzupełnienie porządku obrad o punkt: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą	
Zatwierdzenie porządku obrad dwunastego posiedzenia	
Punkt pierwszy porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa	
Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego senator sprawozdawca Grzegorz Niski	5
Zapytania i odpowiedzi senator Mieczysław Janowski senator sprawozdawca Grzegorz Niski	5
Wystąpienie sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej sekretarz stanu Janusz Zemke	6
Zapytania i odpowiedzi senator Sławomir Izdebski. sekretarz stanu Janusz Zemke senator Adam Gierek sekretarz stanu Janusz Zemke senator Zbigniew Kruszewski sekretarz stanu Janusz Zemke senator Władysław Mańkut sekretarz stanu Janusz Zemke	6
Otwarcie dyskusji senator Lesław Podkański	9
Zamknięcie dyskusji	
Punkt drugi porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątko-	

wych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł	senator Teresa Liszcz	24
Sprawozdanie połączonych Komisji Usta- wodawstwa i Praworządności oraz Komi- sji Gospodarki i Finansów Publicznych	senator Zdzisława Janowska	25
senator sprawozdawca	senator Zbigniew Kulak	25
Mieczysław Mietła	Zamknięcie dyskusji	
10	Wystąpienie podsekretarza stanu	
Wystąpienie podsekretarza stanu	w Ministerstwie Pracy	
w Ministerstwie Finansów	i Polityki Społecznej	
podsekretarz stanu	podsekretarz stanu	
Jacek Uczkiewicz	Andrzej Zdebski	26
11	Punkt czwarty porządku obrad: stanowi- sko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach	
Zapytania i odpowiedzi	Sprawozdanie Komisji Samorządu Teryto- rialnego i Administracji Państwowej	
senator Zbigniew Romaszewski	senator sprawozdawca	
13	Aleksandra Koszada	26
podsekretarz stanu	Wystąpienie podsekretarza stanu	
Jacek Uczkiewicz	w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych	
13	i Administracji	
senator Kazimierz Pawełek	podsekretarz stanu	
14	Zenon Kosiniak-Kamysz	28
podsekretarz stanu	Otwarcie dyskusji	
Jacek Uczkiewicz	Zamknięcie dyskusji	
14	Punkt piąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Cywilnoprawnej konwencji o korupcji	
Otwarcie dyskusji	Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności	
senator Zbigniew Romaszewski	senator sprawozdawca	
15	Teresa Liszcz	28
senator Bogusław Litwiniec	Sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicz- nych i Integracji Europejskiej	
16	senator sprawozdawca	
Zamknięcie dyskusji	Bernard Drzęźła	29
Wystąpienie podsekretarza stanu	Zapytania i odpowiedzi	
w Ministerstwie Finansów	senator Kazimierz Pawełek	30
podsekretarz stanu	senator sprawozdawca	
Jacek Uczkiewicz	Teresa Liszcz	30
16	podsekretarz stanu	
Punkt trzeci porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym	w Ministerstwie Sprawiedliwości	
Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności	Sylwester Królak	31
senator sprawozdawca	Otwarcie dyskusji	
Teresa Liszcz	senator Gerard Czaja	31
17	Zamknięcie dyskusji	
Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia	Punkt szósty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, Rządem Republiki Czeskiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielonarodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r.	
senator sprawozdawca	Sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicz- nych i Integracji Europejskiej	
Zdzisława Janowska	senator sprawozdawca	
19	Janusz Bargieł	32
Sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicz- nych i Integracji Europejskiej	Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego	
senator sprawozdawca	senator sprawozdawca	
Zbigniew Kulak	Józef Dziemdziała	33
20		
Wystąpienie podsekretarza stanu		
w Ministerstwie Pracy		
i Polityki Społecznej		
podsekretarz stanu		
Andrzej Zdebski		
21		
Zapytania i odpowiedzi		
senator Zdzisława Janowska		
22		
podsekretarz stanu		
Andrzej Zdebski		
22		
senator Zdzisław Jarmużek		
22		
podsekretarz stanu		
Andrzej Zdebski		
22		
Otwarcie dyskusji		
senator January Bień		
23		
senator Zdzisława Janowska		
23		

Otwarcie dyskusji	
Zamknięcie dyskusji	
Komunikaty	
Wznowienie obrad	
Punkt siódmy porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw	
Sprawozdanie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu	
senator sprawozdawca	
Irena Kurzępa	35
Zapytania i odpowiedzi	
senator Grażyna Staniszevska	36
senator sprawozdawca	
Irena Kurzępa	36
senator Mieczysław Janowski	36
senator sprawozdawca	
Irena Kurzępa	37
senator Mieczysław Janowski	37
podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu	
Włodzimierz Paszyński	37
senator Bogusław Litwiniec	37
podsekretarz stanu	
Włodzimierz Paszyński	37
Otwarcie dyskusji	
senator Zbyszko Piwoński	38
senator Mieczysław Janowski	39
senator Grażyna Staniszevska	40
Zamknięcie dyskusji	
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu	
podsekretarz stanu	
Włodzimierz Paszyński	41
Punkt ósmy porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ustanowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą	
Sprawozdanie Komisji Emigracji i Polaków za Granicą	
senator sprawozdawca	
Franciszek Bachleda-Księdzularz	42
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych	
podsekretarz stanu	
Sławomir Dąbrowa	42
Otwarcie dyskusji	
Zamknięcie dyskusji	
Punkt dziewiąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych	
Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia	
senator sprawozdawca	
Marek Balicki	43
Zapytania i odpowiedzi	
senator Mieczysław Janowski	43
senator sprawozdawca	
Marek Balicki	44
senator Mieczysław Janowski	44
senator sprawozdawca	
Marek Balicki	44
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia	
podsekretarz stanu	
Aleksander Nauman	44
Otwarcie dyskusji	
senator Maria Szyszkowska	45
senator Henryk Dzido	45
senator Marek Balicki	46
Zamknięcie dyskusji	
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia	
podsekretarz stanu	
Aleksander Nauman	46
Komunikaty	
Oświadczenia	
senator Maria Berny	48
senator Kazimierz Drożdż	48
Wznowienie obrad	
Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 1	49
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji oraz ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa	
Punkt drugi porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 2	49
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł	
Punkt trzeci porządku obrad (cd.)	
Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej	
senator sprawozdawca	
Zbigniew Kulak	49
Głosowanie nr 3	50
Głosowanie nr 4	50
Głosowanie nr 5	50
Głosowanie nr 6	51
Głosowanie nr 7	51
Głosowanie nr 8	51

Głosowanie nr 9	51	senator sprawozdawca	
senator Zbigniew Kulak	51	Irena Kurzępa	56
Głosowanie nr 10	51	senator Mieczysław Janowski	56
senator Teresa Liszcz	51	Głosowanie nr 35	56
senator Zbigniew Kulak	52	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-	
Wznowienie obrad		nie ustawy o systemie oświaty oraz nie-	
Głosowanie nr 11	52	których innych ustaw	
Głosowanie nr 12	52	Punkt ósmy porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 13	52	Głosowanie nr 36	57
Głosowanie nr 14	52	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o usta-	
Głosowanie nr 15	52	nowieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków	
Głosowanie nr 16	53	za Granicą	
Głosowanie nr 17	53	Punkt dziewiąty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 18	53	Sprawozdanie Komisja Polityki Społecznej i	
Głosowanie nr 19	53	Zdrowia	
Głosowanie nr 20	53	senator sprawozdawca	
Głosowanie nr 21	53	Marek Balicki	57
Głosowanie nr 22	53	senator Maria Szyszkowska	57
Głosowanie nr 23	54	Głosowanie nr 37	57
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o euro-		Głosowanie nr 38	58
pejskich radach zakładowych oraz sposo-		Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-	
bach informowania pracowników i kon-		nie ustawy – Przepisy wprowadzające	
sultacji z pracownikami w przedsiębior-		ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę	
stwach i grupach przedsiębiorstw o za-		o wyrobach medycznych oraz ustawę	
sięgu wspólnotowym		o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczni-	
Punkt czwarty porządku obrad (cd.)		czych, Wyrobów Medycznych i Produktów	
Sprawozdanie Komisji Samorządu Teryto-		Biobójczych	
rialnego i Administracji Państwowej		Zamknięcie posiedzenia	
senator sprawozdawca		Wyniki głosowań	
Aleksandra Koszada	54	Przemówienia i oświadczenia senatorów	
Głosowanie nr 24	54	przekazane do protokołu, niewyłoszone	
Głosowanie nr 25	54	podczas 12. posiedzenia Senatu	
senator Marian Żenkiewicz	54	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 26	54	przez senatora Władysława Bułkę,	
Głosowanie nr 27	55	wspólnie z innymi senatorami	67
Głosowanie nr 28	55	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 29	55	przez senator Krystynę Doktorowicz	68
Głosowanie nr 30	55	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 31	55	przez senator Krystynę Doktorowicz	69
Głosowanie nr 32	55	Oświadczenie złożone	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		przez senatora Bernarda Drzęźlę	70
nie ustawy o paszportach		Oświadczenie złożone	
Punkt piąty porządku obrad (cd.)		przez senatora Adama Gierka	71
Głosowanie nr 33	55	Oświadczenie złożone	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o raty-		przez senatora Grzegorza Latę	72
fikacji Cywilnoprawnej konwencji o koru-		Oświadczenie złożone	
pacji		przez senatora Kazimierza Pawełka	73
Punkt szósty porządku obrad (cd.)		Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 34	56	przez senatora Bogdana Podgórskiego	74
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfi-		Oświadczenie złożone	
kacji Umowy między Rządem Rzeczypos-		przez senatora Tadeusza Rzemykowskiego	75
politej Polskiej, Rządem Republiki Cze-		Oświadczenie złożone	
skiej i Rządem Republiki Słowackiej		przez senatora Henryka Stokłosę	76
w sprawie utworzenia Brygady Wielona-		Uchwały	
rodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie		Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmianie	
dnia 20 września 2001 r.		ustawy o ustanowieniu programu wielole-	
Punkt siódmy porządku obrad (cd.)		tniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rze-	
Sprawozdanie Komisji Nauki,		czypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego re-	
Edukacji i Sportu		alizacji oraz ustawy o niektórych umo-	

wach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa . . .	79	Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ratyfi- kacji Umowy między Rządem Rzeczypo- spolitej Polskiej, Rządem Republiki Cze- skiej i Rządem Republiki Słowackiej w sprawie utworzenia Brygady Wielona- rodowej, podpisanej w Orawskim Hradzie dnia 20 września 2001 r.	87
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadza- niu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegal- nych lub nieujawnionych źródeł	80	Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektó- rych innych ustaw	88
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o europe- jskich radach zakładowych oraz sposo- bach informowania pracowników i kon- sultacji z pracownikami w przedsiębior- stwach i grupach przedsiębiorstw o zasię- gu wspólnotowym	81	Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ustano- wieniu 2 maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą	89
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o paszportach	84	Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyro- bach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wy- robów Medycznych i Produktów Biobój- czych	90
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ratyfi- kacji Cywilnoprawnej konwencji o ko- rupcji	86		